National Library
Bibliothèque Nationale

B103/c/19/4

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER

Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief A. **Kundrats**, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor V. **Irbe**, 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor V. **Jaunkalnietis**, 1805 Taylor Ave., Racine Wis. 53403; California Editor **Karlis Kalejs**, 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

NR. 7 SESTDIENA, 1984. GADA 18. FEBRUĀRIS 34. GADS SATURDAY, FEBRUARY 18, 1984.

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 CENA 1 DOLARS

P. Grods.

Brīvības talcinieki

IGAUNIJAS SVĒTKOS

1918. gada ziemas sākumā Igauniju, līdzīgi mūsu zemei, vēl plosīja sarkanais terrors. Gan igauņi jau operēja ar pirmām vēl nepilnīgi noorganizētām cīņu vienībām, kas strauji pieņēmās ugunsspēkā un morālā varēšanā, gūdamas arī pirmās sekmes cīņā par brīvību un zemes robežām. Lēni, bet neatlaidīgi risinājās cīņas par Igaunijas atbrīvošanu no komūnistu varas, kas savās sadistiskajās izdarībās pārsniedza jebkuŗu robežu. 1919. gada janvāŗa sākumā izveidotā igauņu nacionālā armija angļu flotes, somu, zviedru un dāņu brīvprātīgo atbalstā, apstādināja padomju ofensīvu un līdz 24. februārim atbrīvoja visu Igaunijas territoriju no lieliniekiem. Šinī laikā nemierīga kļuva arī Ziemeļlatvijas pierobeža, izmanot, ka igauņu sekmes savas zemes atbrīvošanā bija saistītas arī ar mūsu zemes likteni. Janvārī Igaunijas valdība arī atļāva savā zemē dibināt latviešu karaspēka vienības.

Saltās un šķietami klusās ziemas naktis gar ziemeļu pierobežu it kā sastindzināja visu dzīvo radību, pakāpeniski vērsās kādā dziļā un ugunīgā dunēšanā, kas arī mūs tuvināja Igaunijas liktenim. Mūsu ziemeļu kaimiņi apsvēra, ka par maz, ja sarkanos padzītu tikai no viņu zemes: nebūs nedz drošības, nedz brīvas nākotnes Igaunijai, ja ienaidnieks apstāsies tikai pie viņu zemes robežām. Tā izauga un veidojās igauņu armijas trieciens pāri savas zemes robežām, iedunot mūsu ziemeļu novados.

Un šajā akcijā viņi vairs nebija vieni. Arī atbrīvotie Ziemeļlatvijas novadi deva spēcīgu papildinājumu kā igauņiem, tā mums pašiem, veidojot savas cīņu vienības. Kāds gan varēja būt sākums šo vienību tapšanai un pirmajām gaitām? Kā igauņiem, tā arī mūsējiem daudz kas atradās trūkuma zīmē.

Tās nemaz neizskatījās pēc armijas vienībām, kas, no Igaunijas nākdamas, parādījās pie mūsu robežas pārejām. Puskažociņos, privātos mēteļos tērpti, ar baltu zīmi uz piedurknes, tādi bija pirmie igauņu talcinieki, vīru un jaunekļu gados. Varbūt ārēji nekareiviski, bet sirdīs karsti un bezbailīgi, tie veidoja atbrīvošanas spēka kodolu. Kādai igauņu vienībai, kas iesoļoja Mazsalacas pilsētā, bija pat savs pieticīgs „orķestris" — ermoņikas...

Bet šīs vienības iedzina pānikā sarkanos gvardus, asiņaina darba apzīmogotās izpildu komitejas un apriņķu revolūcionāros tribunālus, kas visvairāk aprija upuŗus, izrautus no tautas vidus. Saprotams, arī mūsu pašu spēki pieņēmās, lai tā kopīgi ar igauņiem atbrīvotu zemes novadus, bet ar vislielāko izšķīrīgo panākumu Cēsu kaujās, kur apvienotie spēki ceļos nolieca kopējo vēsturisko ienaidnieku. Šai kopdarbībā — viena un tā paša mērķa gaisotnē — arī izauga brālība ar kaimiņiem igauņiem, turpinādamās un veidodamās daudzās un dažādās sadarbības jomās, līdz pat brīdim, kad trejas Baltijas valstis zaudēja brīvību un tiesības uz savu zemi.

Aizstaigājot pagātnē, kad ar līdzīgām ilgām un iecerēm par savas tautas brīvību un zemes robežām bijām sabiedrotie un viena likteņa šausti, šodien varam apliecināt to pašu, dzīvojot svešajās mājās un domājot par nākotni. Bet ienaidnieks šodien ir kļuvis daudz niknāks un gājis tālāk savos nodomos: nav vairs nekādu šaubu par to, ka tas līdz pamatiem cenšas iznīcināt jebkuŗu domu vai tieksmi pēc patstāvības un brīvības. Sadisma piezīdies tas gan fiziski, gan garīgi nospiež ceļos komūnisma tirannijai pakundzētās tautas, padarot tās par nožēlojamu mazākumu pašu zemē. visam un visur liekot samanīt slaviskās važas. Bet kaimiņi igauņi ir cieti, spītīgi un savā iedabā noraidīgi pret visu, kas nācis un vēl vienmēr veļas no austrumiem.

Tiesības un taisnība ir to pusē, kam laupīta brīvība. To apzinās arī mūsu ziemeļu sabiedrotie: iespēju un politiskās rocības ietvaros viņi dara visu, kas viņu spēkos, lai ne tikai svešajās mājās skatam turētu tautas tiesības un Dieva doto cīņas sparu, bet ar šādu savu rīcību dotu mājienu un stiprinājumu arī saviem brāļiem un māsām okupētajā dzimtenē, kuŗu dzīve un darbs verdzībā gadu no gada aizrit bez illūzijām vai gaišāka skata nākotnē.

Bet cerību uguns nav apdzisusi. Ogles vēl kvēlo, un neaprēķināmi notikumi nākotnē var uzraust liesmu, kas citādu pārvērtīs pasauli. Ja šādu cerību nebūtu, dzīvei un izredzēm kā svešajās mājās, tā ienaidnieka okupētajā tēvzemē būs sabrukuši pēdējie pamati.

Igaunijas svētku dienā lai atceramies, tencinām un no jauna izjūtam saites, kas mūs saistījušas ar uzticamo kaimiņu ziemeļos.

Lai sumināti drošsirdīgie Kaleva vīri, kas reiz cirta ceļu Igaunijas brīvībai un ar savu upuŗu talku sekmēja arī mūsu uzvaru!

Igauņu jaunatne aug vecās tradicijās.

Tie paši vēži

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Andropova nāve uz brīdi sajauca starptautiskās pokera spēles kārtis. Rietumu sovjetologu zīlējumi par iespējamām radikālām pārmaiņām sarkanajā galmā izrādījās aplami. Mirušā diktātora protežētie gados jaunākie politbiroja locekļi Garbačovs, Alujevs, Romanovs un citi palika stāvot pie ratiem.

Konstantīns Čerņenko ir vīrs, kam Andropovs vismazāk būtu vēlējies nodot varas mēteli. Savā 15 mēnešu valdīšanas laikā Andropovs tomēr nevarēja Čerņenko izņemt no apgrozības, un tieši Andropova slimošanas laikā šis 72 g. vecais partijas birokrats jau sāka kopot varas pavedienus savās rokās.

Ievēlēšana kompartijas ģenerālsekretāra amatā vēl nenozīmē, ka Čerņenko būs jaunais cars ar neaprobežotu varu. Andropova bēŗu ceremonijā jau parādījās kollektīva trijotne, jo bez Čerņenko pie mirušā diktātora zārka runāja arī ārlietu ministrs Gromiko un aizsardzības ministrs Ustinovs.

Čerņenko ievēlēšana nozīmē ortodoksālo partijas funkcionāru uzvaru. Būs uzmanīgi jāseko, kā Čerņenko pratīs savai varai rast reālu atbalsta bazi ne tikai valsts iekšējās drošības aparātā — čekā, bet arī padomju bruņotajos spē-

(Turpinājums 20. lp.)

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1984. GADA 18. FEBRUĀRIS, 7. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdē — V. Plūdons, T. Kronbergs, A. Šterns. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 1-212-994-7917. — Čikagas redakcijas vad. A. Zaube, 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill. 60618. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 40 dol., 6 mēnešiem — 21 dol., 3 mēnešiem — 12 dol. Atsevišķa numura cena 1 dol.

Sludinājumu maksa sludinājumu daļā $5.00, tekstā $6.00, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1.50 par rindiņu, atkārtojot 4 reizes un vairāk 25 proc. atlaide. Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466—1514

MEMBER ETHNIC PRESS ASSOCIATION ONTARIO

Laikraksta apgāds patur tiesības atsevišķos gadījumos sludinājumus arī nepieņemt. Ja nodotā sludinājumā laikrakstā ieviesusies kļūda, tad šis sludinājums tiks atkārtots bez maksas. Laikraksta apgāds par kļūdaini ievietotu sludinājumu atbildīgs tikai par tādu summu, cik pēc sludinājuma likmes izmaksājusi kļūdaini iespiestā teksta telpa. Grozījumus sludinājumos var pieteikt ne vēlāk kā vienu dienu pēc sludinājuma nodošanas.

Vilibalds Drosmiņš sen noskaities par pakalpiņu izdarībām. Dadža zīm. LA.

Aleksandrs Zaube

Kas mēs šodien esam un kas mums būtu jādara?

Par to būtu jābūt skaidrībā ikvienam, vai esmu Amerikas latvietis, vai latviešu izcelsmes amerikānis, vai politisks bēglis? Vai manī vēl rit īstas latviešu cilts asinis un vai esmu cienīgs nest latvieša vārdu. Vai asins upuri, ko gadu simtiem latvju brīvības cīnītāji kaŗavīri devuši par savas tautas pastāvēšanu, bijuši veltīgi? Vai mēs neesam itin neko parādā otrā pasaules kaŗa cīnītājiem, Kurzemes cietokšņa aizstāvjiem — mūsu leģionāriem, kas pavēra ceļu uz brīvību. Un vai esam pietiekami daudz darījuši, trimdas gaitas vadot šeit brīvībā, jo sevišķi grūtajā cīņā pret mūsu un visas pasaules lielāko viltus ienaidnieku komūnismu, kas ar visneģēlīgākiem paņēmieniem cenšas pārņemt varu visā pasaulē?

Kāda bija mūsu apņemšanās, kad izkļuvām brīvībā trimdas sākuma gados? Vai tas būtu jau aizmirsies, šeit pārticībā dzīvojot, un vai mēs esam kā brīvi cilvēki dzīvojot, tā īsti no visas sirds padomājuši, kā klājas pašreiz mūsu tautas brāļiem un māsām izsūtījumos, vergu nometnēs un varmāku pārspēka nomāktajā tēvzemē. Viņi tur sīksti un varonīgi turas pie latvietības, sakostiem zobiem panes savu likteni, tur godā mūsu senās tradicijas un kultūru, cik tas viņiem tanīs apstākļos iespējams.

Bet cik tad stipra un patiesa šodien ir mūsu ticība šeit Latvijas brīvības atgūšanai, un kā par to rūpējamies? Vai mēs esam nopietni padomājuši, kādā nozīmē un kādā uzdevumā šeit tiek sūtīti čekas algotņi un ko veic mūsu pakalpiņi — kultūras sakaru atbalstītāji ar saviem pakalpojumiem mūsu jau tā nomocītās un cietušās tautas locekļiem? Tā sadarbojoties pašiem nezinot vai savas godkāres dēļ kļūstam par viltus praviešiem —komūnistu partijas saukļu un uzdevumu atbalstītājiem. Nav svarīgi, vai tas būtu ar komūnistu biedru karti kabatā vai bez tās, bet gan nozīmīgs tas, ko dara un kam kalpo. Dažkārt tas, kam biedru karte, varbūt mazāk grēko par to, kam tās nav. Bieži dzird, ka nav jau tik ļauni, ka viņi šeit atbraucot dabū redzēt. Tad atveŗoties acis un pārbraucot atpakaļ, tur pastāstot par šejienes apstākļiem.

Ir arī tādi, kas stāsta, ka katrs ganu zēns varot čekistu apmānīt, vai arī, ka šejienieši, tiekoties ar čekistiem, varot daudz ko darīt mūsu labā. Tā bieži vien gadās dzirdēt, satiekoties dažiem kopā; tad gandrīz katram savi uzskati kā sakaru uzturēšanā, tā arī par dzimtenes apciemotājiem. Nekad neesmu dzirdējis, kas būtu pret to, bet ir gan starpība starp braucējiem, ar ko tie satiekas un ko dara. Vai apmeklējot stūŗa ielas namu un tiekoties ar čekas kalpiem, mēs ko iegūstam? Vai par lēcu virumu iegūtā atzinība ir to vērts, lai sevi pažemotu mūsu kakla kungu priekšā. Ko par to var domāt mūsu jau tā smagi cietušie brāļi un māsas?

Atgriežoties savā trimdas mājvietā, kļūst par aizdomās turētu un strīdus objektu, varbūt pat par ziņotāju. To, lūk, ir panākuši slavenie kultūras sakari un to atbalstītāji. Tomēr netrūkst naīvo, kas spītīgi tam netic un apgalvo, ka sakari nav tik ļauni kā mēs iztēlojot. Pie tam tie, kas ir pret kultūras sakariem un to pakalpiņiem, it kā būtu pret savu tautu un dzimteni.

Tas manuprāt ir negodīgi. Varu droši teikt, ka mūsu tautas vairākumam nepatīk, ka šejienieši ciemojoties dzimtenē lakstojas ar viņu apspiedējiem un vajātājiem. Šiem naīvajiem un vienaldzīgajiem derētu iegaumēt archibīskapa A. Lūša teiktos vārdus — Dievs, piedod man manu vienaldzības grēku, ka manai tautai trūkst brīvības un taisnības. Piedod man tieksmi pēc ērtas dzīves un tieksmi klusēt, kad akmeņi brēc. — Tāpat O. Brūvers saka, dzīvojot Latvijā man prātā neienāca tāda doma, ka brīvajā pasaulē varētu būt latvieši, kas simpatizētu okupantu varai. Daudz ir runāts, rakstīts un pieņemtas rezolūcijas, ka sadarbošanās ar okupantiem un mūsu tautas apspiedējiem ir nevēlama un nosodāma. Ko līdz tādu rezolūciju pieņemšana, kad tās netiek ievērotas.

Vai nebūtu laiks atmest naīvo domu, ka sadarbojoties un draudzējoties ar apspiedējiem, mēs ko iegūstam. Tieši pretēji, mēs sevi padarām cīņai nespējīgus, jo īsts cīnītājs nekad nedrīkst brāļoties ar savu ienaidnieku. Vismazākā piekāpšanās sakarnieku priekšā vājina mūsu spēkus. Tikai nelokāmā ticībā un apņēmībā mums jācīnās, tad panākumus gūsim.

Lasītāju vēstules

KUR IR KRISTUS DĀRZA ADRESE?

Laiku pa laikam parādās LA slejās raksti par Kristus Dārza tapšanu un veidošanos, bet nekad nav minēta Kristus Dārza pagaidu valdes adrese. Kādēļ? Vai tiešām valde cer tādā veidā ietaupīt līdzekļus, atmetot šīs 3 vai 4 tik svarīgās rindiņas, ko aizņemtu adrese? Tik daudzi cilvēki vaicā: kurp sūtīt ziedojumu čekus? — uz kāda vārda tie būtu rakstāmi? — kam jautāt sīkāku informāciju? — kurp sūtīt pieteikšanos?

Vai visa šī sarakste būtu adresējama uz Latvija Amerikā redakciju tālāk virzīšanai Kristus Dārza valdei? Jeb varbūt jau tagad ir jālieto Kinstleru ģimenes adrese Kleinburgā? Kuŗš spētu atbildēt uz šiem daudzajiem jautājumiem?

Jeb vai tiešām tām ļaunajām mēlēm ir taisnība, kas baumo par Kristus Dārza tapšanas grūtībām?

F. A. Londonā.

TAISNOŠANĀS NEVIETĀ

Neizprotama ir Rūtas Puriņas taisnošanās (LA 1984.g. 21. janv.), ievietojot Grand Rapidu latviešu biedrības nama 20. gada svētkos dzeju lasījumā V. Krāslavieša un O. Stumbra dzejas tikai tādēļ, ka Milvoku 7. Vispārējo dziesmu svētku rīcības komiteja izdarīja kļūdu, ļaujot tās ievietot dziesmu svētku literārā sarīkojuma izdevumā „Dzejā viju Latviju". Divreiz izdarīta kļūda pret nacionālo stāju nepadara to par labu.

Liekas, ka torontiešu iebildums par kāda cita kultūrsakarnieku atbalstītāja darba ievietošanu Milvoku dziesmu svētku programmā maz līdzējis.

Šai sakarā rodas jautājums: kas nosaka vispārējo dziesmu svētku rīkošanu un vai ir kāda mēraukla programmas izvēlē, vai arī tos var rīkot katra aktīva grupa, kaut tā arī būtu kultūrsakarnieku pavadā?

Ceru, ka Toronto dziesmu svētkos šādas lietas nenotiks.

R.V. Pētersons
Toronto.

Arī prez. Rēgens aicināja mūs (19. jūlijā) būt aktīvākiem cīņā pret komūnismu. Palīdziet brīdināt amerikāņu tautu! Ja mēs to ievērosim un ticēsim mūsu cīnītāju un nacionālpolītisku organizāciju un darbinieku vadlīnijām, tad nebūs ne strīdu, nedz šķelšanās. Tā tas bija trimdas sākumā, tad mēs bijām nacionāli noskaņoti latvieši, tad nebija kolaborantu un visāda veida kultūras sakaru. Jaunu gadu sākot, aizmirsīsim to, kas nav mums pieņemams. Būsim vienoti un ar jaunu sparu sāksim kopēju cīņu un darbu, tikai tā mēs panākumus gūsim. Mūsu lielais cīnītājs — dzejnieks Andrejs Eglītis saka: Es visas domas aizmirstu, to vienu domājot, ko tev vēl varu, Tēvzeme, par sirdi vairāk dot!

VAI SAGATAVOŠANĀS TRŪKUMS?

Labdarības sarīkojumos programmas izpildītāji dažkārt pieiet ar neattaisnojumu paviršību kā programmas izvēlē, tā izpildījumā. To varēja vērot arī vīru koŗa Viesturs izkārtotā sarīkojumā 21. janvārī Latviešu Centrā.

Vīru kori Viesturs pazīstam par labu ansambli, bet šoreiz tas parādījās tikai pirmajās trīs dziesmās. Tālākā programmas daļā varējām vērot kā nezināšanu t.i. nepietiekamu sagatavošanos, tā arī nespēju iejusties izvēlētā programmā.

Sarīkojumu izglāba *„Mērnieku laika prāģeŗi"* no Montrealas. To sniegums tiešām bija uz augsta līmeņa un publika, likās, tos izbaudīja.

S. Lejiete
Jautrā vakara apmeklētāja.

Raksti bez maskas

Redaktoram Kārlim Štameram žurnālā "Kaŗa Invalids" 28. numurā izdevies ievietot neparasti interesantus rakstus. Par dažiem tematiem grūti iegūt datus, bet citi uzrakstīti ar lielāku atklātību nekā to parasti vērojam latviešu preses izdevumos. Dažus tematus latviešu prese izvairījusies apskatīt, bet Kaŗa Invalids saskatījis nepieciešamību tos publicēt.

Latviešu presē maz vai nemaz nav apskatīta pretestības kustības, partizānu cīņas un nelegālie nacionālie preses izdevumi un organizācijas krievu un vācu okupācijas laikā.

Prof. Dr.Jēkabs Ozols apskata latviešu nacionālo kustību no 1940. līdz 1945. gadam. Pēc krievu ienākšanas 1940. gada jūnija radās spontānas demonstrācijas Brāļu kapos, pie Brīvības pieminekļa un citās vietās, bet tūliņ arī sākās NKVD vajāšanas. Pēc tam radās neorganizēta opozicija skolas jaunatnē un studentos, bet spetembrī un oktobrī sāka organizēties atsevišķas pretestības grupiņas, dažām bija arī ieroči. No šīm grupām vācu ienākšanas laikā izveidojās partizāni, bet citas darbojās pagrīdē. Pirmais pretestības posms krievu laikā prasīja 35 828 upuŗus, kas nošauti vai aizvesti uz Krieviju, to vidū 366 studenti un 3,283 skolnieki.

Autors plaši aprakstījis notikumus vācu laikā: sūtīšanu darbos uz Vāciju, iesaukšanu darba dienestā un leģionā, žīdu šaušanu, dažādus vācu rīkojumus. Radušies nelegāli preses izdevumi.

Sākumā bijušas tikai skrejlapas un proklamācijas. 1943. gadā sāka iznākt pretestības biļeteni un uzsaukumi. Pirmais lielākais stencilētais izdevums bija Tautas Balss, kas iznāca no 1942. gada marta divas reizes mēnesī 5-6000 eksemplāros. Brīvā Latvija iznāca 1943.gadā ar divu nedēļu atstarpi 2000 eksemplāros 14 numuros. Vēl pieminēti Lāčplēsis, Latviešu ceļš, Tālavas taurētājs, Brīvais vanags, Vērtētājs, Melnā čuska. Vācu okupācijas iestādes izdevumu sagatavotājus vajāja un apcietināja, bet kad viens izbeidza darbību, otrs to atsāka. No Zviedrijas 1944.gadā izplatīja brošūru Neatkarīgā Latvija. Rakstā plaši aprakstītas dažādas vajāšanas, minēts ievietoto latviešu skaits dažādās Vācijas koncentrācijas nometnēs, atzīmētas pratināšanas Reimersa ielā un aprakstīti vācu politiskie solījumi. Aptuveni vācu okupācijas laikā noslepkavotas apmēram 30 000 personas, neieskaitot žīdus.

Gunārs Rode raksta Noslēptās Latvijas vēstures lappuses apskata partizānu cīņas. Sākuma posmā "mežiniekos" bijuši tie, kas izvairījās dienēt leģionā, kas izvairījās no iesaukuma Sarkanarmijā, uz vietas palikušie policisti un aizsargi, bijušie leģiona virsnieki un kaŗavīri un uz rietumiem netikušie bēgļi — vēlāk arī latviešu zemnieki, kad uz laukiem sākās kollektīvizācija. Nodibinājās bruņotas skolnieku un studentu pagrīdes grupas, radās arī pilsētu partizāni. Tas bija latviešu tautas kaŗš pret okupantiem un kolonizātoriem. Krievu regulārā armija nespēja cīnīties pret partizāniem. Kad sākās iefiltrēšanās metode partizānu apkaŗošanai, kustību pamazām noslāpēja. Tā izbeidzās ap 1953. gadu.

/Partizānu tematu apskatījusi arī okupantu izdotā Dzimtenes Balss savos šī gada 7. un 8. numuros. Plašā aprakstā minētas partizāņu grupas, to lielums, atrašanās vietas un liktenis. Kaut tas rakstīts okupantu vajadzībām, tur tomēr redzami raksturīgi skaitļi un grūtības, kādas bija okupantiem ar partizānu cīņām./

Neparasti atklāts ir bijušais Minsteres ģimnazijas direktors A.Liepkalns rakstā "Minsteres impresijas". Sakopoti viņa vairāk nekā piecu darbības gadu vērojumi un ieteikumi, kritiski apcerot arī citas latviešu mācīšanās iestādes.

Minsterā uzņemtie jaunieši bijuši apzinīgi skolnieki, kaut nedaudzi pirmajā vietā tikuši padzīvošanu vai uzdzīvošanu. Kāds meitenes tēvs pārjūrā nav apmierināts, ka Minsterē meita nav atradināta no dzeršanas, kāds Amerikas sabiedrisks darbinieks saviem bērniem nemaksā skolas naudu. Konsevātīvie latvieši ziedo skolas naudu, sociāldemokrati bez materiāliem upuriem "plūc laurus" ideoloģijā. Daudzi skolēni apmeklējuši okupēto Latviju, kur savā neapdomībā iegāzuši vietējos jauniešus, kas nereti sodīti ar 10 vai 15 gadiem soda nometnēs.

Autors izsakās, ka okupētajā Latvijā nedrīkstētu viesoties neviens, kas vēlas būt trimdas sabiedrības vadītāju rindās.

Vairākkārt laikrakstos parādījušies aicinājumi publicēt okupētās Latvijas apmeklētāju vārdus. Prese par latviešu sabiedrisko darbinieku Rīgas ciemiem ir izvairījusies rakstīt, atskaitot gadījumus, kad tie pievērsuši čekas uzmanību.

Pēc cilvēku izturēšanās dažreiz varētu spriest, ka tie čekai pārdevuši savu dvēseli. Prof. Dr. H. Biezais apraksta šos Latvijas braucējus. Ģimenes saites nav kavēklis apciemojumiem, autors tiem nekā nepārmet. Smagākos pārmetumus saņēmis lugu rakstnieks Mārtiņš Zīverts, kas brīvprātīgi nodevis savu lugu iespiešanai Karogs, brīvprātīgi ieradies redakcijā pateikties un brīvprātīgi piekritis čekas prasītām pārmaiņām lugas saturā. Autors par šādu drāmatiķa rīcību izteicis dažādus minējumus.

Līdzīgi prof. Velta Rūķe-Draviņa ilgus gadus bijusi Rīgas apmeklējumos. Autors domā, ka te vainojamas viņas neveiksmes pie Lundas un Stokholmas universitātes. Vēl minēti Dr. K.Bilzens, Dr. V.Sanders, Baiba Bičole un daudzi citi pazīstami vārdi.

Pēc raksta autora ieskatiem galvenais iemesls ir šo cilvēku neapmierinātība ar saviem sasniegumiem. Tie nav bijuši tik vareni kā cerēts. Apmeklētāju vairums bijuši ar vidējām spējām savā speciālitātē. Ja turienes kritiķim nekā neesot ko teikt par dzirdēto dzeju, tad tas var izsaukties, runājot par Baibu Bičoli, cik interesanti dzejniecei arvien mainoties acis.

Liels skaits Latvijas apciemotāju ir jaunatne, kam pēc apciemojumiem radušies dažādi uzskati. Radušies arī kursi trimdas jaunatnei, kā lai okupanti varētu palīdzēt iemācīties latviešu valodu.

Pazīstamiem kultūras darbiniekiem Rīgas apciemojumu laikā dažreiz bijis jāslavē radio raidījumos vietējā vara un apstākļi, kā to autors noskaidrojis sarunā ar profesoru A. Norīti, jo citādi piederīgiem būtu jācieš represijas.

Interesants ir L. Apkalna raksts "Eiropas latviešu dziesmu svētki un nauda". Trūkst norēķinu, nauda izlietota citām vajadzībām, nav skaidrības, kā tā izlietota. Līdzīgs raksts ir parādījies Eiropas latviešu presē, tikai žurnālā pieminētas arī citas naudas "izsaimniekošanas" lietas.

I. Blaževics sīki apskatījis jaunākos ieročus supervalstu arsenālos, A.Mangulis aprakstījis Atsevišķo Studentu rotu, K.Siljakovs devis Lāčplēša kaŗa ordeņa aprakstu. O.Kalējs devis stāstu "Sibirietis".

Chronikas daļā ievietoti atsevišķo zemju un nodaļu darbības apskati, jubilāru un mirušo dzīves apraksti, informācija par Brāļu kapiem.

Žurnāls ar savu neparasto saturu un atklāto valodu radījis lielu lasītāju interesi jau tad, kad tas vēl Amerikas kontinentā nebija saņemts. Tas apskatījis tās latviešu problēmas, par kuŗām mēdz runāt, bet ne rakstīt. Dažos gadījumos neviens nevēlas atzīt, ka tādas pastāv. Žurnālu izsūta Latviešu kaŗa invalidu apvienība pret ziedojumiem.

V.Irbe

Kāds traģisms

Trimdā mums ir daudz bēdu, un mūsu vidū vēl vienmēr netrūkst nožēlojamu ļaužu, no kuŗu naīvuma funkcionāriem Rīgā rodas ceribas ar gadiem tautu vēl dziļāk iegrūst nelaimē. Šoreiz tas nav galvenais, kas satrauc. Noticis kaut kas cits, pavisam bēdīgs fakts. Tie, kas vairāk vai mazāk nepārtraukti šādā vai tādā veidā saistīti ar savas tautas brīvības centieniem un vēlas paturēt bez kompromisa savu dabisko dzīves telpu, jo Latvijā sovjeti nedrīkst justies kā mājās, tiem mūsu likteņa personību vēsturē vienmēr neaizmirstams būs tautas preses dižseniora Ernesta Blanka vārds.

Viņš jau 1917. gada sākumā kā 23 gadu vecs jauneklis, ātrāk vēl nekā toreizējie mūsu politiķi — pats pirmais uzdrošinājās mūsu avīzēs prasīt formulēt Latvijas valsti latviešu tautai. To varēja teikt tikai milzīgi garīgs latvietis un tāds iekšēji spārnots publicists, kas spēja paredzēt, vērtēt, uzdrīkstēties, kuŗam netrūka motivācijas savam skatījumam un ticības suverēnas Latvijas īstenošanai. Jaunajam Ernestam Blankam toreiz Vidzemē Latvija dega dvēselē, elpoja sirdī, un viņš nemaldījās. Kalpaka saviļņotie vīri Ventas krastos kopā ar zemļnieku pulkiem, arī ar nacionālo partizānu palīdzību un Ulmaņa, Meierovica gudro politiku 1918. gada 18. novembrī pasludināja latviešiem pašiem savu valsti, par kuŗu līdz uzvarai netrūka vēl daudz asiņainu vēsturisku kauju divās frontēs.

Padomju savienībai okupējot Latviju, Blankam laimējas paslēpties, un 1944. gadā, tautai plūstot bēgļu straumē, viņš nokļūst Rietumvācijā. Trimdas presē Blanka raksti atkal liesmo. DVM nepārtraukti parādās jaunas impresijas. Atmasko, apsūdz un pamato. Stokholmā Ziemeļblāzmas apgādā iznāk ārkārtīgi interesanta kultūrvēsturiska apcere (1970. gadā) — Latvju tautas ceļš uz neatkarīgu valsti. Brīvkunga gados atrod sev jaunu, pagaidu mājvietu saullainajā Malorkā, fantastiskajā Porto Kristo pilsētiņā, kuŗā man ar Ilzi laimējas slaveno amata brāli apciemot, piedzīvot neaizmirstamu tikšanos.

Pēc kāda laika viņš pārceļas dzīvot salas galvaspilsētā Palmā. 1972. gada 31. janvarī 77 gadu vecumā pēkšņi mirst. 1972. gada februāŗa beigās vai marta sākumā no vācu vicekonsulāta Palmā LCK Minsterē saņem ziņu par Blanka nāvi. Ap šo laiku trimdas presē parādās informācija, ka DV ir viņa vienīgie, testamentā noteiktie mantinieki. Ernesta Blanka pēdējā adrese: Villa Sea, Agustin — Palma de Mallorka.

1983. gadā, dodoties vairākas nedēļas piedzīvot pavasari Malorkā, gribējām nolikt ziedus uz drauga Ernesta kapa, bet nu sākās pārsteidzošākais, pavisam negaidītais: Interesējoties pēc kapa vietas adreses, LCK Minsterē un DV Rietumvācijā nezina nekā, Preses bba tāpat — nekā, un 22. februāŗa priekšpusdienā ierodoties Bundesrepublikas vicekonsulātā Palmā, Pasedo Del Borne 1, apliecināja gan mums Blanka miršanas faktu, taču, kas ar viņa mirstīgām atliekām noticis pēc vienpadsmit gadiem — arī vairs nekā nezināja. Skaidrs esot tikai viens: Malorkā nevienu nepārpelno, un ja mirušais vientuļš, neesot neviena, kas par kapa vietas saglabāšanu tuvāk interesētos, kapos ilgāk par pieciem gadiem neuzglabājot. Starp citu, ir gan vēl dzirdēts, ka Ernestam bijušas māsas vai māsa, bet tas vienīgi ir kādreiz kaut kur nejauši dzirdēts.

Skumjākā daļa tagad skaidra: Savai tautai vari ierosināt, vari palīdzēt pacelt augstāk debesīs smagu kalnu, vari izcirst klintī saulei logu uz krēslas lejām, tomēr, ja esi vientuļš, esi viens pats, tad tu vairumā gadījumu izgaisti jau tūlīt pēc sērās aizskanējušās bēŗu stundas. Ernests Blanks trimdā tam ir spilgts piemērs, un viņš nav pirmais, ne arī laikam — pēdējais. Vienīgais mierinājums, Ernesta raksti, viņa mirdzošās, nākotnei drošsirdīgi sviestās idejas dzīvos vēl ilgi, ilgi tālāk, un droši vien vēsturiski pārdzīvos cilvēcisko mazpilsonību, pārdzīvos mūsu attiecīgo organizāciju nožēlojamo kultūras tuvredzību trimdas liktenī, kamēr mums jādzīvo projām no mājām.

Alberts Eglītis

LATVIJAS PEN KLUBA ZIŅOJUMS PRESEI

Latvijas PEN kluba kārtējās valdes vēlēšanas, kuŗās ievēlams priekšsēdis (atsevišķi) un četri valdes locekļi, notika pag. g. novembrī, piedaloties 85 proc. no balstiesīgiem kluba biedriem.

Jaunā valde pulcējās uz pirmo sēdi 11. janvārī un darbosies šādā sastāvā: priekšsēdis — Gunars Irbe; priekšsēža vietniece — Dagnija Šleiere; sekretārs — Pāvils Johansons; kasieris un biedrzinis — Agnis Balodis; valdes loceklis — Juris Kronbergs. Kandidātos: Margita Gūtmane un Mārtiņš Zīverts.

Valde nolēma rūpēties par dzīvāku informācijas apmaiņu valdes un kluba locekļu starpā; no kluba neatkarīgu apstākļu dēļ jāpaaugstina biedru nauda; martā sasaucama pilnsapulce, kam jāievēl jauna revīzijas komisija.

Pavasarī ieplānoti arī pāris PEN kluba sarīkojumi Stokholmā.

Latvijas PEN kluba (International P.E.N., Latvian Centre) adrese: Box 498, S-101 26 Stockholm, Sweden.

Pāvils Johansons,
Latvijas PEN kluba sekretārs.

UZMANĪBU!

LATVIJA AMERIKĀ APGĀDS

lūdz abonentus laikā kārtot 1984.g. abonementa maksas, kas paliek nemainītas. ASV un citu zemju abonenti, kas maksā ASV dolaros, lūgti maksājumu summu nesamazināt par kursa starpību, jo laikraksta sūtīšana ārpus Kanadas gadā maksā 15 dol. vairāk nekā Kanadā. Piezīmējam, ka sūtīšanas pasta nodeva ir augstāka tiem abonentiem, kas maksājumus nav nokārtojuši.

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS LTD.
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

Jānis Širmanis

Alberta Cilpas piedzīvojumi

Copyright by Jānis Širmanis

(25. turpinājums)

Klāvs šo raustīšanu pārprata. Ļāva virvei ritēt uz manu pusi.

»Nestunda...« šaudīju acis apkārt. Kā pele slazdā. Postaža pa labi, postaža pa kreisi. Un griestu nekur! Cik vien augstu spuldzīte spēja gaismu raidīt — tukšums. Laikam tur pazuda mana satrauktā balss.

»Ko nu?« ar bažām skatījos uz Oskaru. Kā līķis. Bet sirds vēl pukstēja. »Vēl nav par vēlu!« lēcu pāri šķērsliem, līdu spraugās.

Pretim Krokodiļa rīklei ieraudzīju neparastu alu. Plakana kā plācenis. Metos turpu. Gruvešu kaudzei pārrāpies, kļuvu aizdomīgs:

»Šī šķirba pārāk gluda. Kāds ložņa to noslīpējis?«

Necik tālu ieskatīties nevarēju, jo dažas pēdas no malas sākās izcilnis. Ne pārāk augsts. Tam rāpus viegli varēja tikt pāri, bet baidījos bāzt galvu jaunās lamatās.

»Albert, neesi puspuisis!« uzšāvu sev kā ar pātagu.

»Oskars cīnās ar nāvi... Pasteidzies!«

Pātaga līdzēja. Rāpoju. Pāri krokai, pāri irdeniem zvirgzdiem. Un tad priekšā nebija nekā. Tumsa tikai. Bet es gribēju būt puisis. Pavilkos vēl uz priekšu, skatījos lejā. Ūdens! Gandrīz ar roku sasniedzams. Krasts likās stingrs. Pašāvu degunu pāri. Strauts! Tāda kā pazīstama vieta. Raidīju gaismu uz pretējo krastu, pa labi. Ar to pietika.

»Ābā tētīt! Tas taču mūsu strauts!« no sirds man novēlās vismaz tonnu smags slogs. »Pāris desmit soļu pa labi ieeja Noslēpumu aizā!«

Par ūdeni un akmeņiem nebēdādams — lingoju uz aizu. Pārsteidzu Klāvu no mugurpuses.

»Albert!« Klāvs ļoti veikli paslēpa pistoli. »Hm... Ja tu esi burvju mākslinieks, tad uzbur arī Oskaru...«

»Nevaru. Oskaram vajadzīga palīdzība. Nāc!«

Klāva sestais prāts darbojās priekšzīmīgi. Viņš nemeklēja ne virvi, ne kapli, ne vadžus. Viņš pakampa pirmās palīdzības somiņu.

Žāmā spirta pudelīte palīdzēja Oskaram atgūt samaņu, bet viņš vēl labu brīdi nevarēja saprast, kāpēc Klāvs ar vates vīšķi tam berzē seju.

»Tev nekas nesāp?« biju pārsteigts.

»Sāp. Laikam ķirmji grauž elkoni, bet vai tāpēc citam mans deguns jāslauka?«

Nepūlējāmies nekā paskaidrot. Apsējām ievainoto galvu, palīdzējām Oskaram aizvilkties uz Rakstāmistabu, noguldījām un klusībā cerējām, ka krietna atpūta un miers palīdzēs.

Pēc dažām stundām Oskars tiešām atmodās itin žirgts. Nu viņš atcerējās kritienu un smējās par to:

»Astoņas pēdas — sīkums. Mans pauris daudz vairāk var izturēt. Jums būtu jāuztraucas, ja man gadītos lidot lejā pēdas piecdesmit. Tagad — pieres stūris pasūrstēs, pāries. Kaut tik varētu roku kustināt. Klāv, apskati. Ja izmežģīta, tad dodi kārtīgu belzienu, lai kauli ieņem savas vecās vietas.«

Pirmā palīdzības brīdī Klāvs vairāk raizējās par Oskara galvu. Brūce, ģīboņus — tās mums likās pelēga pazīmes. Nobrāzto elkoni gan apsējām, bet nelikās, ka ar to varētu rasties lieli sarežģījumi. Nu izrādījās, ka esam maldījušies. Roka pietūkusi līdz padusei. Par locīšanu vairs ne domāt.

Klāvs noņēma apsēju, pataustīja Oskara elkoni.

»Belziens tev pienākas pa kādu citu vietu,« viņš nopūtās. »Albert, kā ar naudu? Oskaram būs elkonis kādu laiciņu slimnīcā jāauklē.«

»Naudas netrūkst. Ejam!«

»Pa tiltu lēnām...« Oskars lida atpakaļ gulamrnaisā. »Dievs cilvēkam piemontējis divas rokas. Ja viena sāp, ar otru var bārdu skūt un kašāties. Gan elkonis atlabosies. Ar kompresēm.«

»Ļausim zēnam aprast ar domām par slimnīcu,« Klāvs slepus pamāja.

Oskars iekrita murgainā miegā.

»Nepievāc visu zeltu... Hei... nepievāc visu...« viņš nemierīgi grozījās cietajā guļvietā. Kompreses nelīdzēja ne pierei, ne elkonim. Tikai vienīgais vēl varēja gaidīt brīnumu.

Pēc mūsu laika rēķina drīz vajadzēja būt brokastu laikam. Modināju slimnieku:

»Pēdējais laiks sākt ceļu. Kamēr nonāksim Valridā, būs jau vakars.«

»Aizmirsti Valridu...«

»Klausies, Oskar! Ja sievieši tevi vīluši, nav mūsu vaina. Mēs esam vīri, nevis brunčaiņi. Ja mēs ko labu pazemē atradīsim, kamēr tu būsi slimnīcā, dalīsim vienlīdzīgi trīs daļās. Par zelta loksnēm tagad nerunāsim. Tā ir vēsture. Un vēsture nav dalāma. Saproti?«

»J-ā. Tomēr man negribas Noslēpumu aizu atstāt,« Oskars ne labprāt cēlās. Pagāja labs brīdis, kamēr sāpes pieveica pretestību.

Virs Gaisa tilta Klāvs tēloja virves dejotāju, es pūlējos būt puisis. Un tā laimīgi dabūjām slimnieku bīstamajai vietai pāri. Ka mūsu ricība bijusi pareiza, to chirurgs ar Rentgena uzņēmuma palīdzību apliecināja:

»Divi vietās kauls plīsis. Kāda šķemba radījusi asins izplūdumu. Steidzīgi vajadzīga operācija.«

»Lai neciestu skaistums, lūdzu salāpiet arī pieri. Oskars vēl neprecējies,« Klāvs piebilda.

Skumīgi šķīrāmies. Oskaru neiepriecināja mūsu solījums pēc nedēļas to apciemot. Viņš laikam paredzēja, ka tas tā nenotiks.

Atceļā uz Noslēpumu aizu piedzīvojām jaunas nepatikšanas. Bijām nonākuši gandrīz līdz aizas ieejai. Nopirkto cigarešu sainīti no saslapināšanas sargādams, kādā klupienā Klāvs izslēja rokas gaisā un nogrūda sev acenes. Pēc neatlaidīgas meklēšanas mēs tās no strauta gan izzvejojām, bet ar saplēstiem stikliem.

»Bez otrajiem logiem nevaru iztikt,« Klāvs sūkstījās. »Jaiet atpakaļ uz Valridu. Vai tev pietiks dūšas vienam palikt aizā?«

Kaunējos atzīties, ka dūša sadilusi kā vecs pakavs. Strauji atbildēju:

»Palikšu! Laba izdevība pašķirstīt veco vēsturi.«

Mana balss laikam skanēja pārāk bramaniģi. Klāvs saprata.

(Turpinājums sekos)

3. gadskārtējā
Cilvēku tiesību konference

notiks **sestdien, 17. martā, Losandželosā, „Ambassador" hotelī, 3400 Wilshire Blvd., no pl. 9.00—14.00.**

Galvenie runātāji:

Elliots A. Abrams, ASV ārlietu viceministrs cilvēku tiesību jautājumos, un

Kārlis Geršmanis (Carl S. Gershman), ASV pārstāvis Apvienoto Nāciju Trešā (cilvēku tiesību) komitejā.

Vakarā pēc konferences pl. 19.00 bankets.

PIEDALĪTIES VISUS LŪDZ

BALTIC AMERICAN FREEDOM LEAGUE

P.O. BOX 29657, LOS ANGELES, CA 90029

PROF. T. ĶENIŅA MŪZIKA KANADAS RADIOFONĀ

Prof. T. Ķeniņa „Kamerkoncerts No.2", ko pirmo reizi atskaņoja pag. g. novembrī Toronto „Jaunās mūzikas" koncertu serijā, 24. janvārī tika atskaņots Viktorijā, ar solistu Robertu Etkenu (Aitken), flauta, un Viktorijas simfonisko orķestri diriģenta Pola Frīmaņa (Freeman) vadībā.

Ķeniņa „Kvintetu" klavierēm un pūtēju instrumentiem pirmo reizi radiofonā raidīs **trešdien, 29. februārī, pl. 8 vakarā** „Arts National raidījumā. Solists — pianists Antons Kuerti (CBC-FM, vilnis 94.1)

Grāmatu svētdiena Latviešu Centrā

Tāda Toronto Latviešu Centrā Draudzīgā aicinājuma atceres zīmē bija rīkota 29. janvārī, pulcinot pāri par 70 apmeklētāju. Savās atmiņās par Latvijas presi un žurnālista darbu pakavējās redaktors Maksis Čulītis, sākot ar laiku no Latvijas valsts dibināšanas līdz 1945. gadam, kad līdz ar mūsu valsti izbeidzās arī Latvijas brīvā prese. Viņš žurnālistikai pievērsies trīsdesmitajos gados, kad sācis strādāt pie laikraksta Rīts 1936. gadā. Šis rīta laikraksts Rīgā sāka iznākt drīz pēc Ulmaņa apvērsuma. Brīvā Zeme, kas bija zemniecības laikraksts, un Jaunākās Ziņas bija pēcpusdienas izdevumi. Olģerta Liepiņa vadīto Pēdējo Brīdi un Arveda Berga laikrakstu Latvis, kuŗus uzskatīja par režīmam nevēlamiem, slēdza. Latvis bija labā spārna pilsonības laikraksts uh, tāpat kā Pēdējais Brīdis, negribēja režīmam pilnīgi pakļauties. Antona Benjamiņa Jaunākās Ziņas, kas sāka iznākt jau pirms Pirmā pasaules kāŗa, sava lielā metiena dēļ paglābās.

Rīts kā valdības protežēts laikraksts techniski bija moderni izveidots. Redakcijā strādāja Aleksandrs Grīns, Arvīds Klāvsons, arī Ēriks Raisters un vēl citi jaunās paaudzes žurnālisti. Minoritātēm Rīgā iznāca savi laikraksti.

Komūnistu okupācijā tos visus pārveidoja, piemēram, Jaunākās Ziņas pārdēvēja par Padomju Latviju, Rīts kļuva par Darbu, Brīvā Zeme — par Brīvo Zemnieku un taml. Vācu laikā Rīgā iznāca dienas laikraksts Tēvija; bija arī latviešu frontes laikraksts, atjaunojās arī laikraksti citos latviešu centros ar agrāko nosaukumu. Pēc kaŗa latviešu laikraksti iznāca arī Vācijā, kā Latvija, Tēvzeme, Eslingenas Ziņas u.c.

Centra bibliotēka Grāmatu svētdienā saņēma grāmatu ziedojumus un 420 dol. naudā. Bija iekārtots arī plašs periodisko izdevumu klāsts, to starpā Latvijas brīvības gados iznākušie laikraksti Jaunākās Ziņas, Rīts un izdevumi, kas iznākuši kaŗa pēdējos mēnešos, arī žurnāli, Atpūta un Zeltene u.c. V.S.

Pārkrievināšanas vaininieki

ĪSS SKATS PAGĀTNĒ

Vilis Hāzners

(Turpinājums)

Saprotams, ka šajā rakstā ir minēti vienīgi raksturīgākie latviešu komūnisti, kas savas tautas iznīdēšanu uzskata par dabisku lietu, bet līdzīgu uzskatu paudēju, sevišķi starp Krievijas latviešiem, var atrast desmitiem un simtiem!

CIK TĀLU LATVIJĀ KOMŪNISTI IR TIKUŠI AR PĀRKRIEVINĀŠANU?

Uz šo jautājumu var atbildēt pavisam īsi: tālu! Daudz tālāk nekā mēs brīvībā vai ārpus Latvijas verdzībā dzīvojošie to redzam, saprotam un zinām. Šodien Latvijā jau mūsu tauta (fiziskās pārkrievināšanas pēc iepludinot sveštautiešus) ir kļuvusi mazākumā. Kaut pēdējā tautas skaitīšanas laikā 1979. gadā latviešu daudzums tika uzrādīts 53,7%, tad tā jau bija parastā padomju maldināšana, jo pie latviešiem pieskaitīja arī tādus ,,latviešus'', kas latviski nemaz neprata, kā arī tos sveštautiešus, kas bija pārlatviskojušies un sevi minēja par latviešiem, kaut Jāņos līgošanas vietā rīkoja savas ,,večerinkas'' ar ,,kazačoka'' dancošanu un no latviskuma bija vienīgi tik daudz kā valodas prašana un negribēšana Latviju atstāt, ja tāds laiks kādreiz pienāktu (līdzīgs vai vēl sliktāks stāvoklis ir Igaunijā).

Šo fizisko tautas nomākšanas procesu vēl papildina vai papildinās tuvākos gados vairāku desmittūkstošu krievu, kuŗi pašreiz ienāk un nākamgad ienāks Latvijā sakarā ar Liepājas kaŗa ostas, Ventspils zvejnieku ostas un Rīgas apakšzemes dzelzceļa izbūves darbiem, kā arī pašreizējo pastiprināto latviešu jauniešu un speciālistu izsūtīšana uz dažādām trieciencelt nēm Sibirijā vai darbos citur Tālajos austrumos.

Te gan jāpiezīmē, ka mūsu sovjetologi un dažādi šī jautājuma speciālisti, tāpat politiskie darbinieki, bīstas šo jautājumu aizkart, kaut gan tos var mierināt, ka padomju statistika nekad neatļaus latviešu skaitu Latvijā uzrādīt zemāku par 51% (kā to jau piemin Valdis Liepiņš Toronto) un mūsu neatkarības atgūšanas jautājums būs un paliks aktīvs, kamēr vien Latvijā dzīvos kaut viens latvietis, kas prasīs tiesības pēc savas valsts. Bez tam jāņem vērā, ka iepludinātos sveštautiešos ir daudz ukraiņu, poļu, lietuviešu, igauņu un citu, kuŗi vienmēr būs labvēlīgi latviešu tautas nākotnes problēmu risināšanā, tāpat kā tie desmitiem tūkstošu pārlatviskojušies baltkrievi, kuŗi ienāca Vidzemē Otrā pasaules kaŗa noslēguma dienās.

ĪSS SKATS TAGADNĒ

Nav ne mazāko šaubu, ka Latvijas pašreizējā KP vadība visiem līdzekļiem metusies uz latviešu tautas īstenu (vispārēju) pārkrievināšanu. Jau kopš Pelšes laikiem Latvijas KP rīkotajās sanāksmēs, plēnumos, mītiņos vai lai kā tos sauktu, tāpat iestādījumos, kas pārvalda gandrīz visu zemi, oficiālā valoda ir krievu. Pirms četriem gadiem Dailes teātŗa telpās sanākušajā LKP CK plēnumā nebija neviena uzraksta latviešu valodā (atskaitot uz mazo mājiņu durvīm!), un visi delegāti, arī latvieši, kad pat klāt nebija neviena krieva, savā starpā sarunājās krieviski. Tas viss tagad vēl pastiprinātā veidā notiek gan komjaunatnes, gan rajonu un citos partiju vadības centros, tāpat Augstākās padomes sesijās un visur citur, pašu latviešu komūnistu starpā. Par krievu valodas domināciju Rīgā un vispāri Latvijā mums ir simtiem tūristu liecinājumu.

Tas vien, ka vēl arvien iznāk latviešu grāmatas, laikraksti un citas publikācijas, ka pastāv Rīgā un provincē latviešu teātŗi, pastāv vēl latviešu opera, notiek dažādi masu sarīkojumi, kā dziesmu svētki un citi lielsarīkojumi, ir visumā vājš nacionālisma liecinājums, jo tāpat visi tie drīkst kalpot vienīgi partijas cildināšanai, un viss tas ir tāls atspulgs no tiem laikiem, kad 1959. gadā tika likvidēta t.s. nacionālkomūnisma akcija un no latviešu komūnistu saraksti em svītrāti E. Berklava un daudzi citi vārdi. Arī pašreizējās Andropova tīrīšanas akcijās īpaši tika izslēgti latviešu komūnisti. Valsts valoda ir jau krievu, visa sarakste valsts lietās, tāpat grāmatvedība visos saimnieciskos pasākumos pilsētās un uz laukiem, notiek krievu valodā.

Krieviskums valda ik uz soļa!

KĀ TAGAD ATTAISNO PĀRKRIEVINĀŠANU LATVIJĀ?

Viens no šīs akcijas galvenajiem vadītājiem un runas vīriem ir Vilis Samsons, Latvijas Zinātņu akadēmijas (kur arī viss notiek vienīgi krievu valodā) prezidija galvenais zinātniskais sekretārs. Tātad vīrs, kas visu dara ZA vārdā!

Rīga šodien. Vecie ļaudis spiesti meklēt kurināmo istabiņas apsildīšanai.

Kas ir šis Samsons? Īsumā: viņš dzimis 1920. gada 3. decembrī Liepnas pagastā. Pēc Rēzeknes skolotāju institūta beigšanas 1940. gadā strādājis par skolotāju Ludzas apr., tajā laikā arī pieslējies komūnismam. 1941. gadā aizbēdzis līdz komūnistiem uz Krieviju, kur kaŗojis 201. latv. strēlnieku divīzijā un 1942. gadā uzsācis partizānu vienību organizēšanu un vadību Latvijā. Viņš izcēlies ar savu uzņēmību, ieguvis Padomju savienības varoņa nosaukumu un daudzus apbalvojumus. Pēc kaŗa beidzis PSKP Augstāko partijas skolu un Sabiedrisko zinātņu akadēmiju Maskavā, iegūstot filozofijas zinātņu kandidāta gradu. Mācījis Latvijas universitātē, bijis Latvijas izglītības ministrs (10 gadus) un kopš 1960. gada kā partijas ,,uzticīgs dēls'' ticis Latvijas ZA kā tās zinātniskais sekretārs. Komūnisma ,,gudrības'' publicējis vairākus darbus. Viņš pats sevi sauc par vēsturnieku un līdz ar šiem augstajiem amatiem arī kļuvis par partijas runasvīru pārkrievināšanas jautājumos.

Kādā veidā tad nu šis ,,zinātnieks'' cīnās?

Izrādās, ka čeka 1983. gada otrā izdevumā izdevusi pirms 20 gadiem it kā bij. Latvijas ārlietu ministra Vilhelma Muntera sarakstīto brošūru ,,Savu tautu ienaidnieki'', kuŗu tajā laikā, saprotams par brīvu, piesūtīja visiem trimdiniekiem, kuŗu adreses vien Rīgā zināja, tāpat to piesūtīja daudziem ārzemju valstsvīriem un preses ļaudīm, arī apgādājot Sīmani Vīzentālu (Simon Wiesenthal, kontroversiālo ,,naci mednieku''). Izrādās, ka šī Muntera vārdā izdotā brošūra otrā izdevumā ir diezgan ,,uzfrišināta'', un tā īpaši domāta vietējam patēriņam, lai tautai, dzīvojot komūnistiskā režīmā, parādītu, cik slikti ir tie trimdas latviešu politiskās cīņas vadītāji par savas tautas tiesībām.

Šo jauno izdevumu Vilis Samsons ir recenzējis divos Cīņas numuros pag. gada 19. un 20. novembrī, aizņemot ar savām ,,filozofiskām zināšanām'' par abiem minētā laikraksta izdevumiem veselu ceturtdaļu lapas.

Komantējot šo Samsona rakstu, ir jāsāk ar to, ka viņš, kā tas komūnisma pasaulē parasts, runā nepatiesību vai puspatiesību. Samsons savas recenzijas pirmo daļu ir veltījis vai vienīgi Munteram un šajā veltījumā arī daudz samelojies. **(Turpinājums sekos)**

Montrealas vanagiem jauna valde

Montrealas DV nodaļas gada sapulce 4. februārī Latviešu sabiedriskā centrā bija pulcinājusi 37 nodaļas vanagus un vanadzes. Sapulci atklāja nodaļas valdes priekšsēdis J. Norvels, aicinot godināt aizsaulē aizgājušos nodaļas biedrus 1983. un 84.g.: prāv. A. Skrodeli, Art. Ošu, M. Emsiņu, R. Sīmani un D. Dišleru. Par sapulces vadītāju ievēlēja Agrumu Pēteri.

Ziņojumā sapulcei valdes priekšs. norādīja, ka aizvadītajā gadā ārējās informācijas darbā nodaļa sekojusi DV KV norādījumiem, izplatot dažādas brošūras, grāmatas un ziņas paredzētām personām un iestādēm. Patiesības Fondam nodaļa iemaksājusi 1.000 dol., LNF Zviedrijā 200 dol., Gaismas akcijai 100 dol., un Latviešu skolai 200 dol. Sabiedriskā centra atklāšanā pasniedza čeku par 1.000 dol. Attieksmes ar citām latviešu organizācijām bijušas labas.

Par aprūpes darbu ziņoja tās vadītājs J. Leitens, norādot, ka 14. jūnija un Ziemsvētku ziedojumu akcijas devušas 3531 dol. lielu ziedojumu, pie kam Ziemsvētku akcija viena pati devusi 2.215 dol.

Par nodaļas sabiedriskās dzīves norisēm un izdarībām ziņoja priekšn. vietn. un sarīkojumu daļas vad. E. Reveliņš, norādot, ka pagājušā gadā notikuši 6 dažāda rakstura sarīkojumi. Nodaļas zemes gabals Rovdonā nodots pārdošanai par 3.000 dol.

Pašreiz nodaļā ir 65 vanagi, no tiem 28 vecāki par 65 gadiem, kā arī 19 vanadzes, no kuŗām 5 pārsniegušas 65 gadu robežu. No jauna iestājušies 2 jauni nodaļas biedri.

Vanadžu priekšn. Ērika Vītiņa ziņoja, ka pēc 10 gadu darba no saviem kasieres pienākumiem atteikusies Rita Zeltiņa, bet viņas vietā stājusies Hedija Ozoliņa.

Arī vanadzes Latviešu centram ziedojušas 1.000 dol. Par nodaļas īpašumu Dzintaros ziņoja J. Norvels, norādot, ka māja ar zemes gabalu novērtēta par 37.900 dol., bet gada ienākumi nesedzot nodokļus un apgaismošanas izdevumus.

Divu pārvēlamo valdes locekļu J. Leitena un O.Strazdiņa vietā ievēlēja atkal tos pašus, bet klāt no jauna J. Bilinski un K. Čaku. Revīzijas komisijā ievēlēja visus trīs minētos kandidātus — A. Zariņu, A. Krievu un I. Laimīti. Pēc dzīvākām pārrunām un diskusijām nolēma 1984. gadā izdarīt vienreizēju piešķīrumu Sabiedriskam centram 2.000 dol. apmērā. Balsojot sapulce nolēma, ka tā daļa, ko nodaļa maksā par katru biedru DV KV, t.i. 6 dol., jāmaksā arī pensionāriem. Biedru nauda 1984. gadam paliek nemainīta 15 dol. 1984. gada budžets ir 10.000 dol.

Sapulcei sekoja biedru vakars, kuŗā vanadžu priekšn. Ērika Vītiņa apsveica vecāko vanadzi Emīliju Spuru viņas 80. dzimšanas dienā ar sarkanām rozēm. I.Sk.

Filadelfijas jauniešu ansambļa

AUSEKLIS

Garīgs koncerts

svētdien, 1984.g. 19. februārī, pl. 17
Sv. Andreja baznīcā.

Ieeja 6 dol., pensionāriem un studentiem 5 dol.

Biļetes iepriekšpārdošanā DV grāmatnīcās un pie draudzes koristiem.

Apmeklēt lūdz
SV. ANDREJA DRAUDZES KORIS

Andrejam Eglītim veltīta pēcpusdiena

Latviešu Nacionālā Fonda Zviedrijā pārstāvju Kanadā fondam par labu rīkotā pēcpusdiena 5. februārī Toronto Latviešu Namā bija pulcinājusi 240 apmeklētāju. Sarīkojuma ievadījumā atskaņoja Andreja Eglīša Dievs, Tava zeme deg ar Lūcijas Garūtas mūziku, ieskaņotu Doma baznīcā Rīgā ar Reitera kori, Marisa Vētras un Ādolfa Kaktiņa dziedājumiem 1943. gadā. Ievadvārdus teica I.Melnbārdis.

LNF pārstāvis Toronto V. Tikiņš paziņoja, ka referents māc. A. Celms saslimis un viņa vietā nolasīja savu sagatavoto referātu par Andreju Eglīti. Referātā iestarpināto dzejnieka dzeju nolasīja Pauls Legzdiņš.

Referents pakavējās pie Andreja Eglīša biografiskajām ziņām un raksturoja viņu kā cīnītāju, patriotu un dzejnieku. Dzejnieks dzimis 1912. gada 21. oktobrī Ļaudonas Siliešos pie Aiviekstes. Viņš dziļi sakņojies savā dzimtajā pusē, veltījot tai dzejoli Ļaudona. Tēvs Oto pazudis 1. Pasaules karā, ko aizstāj mātes brālis. Māte Emīlija dzejniekam ir dziļā atmiņā (dzejolis Māte mani mācījusi...). Māte ar diviem maziem bērniem atstāj Siliešus un dodas jaunās darba gaitās uz Muižniekiem, kam seko vairāki citi „Jurģi". 1926. gadā mirst vectēvs, kam dzejnieks veltījis dzejoli Vectēva nāve. 1922. gadā dzejnieks uzsāk skolas gaitas Ļaudonas pamatskolā, ko pabeidz 1928. gadā, bet tālākai izglītībai trūkst līdzekļu. Sākas „Kalpa zēna vasara"...

Lai iegūtu vidusskolas izglītību, beidzot rodas izdevība iestāties valsts technikumā Rīgā. Technikuma laikā iznāk viņa pirmais dzejoļu krājums kristīgās audzināšanas ietekmē — Kristus un mīla, ko pats izdevis. Kaŗa skolā viņš iztur pārbaudi un kļūst par kadetu. Dzejnieks jūt, ka virsnieks no viņa tomēr neiznāks, tāpēc Kaŗa skolu atstāj. Darbu atrod Rīgas elektrības pārvaldē. Jau no kaŗa dienesta laika viņš iepazinies ar literātūras kritiķi Jāni Andrupu, ar kuŗu viņu soļi iet blakus arī tālākajā dzīvē.

Andrejs Eglītis aug un nobriest par dzejnieku. Kautrīgo jauno dzejnieku ievēro 1. Rīgas pilsētas ģimnazijas direktors Jānis Lapiņš un ievieto viņa dzejoļus mēnešrakstā Sējējs. A. Eglītis dabū reportieŗa vietu pie laikrakstiem Brīvā Zeme un Rīts, vēlāk kļūstot par vienu no radio žurnāla „Hallo, Latvija!" redaktoriem. 1939. gadā iznāk viņa dzejoļu krājums Zelta vālodze, ko atzinīgi novērtē dzejnieks Edvarts Virza, un Varavīksne. 1940. gada pavasarī iznāk cikls Zemnieki. 1941. gadā, pēc krievu iebrukuma Latvijā, baigajās dienās radies dzejolis Kaŗavīrs (Liec zobenu zem galvas...). Tautas posta dienās vajadzīgi citi vārdi. Dzejnieks piedalās pretestības kustībā, raksta uzsaukumus un dzejoļus, daudzus jauniešus apcietina. Andrejs Eglītis atlaists arī no Rīgas radiofona. Pretestības un dumpības garu tomēr nevar apspiest.

Pienāk 1943. gads, kad rodas Andreja Eglīša Dievs, Tava zeme deg. Cilvēki cīnās un mirst, austrumu fronte atkal tuvojas mūsu zemei. Dzejnieks paliek pie Kurzemes cīnītājiem līdz cīņu beigām. Viņš ir saucējs un aicinātājs, tautas dvēseles tulks. Runā Liepājas radiofonā. Liepāju atstāj tikai ar pēdējām bēgļu laivām, kad ierodas Gotlandes salā reizē ar citiem mūsu gara darbiniekiem. Par Andreja Eglīša uzrādīšanu krievi izsolījuši lielas naudas summas, tik bīstams viņš tiem licies. Dzejnieks ir politiskais bēglis Zviedrijā. Latviešu tautas ciešanas satricina viņu līdz sirds dziļumiem. Ir jāpalīdz, jākliedz, lai visi dzird. A. Eglīša ierosmē nodibinās Latviešu Nacionālais Fonds. Stokholmā viņš 1953. gadā slēdz mūža derību ar Andu Jaunvīksnu. Dzeja un Nacionālais Fonds viņam ir svēti. Tautiešu aicināts, dzejnieks ciemojies daudzās zemēs visā brīvajā pasaulē, kur dzīvo mūsu izkaisītā tautas daļa. Ticība Dievam viņam iet visur līdz, ticībā uz Dievu viņš atkal cer izkāpt tēvzemes krastā.

Andreja Eglīša Dievs, Tava zeme deg (1943.g.) tulkota angliski un sešās citās svešvalodās. Pirms tam vēl bijuši citi krājumi — Nīcība (1942), Uz vairoga (1942) un Nesaule (1953), kas saņēmuši Kultūras Fonda balvu un Zinaīdas Lazdas fonda balvu par darbu Lāsts. 1972. gadā A. Eglītis saņēmis augstāko pagodinājumu trimdā — Tautas balvu. Vēl minami darbi: poēma Kurzemes gals, Dvēseļu cietoksnis, veltīts tautas mocekļiem Kurzemes cīnītājiem; Otronto, kas radies Austrālijas ceļojuma iespaidā, Audiet mani karogā un 1982.g. Caur daudzām zemju zemēm, caur daudzām debesīm.

Andrejs Eglītis sev jautājis: Kas manī ieaudzinājis savas zemes mīlestību, taisnību, labās cīņas cīnīšanu? Atbilde: Māte, dievcilvēks, turpat vai hernhūtiete, vienīgais cilvēks pasaulē, ko es vēlreiz gribētu satikt, un brīvas, neatkarīgas demokratiskās Latvijas valsts izaugšana, tapšana un krāšņa uzziedēšana. Ja man tagad vaicātu, vai es vēlētos atgriezties savā kalpa zēna vasarā, kad rokas delnās sasprāga asiņainas tulznas, druvās un pļavās svīstot, un kur man nepiederēja nekas, es atbildētu — jā! Tik skaista bija mūsu zeme un cilvēka brīvība. Mūs mācīja aizstāvēt tēvu zemi skolās un kaŗa dienestā, un tas man bija bauslis visupirmais.

Tad vēlreiz atskanēja Dievs, Tava zeme deg!

Sarīkojuma organizētāji un programmas izpildītāji: no kr. — Jānis Tikiņš, LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs, Valdis Tikiņš, I. Melnbārdis un Pauls Legzdiņš.
Foto J. Liģers.

Teicami izdevās dzejniekam Andrejam Eglītim veltītais sarīkojums Toronto Latviešu Namā. Viss atlikums nodots Latviešu Nacionālam Fondam Zviedrijā mūsu politiskās cīņas atbalstīšanai.
Foto J. Liģers.

Kaŗavīram un dzejniekam Nikolajam Lečmanim 80 mūža gadu

Līkloču dzīves gājums deviņdesmitajā gadu desmitā ielocījās kaŗavīram un dzejniekam Nikolajam Lečmanim. Viņš dzimis 1904. gada 20. februārī vēsturiskajā Madlienā. Jaunības sapnis bija kļūt par ķīmiķi. Beidza Valsts Rīgas technikuma ķīmijas nodaļu un nodomāja iestāties universitātē, taču kaŗadienestā izšķīries kļūt par kaŗavīru. Pēc obligātā laika nokalpošanas iestājies Kaŗaskolā jau ar virsnieka vietnieka nozīmēm.

Kaŗaskolu Nikolajs Lečmanis beidza 1929. gadā un par kalpošanas vietu izraudzīja 4. Valmieras kājnieku pulku Rīgā. Jaunais kaŗavīrs mīlēja mākslu vairāk gan notālis. Viņu visvairāk vilināja krāsu zaiga, vārdu spēks, tāpēc iesāka mācīties gleznot, uzrakstīja pa dzejolim un citam rakstam. Taču tās bija tikai brīvā laika nodarbības.

Latvijas armijas kaŗavīra tērpu ar virsleitnanta nozīmēm N. Lečmanis novilka krievu laikā 1941. gadā. Laiku līdz vācu un krievu kaŗam viņš noslapstījās Zemgalē, tad noorganizēja partizānu grupu, kas pasargāja apkārtnes saimniecības no izlaupīšanas un nodedzināšanas.

Kaŗavīra tērpu Lečmanis atkal uzvilka 1942. gadā un ar savu policijas bataljonu pārstaigāja dažus Krievijas apgabalus. Vēlāk viņu iesaistīja latviešu leģionā un pārcēla uz Vāciju. Gūstā ar savu vienību viņš nokļuva Meklenburgā un gūsta laiku pārlaida Putlosā, tad Beļģijā, Cēdelgēmā. Tur viņš cītīgi rakstīja pašu izdotajos žurnālos. Tikai nedaudzi zina, ka Lečmanis pats pirmais Cēdelgēmā ierosināja dibināt kaŗavīru aprūpes organizāciju. No šīs idejas radās tagadējā trimdas visspēcīgākā organizācija Daugavas Vanagi.

Atbrīvots no gūsta, Lečmanis pārcēlās uz Bavāriju, kādu laiku strādāja darba vienībā pie amerikāņu armijas, bet 1956. gadā iestājās darbā laikraksta Latvija redakcijā un kļuva par žurnālistu. Laikrakstā viņš nostrādāja līdz 1969. gadam, kad pensionējās. No Eitīnas viņš pārcēlās uz Neištati pie Baltijas jūras. Nesen smagā triekas lēkmē viņš zaudējis kustēšanās spējas un bija spiests doties uz vācu Sarkanā krusta kopšanas namu Eitīnā.

Kaut dzejot sāka jau jaunībā, nopietnāk dzejai viņš pievērsās vēlu, rakstīja gausi un publicējās ar lieliem starplaikiem. Viņam iznākušas četras grāmatas. Dzejiskas miniatūras — Kaŗavīra nenosūtītas vēstules iznāca 1947.g. Grāmata veltīta sievai un dēlam, kuŗi palika dzimtenē un izcieta grūtības izsūtījumā Sibirijā. Dzejas Zvaigzne logā iznāca 1962.g., Eju savā gaismā — 1968.g., pēdējā grāmatiņa — Es pasaules tirgū — 1976. gadā.

Nikolaja Lečmaņa dzejās pa lielākai daļai personiskas izjūtas. To norāda jau grāmatu virsraksti. Kaut viņš ir viens trimdas ceļos, par to daudz neskumst. Vairākos dzejoļos viņš met tiltu pāri jūrai uz dzimteni. Piem. Mana dziesma...„ir brīži, kad, šķietas, dzirdu — dzimtenes meži dzied senās dziesmas." Vai atkal: „Ar svešumu vien nepietiek— vajadzīga sapņu zeme — dzimtene", grāmatā Es pasaules tirgū.

Nedaudzās grāmatas nodrošina Nikolajam Lečmanim vietu trimdas rakstnieku literātūras vēsturē. **Ojārs Alks.**

Pēc pārtraukuma par LNF īsumā pastāstīja Jānis Tikiņš, tuvāk pakavēdamies pie Fonda mērķiem un plašās darbības kopš 1947. gada, kad to nodibināja. Fondu ar līdzekļiem atbalsta latviešu organizācijas un tautieši visā brīvajā pasaulē, jo no šī atbalsta atkarīgs Latvijas brīvības darbs. Arī šis sarīkojums bija veltīts Fonda mērķiem un deva pāri par 1.200 dolaru tīra atlikuma, ieskaitot 160 dol. ziedojumu Latviešu Nama dāmu kafijas galdam. Bez tam Nams deva arī sarīkojuma telpas par brīvu.

Grāmatu galdā, kuŗu greznoja Andreja Eglīša foto attēls un ziedi, bija apskatāmas arī vairākas dzejnieka grāmatas un Edm. Zirnīša 510 lp. biezais sējums par Andreju Eglīti — Teiksma.

Vanagu Kārlis

Trimdinieka piezīmes 114

FBI Vašingtonas biroja vadītājs J. Gardens bija aicinājis galvaspilsētas iedzīvotājus ziņot par katru sabiedrisku un sociālu sakaru ar komūnistu bloka pārstāvjiem. Pad. savienībai un komūnistu blokam Vašingtonā vien esot 250 spiegu, kuŗu vienīgais uzdevums sakaru nodibināšana ar vietējiem iedzīvotājiem. Lai izsekotu pieaugošai spiegu aktīvitātei, Vašingtonā tika paplašināti FBI kadri (15 jauni aģenti).

Sakarojoties ar čekas atkomandētajiem partijai uzticīgiem kultūras sūtņiem, nelāgā veidā ,,aiz pārskatīšanās'' arī kāds mūsējais ,,lādzīgais latvietis'' var tagad iekļūt FBI aktīs. Šaubu jau nav, ka vietējām drošības iestādēm ir ziņas par latviešu kultūras ģeniju haltūrām šeit, par viņu jūsmīgu uzņemšanu. Esam jau lieli divdabji — vienu dienu ejam demonstrācijās, dedzinām padomju karogus, citu dienu pasniedzam pukes padomju varas kultūras emisāriem, kuŗiem — no Dieva puses! — nedrīkstam (!) apjautāties par krievu virskundzību, latvju nacionālisma apspiestību, tautas postu un genocīdu...

* * *

Indijas pašā ziemeļaustrumu stūrī, pie Bramaputras upes, ziemeļaustrumos no Butanas, Muzafarpuras provincē, atrodas pilsēta Rīga. Mūsu senvēsturnieki saka, ka sanskritu valodā Rīga nozīmē ,,pilsētu pie upes''. Indijas Rīga arī atrodas pie upes. Vai kāds uz kompjūteriem nevarētu aplēst, cik īsti veca ir latviešu tauta, un tiešāk noteikt tās gadu tūkstošu ceļus, kamēr nonācām pie Dzintara jūras? Cel galvu augstāk, latvieti!

* * *

Notiek arī tā:

1) Kad pag. gada septembrī Montrealas Latviešu sabiedriskā centra atklāšanas svētkos uzvijās brīvās Latvijas karogs un atskanēja mūsu himna — tautas lūgšana, latviešus cildināja gan klātesošais emigrācijas ministrs, gan pilsētas galva (bija bijis Rīgā). Mūsu rosmes guva publicitāti arī CBC Kanadas radio raidījumā, kur komentātors mūs pieminēja ar norādi, ka ,,Latvija ir Padomju savienības republika''(!), mūzikālam logatam atskaņojot BBC raidītāja archīvam komūnistu propagandistu piesūtītu kāda Rīgas sieviešu koŗa tautasdziesmu.

2) Pēc Rietumvācijas nolīguma ar ASV par vācu pensiju izmaksām Vācijā agrāk nodarbinātajiem bēgļiem, šādi pensiju pieprasījumi, kā arī brīvprātīgās iemaksas iztrūkstošās pensijas izdienas iegūšanai nokārtojamas līdz 1984. g. 30. novembrim (tas mūsējiem jāatgādina). Kad nu viens bij. sardžu rotas ,,melnais'' no Amerikas krasta sāka kārtot savas vācu pensijas lietas, viņam Valsts apdrošinājuma pārvaldē Hamburgā ieteica ,,pieprasīt no PSRS sūtniecības ASV sev krievu pasi''(!), citādi tas ,,kā bezpavalstnieks'' (uzticīgs Latvijai, viņš vēl arvien kavējās pieprasīt ASV pavalstniecību) uz vācu pensiju neesot tiesīgs! Kāda tad nu vērtība ir vācu ārlietu ministrijas 1983.g. 21. aprīļa paziņojumam Baltiešu Pasaules Apvienībai, ka Vācijas Bundesvaldība Baltijas valstu aneksiju PSRS nekad nav atzinusi un nav arī nodoma to darīt?! Birokrati Hamburgā Latvijas latvieti sūta sev apgādāt krievu pasi!

* * *

ASV ārlietu ministrijā Vašingtonā ir īpaša Austrumeiropas lietu nodaļa. Tās vadītāja kabinetā bija visu pārējo Austrumeiropas zemju karogi, izņemot — Latvijas sarkanbaltsarkanais! Tagad beidzot arī tam tur goda vieta, to no Kalifornijas aizveda Latviešu Amerikāņu Brīvības Līgas vadītājs V. Pavlovskis. Cik maz gan kādreiz vajaga slavējama darba paveikšanai!

* * *

Kad pēc ,,Slepkavības gaisā'' Bostonas ostā iebrauca krievu kuģi, Aristīds Lambergs bija tas, kas pa kaklu, pa galvu sacēla kājās piētiekamā skaitā domu biedru, lai panāktu boikotu šo kuģu kravas izlādēšanai, kas ieguva tik lielu saziņas dienesta ievērību un atzinību, ka radās ,,pretpadomju dienas Bostonā''. Viena vīra ierosmei īstā laikā un īstā vietā Bostonā bija vairāk sekmes nekā pretkomūnisma propagandai visus 30 trimdas gadus! Lamberga dzīves ziņa: ,,Mums krievi ir jāvajā gaisā un uz zemes, ūdenī un visur tur, kur vien tie parādās! Mēs to darīsim ar protestiem un demonstrācijām!'' Bet cik gan mums vēl ir tāda kaluma Aristīdu?! Reizē ar krievu komūnisma vajāšanu mums arī pienākums atzinīgi izvērtēt tās rosmes amerikāņu politiskā dzīvē, kas kalpo mūsu brīvības ilgām.

* * *

ASV presē pavīdējusi vēsts, ka Vašingtonā darbojas ,,profesionāla paveida'' Brīvības Federācija etnisko grupu piesaistīšanai ASV politiskā dzīvē valdības ārpolitikas atbalstīšanai. Brīvības Federācijā 16 nacionālitātes pārstāvot 19 etniskās organizācijas, kas atsaukušās uz ASV prezidenta aicinājumu ,,būt aktīvākiem un politiski iespaidīgākiem.'' Latviešu pārstāvji šīs Brīvības Federācijas darbu laikam uzskata par slepenu, ja sabiedrībai netiek ziņots par jaunās organizācijas uzbūvi, vadību, līdzekļiem un ievadītajiem darbiem.

Hamiltonas ev. lut. Kristus draudzes padome 1984. gadā darbosies šādā sastāvā: nó kr. — O. Bērztīss, A. Roze, draudzes priekšn. V. Dāboliņš, māc. Kārlis Kuškēvics, A. Magrics, G. Dāvidsons; otrā rindā no kr. — K. Keršteins, U. Dāboliņš, F. Ozols, A. Jēkabsons, A. Amoliņš, R. Dzelme, ērģelnieks J. Grīnvalds un A. Šuškovs.

Foto J. Gailītis.

Jau 25 gadus Toronto latviešus no nosalšanas ziemā paglābis Arvīds Beks, piegādājot laikus eļļu krāsns apkurei.

Luterāņu himna ,,Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils'' bija arī mūsu armijas vakarjundas dziesma. Okupētās Latvijas baznīcās no tās vairs nedzied pantus par velna baru, kas trako, kā tīk trakot, kas grib mūs aprīt kāri un mocīt, kaut. (Sk. trimdas Dziesmu grāmatā 133. dziesmu). Tēvzemes baznīcas dziesmu grāmatās šie panti ,,izcenzēti'' Pag. gadā tur radies jauns, ateisma režīmam ,,pieņemams'' šīs Lutera dziesmas tulkojums. Bet nu jābrīnās, ka jau vairākās trimdas baznīcās vecais tēvu tēvu dziedātais teksts jau aizstāts ar ,,okupantu atļauto''. Vai arī baznīcu dzīvē sākusies izdabāšana Rīgas lielkungiem? Tas tikai pierādītu, ka patiešām to sarkano velnu ir ,,daudzkāršs bars — kas var no viņa glābties?''.

* * *

Kanadas ģeografiskā žurnāla Ekvinoks pag. gada pēdējā izdevumā minēta Baiba Audere, kas piedalījusies alpīnistu ekskursijā uz Kaukaza kalniem. Tur alpīnistu nometnē Baiba satikusi piecus latviešus no Rīgas, kas bijuši vairāk pārsteigti par Baibu no Kanadas nekā Baiba par tālajiem rīdziniekiem! Vatbūt kādu dienu lasīsim arī par kāda brīvā latvieša satikšanos ar Sibirijas taigās nodarbinātiem bāliņiem. Šaurajā pasaulītē viss kas iespējams...

Gesta J. Ābols
D.E.H. (Madrid), B.A., L.L.B., L.L.M.
ADVOKĀTS UN NOTĀRS
700 Bay Street, Suite 1900, Toronto, Ontario, M5G 1Z6
Tel. (416) 598-0747

Vecākais latviešu puķu veikals

Venus

ZIEDI KATRAM GADĪJUMAM

Pasūtinājumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm.
231 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO.
Tel. darbā 534-4645, pēc darba 533-4037.
A. PUTNIŅŠ

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI
šuj apģērbus pēc mēra un gaumes
Runā vāciski

Old Mill Tailors

Rudi H. Schneider
7 Riverview Gardens — 769-9535
PIE BLOOR, VIENU BLOKU RIETUMOS NO JANE

TORONTO ZIŅAS

● Latviešu Nacionālās jaunatnes apvienības Kanadā (LNJAK) 11. gadskārtējo sarīkojumu ciklu „Šī māksla ir jauna" ievadīja piektdien, 17. februārī, ar Sirojumu pa izstādēm, Šoreiz izstāžu ciklā sava vieta ierādīta arī bērnu zīmējumu izstādei „Šī māksliņa ir jauniņa" Ingas Upeslāces vadībā.

Pēdējo 10 gadu jauno gleznotāju izstādi vada Karina Mieriņa, bet topošo gleznotāju darbu skates Sandra Bernava un Gunilla Gustava. Foto darbu izstādi iekārtojusi Sandra Liepkalna, bet lietiskās mākslas izstādi Dace Veinberga. Vakara norise beidzās ar saviesīgu vakaru ar filmu izrādi.

18. februārī pl. 11.30 programmas ievadījumā T. Ķikaukas referāts — Erotika latviešu mākslā, kam pl. 13.00 seko architekta Gunara Birkerta referāts — Architektūras māksla. Pl. 14.30 Zigurds Miezītis runās par Latviešu tautas deju choreografiju. Pl. 16 informācijas posms par 7. Vispasaules Jaunatnes Kongresu 1986.g. Kanadā. Pl. 21 koncerts džeza ritmā „Šodien klusums iestājies" ar Ritas Strautiņas un Jāņa Beloglāzova jauno dzejnieku darbu un tautasdziesmu kompozicijām, piedaloties jaunās paaudzes mūziķiem un dziedoņiem. Sekos saviesīgs vakars ar deju.

Svētdien, 19. februāŗa, programmu ievadīs pl. 11 Jaunatnes dievkalpojums Sv. Jāņa draudzes baznīcā stud. teol. Alda Elberta vadībā.

Pl. 12.30 Latviešu Centrā Šampanieša pusdienas ar stīgu mūziku. Sekos pl. 15 Ineses Jansones humoristisks video priekšnesums „Latviešu auk-

10 g. vecais latviešu zēns Dāvids Skuja Toronto piedalījās Variety Club Teletonā, kas sagādāja 2.1 milj. dolaru ziedojumu cietušo bērnu aprūpes akcijā.

le". Pl. 16.30 Filmu posms. Pēcpusdienas programmā pēdējā laikā solījuši piedalīties arī Kalamazū Latviešu Studiju Centra studenti.

Šī gada SMIJ sarīkojumu cikls pl. 19 beigsies ar Bezt talantu vakaru Gata Puigas vadībā un ar siltām vakariņām.

● Mednieku un makšķernieku kluba Internās žibulēšanas sacīkstes notiks 25. februārī pl. 7 no rīta Simko ezerā, Virdžinijas līcī.

● Aizvadītā TLB Inženieŗu un techniķu kopas šīs sezonas pirmajā referāta vakarā Latviešu Namā runāja viesis, jaunās paaudzes inž. mech. Mintauts Fogels. Savu saistošo referātu — Vaŗa raktuvju ierīkošana primitīvās zemēs — viņš papildināja ar krāsu diapozitīviem. Referents savā stāstījumā pievērsās vaŗa raktuvju izbūvei Klusā okeana Salamana salu virknē, esošā Bougainvilles salā, kuŗas sāka darboties 1972.g. Tur viņš savā laikā no Melburnas bijis darba vietas komandējumā raktuvju būvju paplašināšanas darbos.

Klausītāji ar interesi sekoja diapozitīvu skatei par raktuvju būvju gaitām un izrakteņu darbu norisēm.

Nākamais kopas referāta vakars 23. februārī pl. 19.30 Latviešu Namā. Referēs Auseklis Pērkons, Ph. D.

● Latviešu Kaŗa Invalidu apvienības biedru pilnsapulce 11. martā pl. 14.30 Latviešu Namā. Tā būs pilntiesīga pl. 15 ar katru ieradušos biedru skaitu. Darba kārtībā amatpersonu ziņojumi, budžeta pieņemšana un revīzijas komisijas vēlēšanas.

● Toronto korporāciju kopas jaunais prezidijs 1984. gadam darbosies šādā sastāvā: seniors Arvids Kabucis (Vendija), viceseniors Vilis Miklašēvics (Lacuania), sekretārs Arvids Bernšteins (Fr. Imantica), oldermanis Arnis Dābols (Vendija). Seniora A. Kabuča adrese: 125 Memorial Drive, Brantford, Ont. M3R 5S4, tālr. 752-3170.

● Studenšu korporāciju kopas tradicionālais tējas vakars 4. februārī Centrā bija pulcējis 125 apmeklētājus. Sarīkojumu atklāja kopas seniore Zane Jansone (daugaviete). Deju mūziku spēlēja Runči un starpbrīžos dziedāšanu vadīja kantu maģistre Aija Abene (dzintra). Loterijā ar daudziem laimestiem izlozēja divas gleznas, kuŗas bija ziedojusi Elza Villere un Pēteŗa Kārkliņa atraitne, bez tam vēl bija grāmatas, tautiskais spilvens u.c. Par azaidu bija rūpējusies ekonome Inga Zariņa (gundega) ar palīdzēm. Sarīkojuma atlikums paredzēts korporāciju kopas stipendiju fondam.

● Pensionāru apvienības 9. februāŗa saietā Latviešu Namā 180 apmeklētāju noklausījās Vilmas Aleksandras un Valentīnas Šimiņas deklamācijas, pie kam Aspazijas dzejolis Skaistā dzīve bija veltījums mūžībā aizsauktās Margas Kociņas piemiņai. Biruta Komarovska deklamēja Ed. Vulfa humoresku Grietēna dzīve un V. Šimiņa nolasīja Ed. Vulfa humoristisku balādi Pie pagasta tiesas. Priekšnesumi izpelnījās daudz aplausu. Sarīkojumu daļas vadītājs K. Tannis pateicās bijušam ilggadējam apvienības priekšniekam A. Retigam, kuŗa ierosmē Toronto latviešu pensionāru apvienība nodibināta, pieminot viņa nopelnus, ka apvienība pašreiz atrodas labā materiālā stāvoklī. Apvienības darbību atzinīgi novērtējušas attiecīgās valsts un pašvaldības iestādes. Tāpat pieminēja ilggadējo dāmu komitejas priekšnieci Edīti Retigu, kuŗa nebija klāt un no saviem pienākumiem atteikusies. K. Taņņa izteiktās pateicības klātesošie apliecināja ar ilgiem aplausiem. Pēc kafijas pārtraukuma apvienības dāmas sapulcējās atsevišķi lielajā zālē, lai izraudzīgu jaunu dāmu komitejas priekšnieci. Saietu ar uzrunu atklāja valdes locekle B. Komarovska. Par apvienības dāmu komitejas priekšnieci izraudzīja Valdu Zvanītāju. Pārējos amatos paliek līdzšinējās komitejas darbinieces, izņemot Elvīru Skujiņu un Bertu Šleseri, kuŗas bija atteikušās. Nākošā saietā, 23. februārī, paredzēta apvienības teātŗa kopas izrāde — E. Vinteres „Viesības" B. Komarovska iestudējumā.

● Jau trešo gadu pēc kārtas 5. februārī bija rīkota Saulainiešu diena Centra atbalstam. Ap 30 saulainiešu ar saimniecēm Rasmu Suchovu un Ēriku Reinfeldi, virtuves palīdzēm Ženiju Sīli, Elvīru Folkeri un M. Pauderi bija sagatavojušas pusdienas. Viesus pie galdiņiem apkalpoja bijušās Saulaines nometnes meitenes. Sarīkojumu koordinātāji bija Saulaines pārvaldes priekšnieks A. Brencis un G. Tannis. Pusdienās bija ieradušies 320 viesu, dodot Centram 4095 dol.

● Latviešu skola Valodiņa Centrā atzīmēja Draudzīgā aicinājuma dienu skolas saimei, vecākiem un viesiem. Katra klase bija sagatavojusi priekšnesumus ar pasaku motīviem skolotājas Māras Gulēnas izkārtojumā. Skolotāji un bērnu vecāki bija rūpējušies par skatuves dekorācijām un bērnu tērpiem. Starpbrīžos skolēni dziedāja tautasdziesmas E. Fogeļa, M. Gulēnas un Andŗa Rubeņa ģitaru pavadījumā. Pēc priekšnesumiem bija azaids bērniem un pieaugušiem, kopā ap 200. Skola Valodiņa saņēma vairākus dāvinājumus — bērnu grāmatas un mācību grāmatas, kā arī naudas ziedojumus.

● Saulaines vakariņas līdzekļu sagādei Saulaines uzturēšanai 8. martā pl. 19 Sv. Jāņa baznīcas telpās. Mūzikāli priekšnesumi. Piedalīšanās maksa 30 dol. no personas (no tās 25 dol. ziedojums). Pieteikšanās pie draudzes sekretāres N. Ābeles kancelejā, tālr. 921-3327. Jāņu svinēšanā Saulainē 23. jūnijā viesosies Čikagas piecīši. Runču deju mūzika.

● Sv. Andreja draudzes dāmu komitejas gadskārtējais bazārs 4. martā pl. 16. Ziedojumi bazāram mantās vai naudā nododami komitejas loceklēm pirms vai pēc dievkalpojumiem baznīcas lejas zālē, vai otrdienās un ceturtdienās no pl. 10—16 birojā. Tuvākai informācijai zvanīt priekšniecei B. Kūlai, tālr. 822-7929, vai G. Plaudei, tālr. 762-9530.

● Toronto korporāciju kopas gadskārtējo plkv. Kalpaka un Latvijas brīvības cīnītāju piemiņas dievkalpojumu 4. martā pl. 18 Sv. Jāņa dievnamā vadīs archibīskaps A. Lūsis, teol. kandidāts Edg. Liepiņš un teol. stud. Aldis Elberts. Dziedās vīru ansamblis Kalvis, ērģeles spēlēs Anita Grigale-Rundāne. Kalpaka bataljona atceres balle 10. martā pl. 18 King Edward viesnīcā. Runču deju mūzika. Pieteikšanās pie viceseniora V. Miklašēvica, tālr. 767-8143.

● Ticības celsmes stundas, kas notiek katru otrdienu pl.19 Sv. Andreja dievnama telpās, 31. janvārī vadīja teol. stud. Aldis Elberts ar Svēto rakstu studiju par I Mozus grāmatu. Celsmes stundas mācītāju Juŗa Cālīša un Arveda Celma vadībā turpināsies līdz 8. maijam turpat.

● Sakarā ar Latviešu Nacionālās Jaunatnes Apvienības Kanadā sarīkojumu ciklu Šī māksla ir jauna svētdien, 19. februārī, pl. 11 notiks jaunatnes dievkalpojums Sv. Jāņa dievnamā. Piedalās māc. J. Cālītis un teol. stud. Aldis Elberts un Sarma Eglīte. Mūzikālā daļa.

● Teol. stud. Aldis Elberts vadīja 12. februāŗa dievkalpojumu Austrumu draudzē Sv. Barnabas baznīcā. 4. februārī viņš vadīja dievkalpojumu Susenmarī latviešu ev. lut. baznīcā ar 60 draudzes locekļiem. Dievkalpojumi notiek sešreiz gadā. Pēc dievkalpojuma notika draudzes sapulce.

● Women's College slimnīcā 5. februārī mirusi Marga Antonija Kociņa, dzimusi Linde. Viņa dzimusi 1914. gada 21. martā Rīgā. Nelaikē iestājās Toronto latviešu pensionāru apvienībā jau ar 60. mūža gadu un rosīgi darbojās apvienības valdē par sarīkojumu daļas vadītāja palīdzi un pensionāru teātŗa grupas vadītāju, iestudējot lugas un kuplinot ar savām deklamācijām apvienības sanāksmes. Aizgājēju 8. februārī Sv. Džēmsa krematorijā izvadīja māc. A. Briedis. No apvienības valdes bija vainags un rozes. Atvadvārdus teica valdes locekle B. Senkēviča un sarīkojumu daļas vadītājs K. Tannis. Nelaikes vīrs Visvaldis miris 1973. g. Nelaikē atstāj dēlu Miervaldi ar ģimeni un meitu Dzintru Valdu Drain ar ģimeni, kopā 7 mazbērnus.

● Savā dzīvoklī 6. februārī atrasts ar sirdstrieku miris 69 g.v. Jēkabs Dravenieks. Viņš dzimis Liepājā, cīnījies II Pasaules kaŗā, bijis DV Toronto nodaļas biedrs un sākuma gados Kanadā — Saulaines pārvaldes priekšnieks. Aizgājēju 11. februārī no Rosara bēŗu nama, kur pie nelaikā šķirsta stāvēja vanagu goda sardze, izvadīja uz Jorkas latviešu kapiem teol. kand. E. Liepiņš. Kapsētā atvadījās DV Toronto nodaļas biedrs V. Kalniņš. Aizgājējam Kanadā piederīgo nebija. Par nelaikā apbedīšanu un bēŗu mielastu rūpējās DV Toronto nodaļa.

● Toronto lietuviešu kopība rīko Lietuvas valsts proklamēšanas 66. gada svētkus 16. februārī pl. 16 lietuviešu Martyr baznīcā, Misisagā. Pieņemšana 17. februārī Augšāmcelšanās baznīcā, 1011 College St. Lietuvas proklamēšanas diena ir 16. februāris, bet Igaunijas 24. februāris, ko ik gadus atzīmē ar svinīgu aktu. Igaunijas valsts svētku proklamēšanas gada svētki 26. februārī pl. 15 Toronto universitātes Convocation auditorijā.

ATJAUNOTI DIPLOMĀTISKIE SAKARI

No 1948. līdz 1967. gadam Amerikai ar Vatikānu Romā pastāvēja diplomātiskie sakari.

H. Trūmena valdīšanas periodā kardinālis Spēlmanis bija prezidenta personiskais padomnieks. Tam ir saskare, nozīme ar DP ieceļošanas likuma izdošanu. Par to citā reizē un vietā.

Tagadējais prezidents R. Rēgens bija ieinteresēts atjaunot diplomātiskos sakarus ar Vatikānu.

Jau pagājušā gada rudenī ASV kongress anullēja likumu, kas 1967. gadā pārtrauca diplomātiskos sakarus ar Vatikānu.

Vatikāna sūtnis būs archibīskaps Pio Lagi, bet ASV sūtnis Vatikānā būs prezidenta līdzšinējais personiskais pārstāvis pie Sv. Krēsla Viljams Vilsons. **J. Dimants sr.**

Pateicība

Paldies konservātīvo partijas latviešu biedriem, kas ar lielu atbalstu palīdzēja ievēlēt

Pēteri Vortingtonu (Worthington)

par konservātīvo partijas Greenwood-Broadview rajona kandidātu. Šis darbs ir pusceļā — mums viņš vēl jāsūta uz Otavu. Uz redzēšanos pie vēlēšanu urnām nākamās Federālā parlamenta vēlēšanās.

Felicija Balode.

Valentīns Pāvuls

Neptūna kalps

(26. turpinājums)

Uzsauca mums, lai esot uzmanīgi, reizē piedraudot, kas notiks ar mūsu cāļu kakliem, ja riteni saskrambāšot. Pats atsperdamies pret kuģi un krastu, sekoja ritenim, to turēdams vienā rokā.

Likās, ka ar to jau nu pietiks, bet nekā. Riteni nospodrināja un ēverģēlības turpinājās.

Lai cik tas bija labs mašīnists, tēvs tomēr sāka meklēt citu. Cits gadījums visu to trakošanu pārtrauca mana gausuma dēļ.

Kādu nakti, kad meistars bija ,,notīrījis'' kuģa klāju, es nepaguvu izmukt. Izbāzis galvu kajītes lūkā, redzēju, ka šis griež astotniekus turpat starp kajīti un komandtiltu. Tik ātri nespēju izlēkt no kajītes un izskriet krastā, lai viņš mani nenoķertu. Ieraudzījis mani, uzkliedza: ,,Ko tu nemūc? Zini, ka tāda lūrēšana man nepatīk!''

Godīgi atzinos, ka nevaru izbēgt, jo viņš ir starp mani un krastu.

,,Ko tu gribi? Lai es tevi izlaistu ārā veselu ādu?'' meistars pārsteigts pienāca man klāt. ,,Bailes nav?''

,,Ir, bet pats redzi — nav kur sprukt. Tik pilns tu neesi, lai to nesaprastu,'' turējos kā uz ledus.

,,Taisnība gan...'', mašīnists noteica. ,,Bet, bet — ko lai es tagad daru?''

,,Ej gulēt. Kas tev tiks no tā, ka mani piekausi?''

,,Nudien, tev taisnība...'', meistars nokaunējies aizgāja uz savu kajīti.

Ar to meistara ālēšanās izbeidzās. Otrā dienā mums bija gaļa runāšana. Izstāstīja, kā vācu gūstā esot spīdzināts, un kādreiz sanākot galvā tāds dullums, ka griboties kādam par to atmaksāt. Rādīja savas rokas: tās patiešām bija sakropļotas. Nosauca mani par centru, kuŗā ķernim nav vietas'' un paziņoja, ka esot viņu izārstējis. Ko tas teiciens nozīmēja, nekad neesmu izpratis, bet ka tas bija kaut kas ļoti labs, par to ne man, ne viņam nekādu šaubu nebija.

Turpinājām reņģu vešanu labā saticībā, un tēvam cits mašīnists nebija jāmeklē. Ja arī kādreiz meistars izbrauca savos nakts sirojumos, tad atgriezās bez lieka trokšņa. Jutos ļoti pagodināts, bet arī nobijies, kad meistars mani uzaicināja pavizināties ar viņa riteni. Lai gan spirināšanās pretī visiem spēkiem un centos iestāstīt, ka nekad uz velosipeda neesmu sēdējis, meistars uzsēdināja mani uz segliem, parādīja, kā mīt ar kājām, kā stūrēt un, laikam pārliecinājies, ka man tā lieta ies, iegrūda mani ar tādu milža spēku, ka man nemaz mīt nevajadzēja. Grozīju stūri uz visām pusēm, bet laternas stabs man skrēja tieši virsū un apstājās manos apkampienos, kamēr ritenis tā neveikli apliecās stabam apkārt. Gaidīju savu pēdējo stundiņu, bet meistars pienāca klāt pavisam kluss. Aptaustīja punu manā pierē un nez' par ko atvainojās. Paņēma riteni kā slimu bērnu un aizgāja uz kuģi. Dīvaini, ka negadījums mūsu draudzību tikai nostiprināja.

Ap Jāņiem nekādas zvejas nebija, un tēvs sadomāja drusku piepelnīt Zāļu vakarā ar izbraukumu pa Daugavu.

Neptūnu pietauvoja blakus prāmim ar gludu dēļu grīdu laivas dibenā, kur cilvēkiem dancot. Prāmja vienā galā uzcēla paaugstinājumu pūtēju orķestrim. Prāmi un kuģi izpušķoja karodziņiem un meijām. Uz Neptūna ierīkoja bufeti ar augļūdeni, kvasu un alu.

Piebraucām Daugavmalā pretī tirgum starp citiem izpušķotiem kuģiem un laivām. Tirgus ņudzēja no cilvēkiem, kalmēm, jāņu zālēm un vainagiem. Iepirkās jāņu zāles Līgo vakaram un turpat sita cits citam ar kalmēm. Tā tas bija atļauts un pat vajadzīgs. Kādēļ — nezinu. Priecīgs iejaucos pūlī un dabūju pa sitienam uz kakla un sejā. Sevišķi neatlaidīga sitēja bija kāda jauna meiča. Pazinu, kad saskatīju mūsu kurinātāju Voldi aiz muguras. Voldis sen solījās iepazīstināt ar savu māsu. Man nenāca prātā kauties ar skuķiem. Mans pienākums bija stāvēt pie prāmja uzejas un iekasēt naudu no tiem, kas gribēja padancoties Daugavas vidū. Kad pūtēju orķestris laida vaļā pirmo maršu, ļaudis nāca bariem. Atgriezām Neptūnu ar prāmi no krasta un turpat braukājām kuģu un laivu biezenī. Daugava skanēja no ļaužu klaigām, dziesmām un bungu rīboņas. Laivā dancoja veci un jauni. Pat tēvs, paķēris jaunu meiču, lēca polku. Skaisti un mežonīgi. Es nepratu dejot, tādēļ paliku pie stūres. Uzskrēja kurinātājs Voldis, lai ejot padancot — māsa gaidot, viņš paturēšot stūri. Atteicos. Labi, tad viņš to uzsūtīšot augšā. Uzsūtīja. Ņiprs meitēns nostājās aiz stūres rata tieši man priekšā. Pakavēšot man laiku. Kā? To jau es labāk zināšot. Paņēma manu roku un skatījās acīs. Es arī skatījos. Tādas siltas roķeles. ,,Nu?'' — no meičas lūpām izlauzās ļoti pieprasīgi.

,,Nu?!'' — sāku smieties. ,,Tad tā tās lietas notiek! Ha, ha...''

Meitēns nosarka, izrāva savu roķeli un aizskrēja. Nekad vairs neesmu viņu redzējis. Biju gan dzirdējis un lasījis, ka viņš cenšas un viņa ,,laužas'', bet ne otrādi.

Uz zāļu vakaru bija sabraukuši arī jūrmalnieki. Tie uz Līgo vakaru un Jāņiem gribēja tikt mājās. Arī daudzi rīdzinieki brauca laukā. Tā otrā rītā braucām jūrā ar pacilātiem, pagurušiem un aizlūzušiem svētku viesiem. Vajadzēja uzmanīt, ka kādam nekļūst par grūtu vai pārāk priecīgi. Labpatikā iedomāju meistaru, kas palīdzētu man ieturēt kārtību, ja rastos vajadzība. Tāda neradās. Tikuši vaļā no visiem pasažieŗiem, izmetām enkuru, lai pārlaistu Jāņus un sagaidītu kādu reņģi turpat uz jūras.

Vakarā zvejnieki mūs aicināja krastā palīgot. Esot arī zaļumballe uz labas grīdas ar ragu mūziku. Tēvs bija ar mieru mūs laist, tikai meistaru nē! Neuzticējās. Beigās tomēr pierunāja.

Nobraucām krastā četratā: meistars, kurinātājs Voldis, es un stūrmanis Radziņš, kuŗam bija tālbraucēja kapteiņa papīri un pats izskatījās pēc kapteiņa, par kādu zēni un sievietes sapņo: slaids, platiem pleciem, blondu matu cekulu uz pieres un vienmēr smaidošām zilām zcīm. Varēja padzert zem galda katru rūdītu jūrnieku. Liedagā mūs sagaidīja labs bariņš sievu un veču ar alu, sieru un vainagiem. Lai izskatītos pēc Jāņu bērniem, katram no mums uzbāza galvā pa vainagam. Pastāstīja īsāko ceļu līdz danču placim, kur jaunieši jau esot aizgājuši. Dziedāja — Jānītim zili, zaļi, Pēterim puspelēki,...līgo, līgo! Dziedāt nepratu, bet ,,līgo'' vilku līdz. Pa smiltīm brizdami, gājām cauri trim sētām, un katrā mūs cienāja ar alu un sieru. Alus tumīgs, saldeni rūgts, viegli iedzeŗams — ja laiks silts, smiltis mīkstas un visur līgo. Nekad alu nebiju dzēris, un pēc pirmā kausa pieliku pie lūpām tikai pieklājības pēc.

(Turpinājums sekos)

Jauna, interesanta grāmata

SĒĻZEMNIEKA APGĀDĀ IZNĀKUSI

Alberta Eglīša

žurnālista liriskās piezīmes

Nesaules laika dziesmas

Grezns izdevums, 200 lp., ar gleznotāja Mārtiņa Štrovalda 16 illustrācijām. Pasūtinait DV grāmatnīcā, 491 College Str., Toronto, Ont. M6G 1A5, vai tieši apgādā: **Arv. Eglītis, 1515 E. Franklin Ave, Minneapolis, MN 55404, USA. Grāmata maksā ASV $15.75, Kanadā $17.50.**

Alberts Eglītis

Stāstu sev savu stāstu

Latvietim — šeit,
Latvietim — tur,
Latvietim mūžīgi — visur:
Es —
Iedūris pirkstu saulē,
Varavīksnas lokā līgojis,
Satiku brīnumu sapņojam:
Dievs rītā
Ar zelta liesmām
Jūru aizdedzināja;
Ciemodamies
Daugavas krastos
Ievu birzes iestādīja;
Dievs — sestajā
Nedēļas dienā
Dāvāja lakstīgalām
Tēvuzemi — Sigulda.
Bet — es pats,
Pasaulē
Nevaru nomirt tik ilgi,
Kamēr man būs
Trīs pienākumi:
Neklusēt,
Mīlēt,
Un negriezt ceļu
Nelietim — krievam.

* * *

Metimne

Viesības

Sveces liesma blāvu met gaismu —
Plandās tā šovakar nemierā;
Ēnas, tik ēnas piepilda telpu —
Sērst nākuši veļi šai vakarā.

Sarkana vīna kausu es pildu —
Laistās tas sudraba atblāzmā;
Kritušo draugu piemiņai tveŗu
Kausu un dzeŗu to bijībā.

Atbild man draugi ar sveces liesmu —
Nopland tā spēji, kā sveicienā;
Atmiņā dzirdu es senu dziesmu,
Kad bijāt dzīvi un jaunībā.

Sveces liesma blāvu met gaismu —
Sēdu es klusu un pārdomās;
Sajūtu telpā ienākam viešņu —
Nu esam visi, kā sendienās.

Atkal es tveŗu kausu ar vīnu —
Aicinu nāvi man blakām sēst;
Draugiem es saku, ka pazīstu viņu —
Sevi pie rokas es ļaujos vest.

Kaujās man vienmēr blakām tā nāca —
Nebijos viņas un kļuvām draugi;
Daudzus tā savā valstībā sauca —
Nezinu, kāpēc tā neņēma mani.

*

Sveces liesma blāvu met gaismu —
Maz vairs no dzīves tai palicis;
Ardievām pošas jau draugi ar viešņu —
Atvadām svecīte izdzisīs...

Tumsa man uzliek rokas uz pleciem —
Biju es atkal kopā ar draugiem...

* * *

Edvarts Tūters

Trimda

Atnāca vasaras,
Atnāca ziemas.
Aizgāja vasaras,
Aizgāja ziemas.
Palika, palika —
Trimda uz vietas.

Ne nāca, ne gāja —
Trimda kā bija,
Tā palika stāvam.
Un mēs, kas viņā
Ierauti iekšā, —
Ne vairs kurp ejam,
Ne atgriežamies.

Ne vairs kurp ejam,
Ne atgriežamies,
Tik viens pēc otra
Zūdam un gaistam —
Kļūstam par it neko.

Sarīkojumu Kalendārs

18. februārī pl. 13 Latviešu Namā tradicionālā pankūku pēcpusdiena ar jauniešu priekšnesumiem.

19. februārī pl. 11.30—15.00 azaids Latviešu Centrā.

19. februārī pl. 17 Sv. Andreja baznīcā Kvēkertaunas jauniešu koŗa ansambļa Auseklis koncerts.

23. februārī pl. 14 Latviešu Namā pensionāru sanāksme ar Elzas Vinteres ,,Viesības'' izrādi.

24. februārī plkst. 19.30 Mākslinieku vienības Latvis gadskārtējās izstādes atklāšana Sv. Jāņa baznīcas izstāžu telpās. Izstāde turpināsies 25. februārī no pl. 12.00—20.00 un 26. februārī no pl. 12.00—19.00.

25. februārī (sestdien) no pl. 14—17 Latviešu Centrā Kultūras dienu referāti. Pl. 19 — Kad jautras melodijas ar anekdotiem vijas.

26. februārī pl. 11.30—15.00 azaids Latviešu Centrā.

26. februārī DV Toronto nodaļas biedru pilnsapulce DV namā.

26. februārī (svētdien) no pl. 14—17 Latviešu Namā Kultūras dienu referāti. Pl. 18 Latviešu mūzika — tilts pāri laikam un telpai.

4. martā pl. 11.30—15.00 azaids Latviešu Centrā. Pl. 14.00 vid. zālē A. Memeņa referāts — Latvju rakstu valoda, papildināts ar slīdītēm.

4. martā DV Toronto nodaļas vanadžu pilnsapulce DV namā.

4. martā pl. 18 Sv. Jāņa baznīcā plkv. O. Kalpaka un Latvijas brīvības cīnītāju piemiņas dievkalpojums.

8. martā (ceturtdien) pl. 19 tradicionālās Saulaines vakariņas. Pieteikties draudzes kancelejā.

10. martā Plkv. O. Kalpaka bataljona balle King Edward viesnīcā, 37 King St.E., Toronto.

10. martā pl. 19 DV namā DV sporta kluba sezonas atklāšanas balle. Baleta priekšnesumi. Girgensona deju mūzika.

11. martā pl. 11.30—15.00 azaids Latviešu Centrā. Pl. 14.00 vid. zālē ,,Pa vēstures tekām'', prof. Kārļa Kļaviņa ceļojuma iespaidi, illustrēti ar slīdītēm.

11. martā pl. 15 Latviešu Namā Latvisko zināšanu seminārs. Referēs Dr. Jānis Labsvīrs par tematu Baltijas valstu neatkarības gadi. Vadīs E. Kiršs. Turpat pl. 17 labvēļu vakariņas.

17. martā Latviešu leģiona atceres diena DV namā.

23., 24. un 25. martā Toronto Latviešu Centrā māksl. Agŗa Anšmita gleznu izstāde.

24. martā pl. 18.45 Latviešu Centrā vīru koŗa Viesturs gadskārtējais koncerts.

31. martā un 1. aprīlī DV delegātu dienas DV namā.

31. martā koncerts par labu Patiesības Fondam West Park (Bloor un Dundas) skolā.

. aprīlī pl. 19.30 Latviešu Namā Dainas koŗa saviesīgs vakars ,,Daina pavasarī.''

8. aprīlī pl. 17 Latviešu Namā Olgas Griķes koncerts. Pie klavierēm Brigita Alka.

29. aprīlī pl. 15 Walmer Rd. baptistu baznīcā Amerikas latv. baptistu draudžu koŗu dziesmu dienas.

5. maijā pl. 19.30 Church of the Redeemer, Bloor un Avenue Rd. stūrī, Jaunbalss 5. gadskārtējais koncerts.

TORONTO KONCERTAPVIENĪBAS 25. SEZONAS KONCERTI

13. martā pl. 20 (otrdien) Melita Mičule — mecosoprāns, Town Hall.

SV. JĀŅA DRAUDZES SARĪKOJUMI

19. februārī pl. 19 kamermūzikas koncerts Sv. Jāņa baznīcā, Artura Jansona vadībā.

29. aprīlī pl. 13.00 Sv. Jāņa baznīcā kamermūzikas koncerts Artura Jansona vadībā.

6. maijā DV Toronto sieviešu koŗa Zīle koncerts Latviešu Namā.

12. maijā sieviešu koŗa Zīle koncerts ar sekojošu saviesīgu vakaru Latviešu Namā.

16. jūnijā Jāņu ielīgošana Bērzainē.

SAULAINĒ

23. jūnijā Jāņu sarīkojums.

Hamiltonas DV rosmes un panākumi

DV Hamiltonas nodaļas gada pilnsapulci 4. februārī HLB namā atklāja nodaļas priekšnieks V. Dāboliņš. Ar klusuma brīdi pieminēja pag. gadā mirušos biedrus P. Zariņu, Lūciju Grabi un Annu Remkinu. 1983. gadā bijuši 5 sarīkojumi — Meteņu vakars, Kurzemes cietokšņa atceres vakars, nodaļas gada svētki, DV teātŗa izrāde un Jaungada sagaidīšanas balle. Nodaļa piedalījusies arī 18. novembŗa svētku rīkošanā. Nodaļas biedrs A. Kalupnieks ievēlēts DV CV. Ar naudas ziedojumiem atbalstīta Latviešu skola Hamiltonā, Hamiltonas gaidas un skauti, kā arī DV KV Ziemsvētku tirdziņš. Nodaļai ir balstiesības Latviešu Centrā Toronto. Nodaļa maksā 5 Latvija Amerikā abonementus, ko saņem Latviešu skola Hamiltonā, māc. K. Kuškēvics izdala slimiem tautiešiem Hamiltonas slimnīcās, vienai vecai māmiņai, kādam leģionāram un vecam strēlniekam. Divas grāmatas ,,These Names Accuse'' ir ievietotas referenču nodaļā Hamiltonas pilsētas un Makmastera universitātes bibliotēkās. Pēdējā gadā Hamiltonas Spekteitorā (Spectator) parādījušies ļoti daudzi raksti par stāvokli Latvijā. Te vislielākie nopelni mūsu vanadzēm Norai Pulciņai un Katei Lapiņai.

No kases darbības pārskata redzams, ka tautiešu atsaucība DV augusi. Ziemsvētku palīdzības akcijā ienākuši 2.414 dol. un 14. jūnija akcijā 1.600 dol.— Nauda kasē 23.879 dol. Nodaļā 127 biedri, 76 vanagi un 51 vanadzes, no tiem 13 mūža biedri. Vanadzes izkārtojušas 5 sarīkojumus — eglītes vakaru, literāru vakaru, pusdienas u.c. Sevišķi rosīgas vanadzes bijušas ārējās informācijas laukā. Pie nodaļas darbojas vanadžu koris Saskaņa ar diriģenti Skaidrīti Darkēvicu un koŗa priekšnieci Noru Pulciņu. Korī 19 dalībnieces.

Nodaļas tautas deju kopa Vainadziņš — 24 dalībnieki. To vada Baiba Šmita-Kalēja. Milvoku dziesmu svētkos tautas deju sacensībās Vainadziņš ieguva pirmo godalgu 4 pāŗu dejās. Ar 1984. gadu darbību uzsācis mazais Vainadziņš ar 16 dalībniekiem. Dejot palīdzēs mācīt Ernests Magrics un Ilze Viljamsone. 6 Vainadziņa dalībnieki brauc uz Minsteres dziesmu svētkiem. Pilnsapulce piešķīra 1.000 dol. Vainadziņa atbalstam, daļēji ceļa izdevumiem.

G. Auniņš, ārējās informācijas daļas vadītājs, apgādā Hamiltonas bibliotēku un Spekteitoru ar informācijas materiāliem.

Pulkveža V. Januma balva šogad piešķirta Latviešu skolai Hamiltonā. Par Hamiltonas daudzkultūru centru un tā darbību, Austrumeiropas apspiesto tautu apvienību un Baltiešu veterāņu līgas darbību ziņoja Oskars Bērztīss. Sporta kopu vada Ivars Leja. Darbojas vīriešu voleja nozare Jāņa Ozola vadībā un novusa sekcija Modŗa Žulpa vadībā. Notiek sacīkstes ar latviešu komandām Toronto. Šogad valdē bija jāpārvēl trīs valdes locekļi. Valdē ievēlēja: Noru Pulciņu, Modri Alksni un Albertu Linē. Kandidātos: E. Kuncāns. Par delegātiem uz DV salidojumu Toronto ievēlēja I. Krūziņu un G. Auniņu. Kandidātos: M. Alksnis. Revīzijas komisija palika līdzšinējā: E. Šmits-Kalējs, E. Remkins un J. Dubinskis. Sekojošā biedru vakarā Viesturs Brants rādīja skaņu filmu par DV vīru koŗa Kanadā turneju Anglijā un Eiropā.

J. G.

Pulkv. V. Januma balvu šogad saņēma Latviešu skola Hamiltonā. Čeku pasniedz DV CV loceklis A. Kalupnieks skolas pārzinei Elzai Gulbei. **Foto J. Gailītis.**

Ticība tautas nākotnei un brīvībai

Pagājušā rudenī Amerikas Latviešu Apvienība vāca līdzekļus Jāņa Riekstiņa Latviešu Studiju Centra aizdevumu atmaksai un būves nobeigšanai. Paldies atsaucīgajiem tautiešiem ASV, Kanadā, Austrālijā un Eiropā, kuŗu ziedojumi ienāca daudz lielākā skaitā nekā agrākos gados. Tas norāda, ka tautieši izprot šī centra nozīmi latviešu nacionālpolitiskā, sabiedriskā un kultūras darbā nākotnes nodrošināšanā. Paldies Latviešu Nacionālai Apvienībai Kanadā un citām organizācijām un viņu darbiniekiem, kas palīdzējuši izkārtot līdzekļu akciju Kanadā.

Pēc vairāk nekā 30 gadiem mums trimdā pirmo reizi izveidojusies programma, kas dod iespēju mūsu dēliem un meitām iegūt augstāku izglītību latviešu valodā ar akadēmisku ieskaiti. Tas ir apliecinājums, ka aktīva, labi organizēta sabiedrība var veikt lielas lietas, ja tā rīkojas izšķirīgi un ātri uztveŗ Latvijas brīvības idejai kalpojošus momentus.

Šis pasākums nekalpo tikai ASV latviešu sabiedrības interesēm. Katrā akadēmiskā gada programmā bijuši studenti arī no Kanadas, un otrā gadā bija pa studentei no Anglijas un Vācijas.Šogad ir arī studente no Austrālijas. Šai programmā latviešu valodu un latvietību apgūst nākošie sabiedriskie darbinieki, mācītāji, valodnieki, žurnālisti, dzejnieki, zinātnieki.

Pēdējā laikā nācies lasīt rakstus, kam pamatā ir nepilnīga vai pārprasta informācija par Latviešu Studiju Centru. Apraksts par studentu mītni un mācību apstākļiem domāts pārpratumu novēršanai.

Ir divas dažādas lietas — Latviešu akadēmiskā programma pie Rietummičigenas universitātes Kalamazū (RMU) un Latviešu Studiju Centrs. Kā programma, tā centrs ir Amerikas Latviešu Apvienības pārziņā un atbildībā, bet tie nav viens un tas pats. Akadēmiskā programma ir izaugusi no latviešu valodas studijām, ko šī universitāte ir piedāvājusi vasaras mācību posmā jau vairāk nekā 10 gadu. Vasaras studiju programma vēl joprojām turpinās, bet tā ir RMU, nevis ALAs atbildībā.

1981. gada sākumā RMU sastādīja un piedāvāja ALAi pilna laika akadēmisku programmu latviešu valodā, līdzīgi, kā to dara ar vācu, franču un citām valodām. Šīs valodu programmas ietvaros RMU izvēlas attiecīgos priekšmetus un mācībspēkus, kas atbilst universitātes akadēmiskiem standartiem, un piedāvā to ALAi. ALAs valde, iepazinusies ar šīs programmas saturu, nolēma programmu pieņemt un nolīga līgumu ar universitāti, samaksājot līgumā paredzēto summu. ALAs atbildībā ir sagādāt optimālo studentu skaitu, bet RMU studentus uzņem tikai tad, ja viņu mācību sekmju caurmērs ir vismaz C. Studenti skolas naudu atmaksā ALAi. Akadēmiskā programmā uzņemtos studentus ALA atbalsta ar 400 dol. stipendiju.

RMU piedāvāto programmu un mācībspēkus izvērtē ALAs valdes apstiprināta akadēmiskā padome. To vada ALAs valdes priekšsēdis Dr. Visvaldis Klīve, un tajā ieiet vēl 3 ALA's valdes locekļi — Ārpusskolas izglītības biroja vadītāja Dr. Līga Ruperte, Izglītības biroja vadītāja Biruta Zommere, priekšsēža vietnieks Valdis Kārklis un seši latviešu sabiedrības pārstāvji — Jānis Mežaks (LNAK Izglītības nozares vadītājs), Dr. Tālivaldis Bērziņš (agrākais ALAs Izglītības biroja vadītājs), Dr. Maija Pētersone (mācībspēks RMU), Dr. Ģirts Kaugars (skolu un izglītības darbinieks), Valdis Muižnieks (ALAs Izglītības biroja augstākās izglītības nozares vadītājs) un Sigurds Rudzītis (Daugavas Vanagu pārstāvis). Akadēmiskā padome savus atzinumus un ieteikumus nodod ALAs valdei.

Akadēmiskā programmā ietilpst šādi kursi: ievads valodniecībā, latviešu valodas fonoloģija, Latvijas vēsture, latviešu literārās valodas attīstība, latviešu literātūra un gramatika. Pēdējais kurss ir divos līmeņos, atkarībā no studentu zināšanām. Literātūras kursā apskata rakstniecību šī gadsimta pirmajā pusē līdz 1940. gadam — neatkarības laika beigām. Ir arī pieejams kurss Latviešu valodas mācīšanas metodika, kas ļoti noderīgs mūsu nākamajiem skolotājiem. Valodas kursus māca Dr. Lalita Muižniece ar šī gada asistenti Dainu Uli, bet vēstures kursu Dr. Jānis Peniķis.

RMU latviešu akadēmiskā programma ir vienīgā visā Amerikas kontinentā, kas pie-

(Turpinājums 20. lp.)

RAIBĀ NEDĒĻA

Gals pēc 15 mēnešu varas.

ANDROPOVA AIZIEŠANA

Aizvadītās nedēļas pēcpusdienā Maskavā izbeidzās Sarkanās imperijas nekronētā cara Jurija Vladimiroviča Andropova šīs zemes gaitas. Ar turpat 24 stundu nogaidīšanu Andropova miršanu paziņoja melnās drānās tērptie Maskavas televīzijas raidītāja ziņu pieteicējs. Dažas stundas pirms tam radiofons jau bija pārtraucis kārtējo programmu un sāka atskaņot tikai klasisku mūziku.

Te jāpiezīmē, ka jau otrdienas vakarā Stokholmu steigā atstāja Igors Andropovs, kas ar sava tēva gādību savas diplomāta karjēras ietvaros atradās Zviedrijas galvaspilsētā padomju delegācijas sastāvā Stokholmas konferencē. Tajā pašā laikā ar amerikāņu sūtnes Apvienotās Nācijās Džīnes Kirkpatrikas starpniecību no Maskavas Ņujorkā iebraukusī padomju ārstu delegācija slepeni apspriedās ar amerikāņu labākiem nieru un sirds slimību speciālistiem. Tas tikai norāda, ka lielvaru ideoloģiskā konfrontācijā arī uz aukstā kara fona arvien paliek vēl atvērtas avēnijas sakariem, ko grūti varētu iedomāties par iespējamiem.

Andropovs dzimis 1914.g. 15. jūnijā Nogulskajā, Kaukazā, dzelzceļu ierēdņa ģimenē. Strādādams par kino operātoru, viņš iestājās komjaunatnē, un līdz ar to sākās lēns, bet mērķtiecīgs viņa karjēras augšupceļš. Daži komentātori norāda, ka Andropovam palīdzēja daudzu veco partijas funkcionāru noiešana no skatuves Staļina asiņainās partijas tīrīšanas norisē. Gandrīz tajā pašā laikā, kad Kremlis iebruka Baltijas valstīs, varonīgie somi bija spiesti miera līguma ietvaros atdot Pad. savienībai Karēliju. Šajā Somijai nolaupītā territorijā operēja bēdīgi slavenais somu nodevējs un terrorists, vēlākais kompartijas augstais funkcionārs Oto Kusinens. Tas bija tieši Kusinens, kas, paklausot Maskavas ieteikumam, izraudzīja Andropovu par Karēlijas komūnistu partijas otru sekretāru.

Kad Karēlijā atklāja korupciju un citas nekārtības, tikai brīnumainā kārtā Andropovs paglābās no nokļūšanas Sibirijas soda nometnē. Šajos gados Andropovs turpināja savas izglītības papildināšanu Petrozavodskas universitātē un arī Augstākā partijas skolā. Tas viņam pavēra ceļu uz diplomātisko dienestu, un jau 1953. gadā viņš bija Pad. savienības sūtniecības padomnieks Budapeštā. Gadu vēlāk viņam jau uzticēja sūtniecības vadību, un Andropova vārds iegāja Ungārijas vēsturē 1956. gadā, kad, sarkanarmijai iebrūkot Ungārijā, tika nežēlīgi apspiesta ungāru tautas sacelšanās pret ienīsto komūnistu režīmu. Ungāri vēl šodien Andropovu dēvē par „Budapeštas miesnieku". Viņš ar viltu bija ievilinājis padomju sūtniecībā vairākus revolūcijas vadoņus, solot tiem neaizkaramību, un vēlāk lika turpat sūtniecības pagalmā viņus nonāvēt.

Izšķirīga nozīme Andropova tālākā karjērā bija Staļina meitai Svetlanai. Pēc viņas aizbēgšanas uz rietumiem čekā notika liela tīrīšanas akcija, kas skāra arī tā laika čekas šefu Semičastniju, ko pārcēla nenozīmīgā amatā uz Ukrainu. Par jauno čekas priekšnieku ie-

Čerņenko vecīgā politbiroja izvēle.

cēla Andropovu, un šajā amatā viņš palika 15 gadu.

Andropova aktīvitāte Pad. savienības slepenā dienestā, kas kontrolēja ne tikai valsts drošību, bet arī ar savu tīklu aptvēra visu pasauli, nav pilnīgi izpētīta un novērtēta. Viņš modernizēja, paplašināja un izveidoja šo iestādi, no kuras bailēs trīcēja ne tikai padomju pilsoņi, bet arī daudzi partijas funkcionāri. Viņa aģenti iefiltrējās daudzu rietumvalstu aizsardzības iestādījumos, un mājās Andropovs ar dzelzs dūri apspieda katru opoziciju. Tūkstošiem disidentu tika nosūtīti uz pārmācības nometnēm, un tūkstošiem nelaimīgu cilvēku varēja pateikties Andropova velnišķīgam plānam, kas viņus piespiedu kārtā ievietoja psīchiatriskās slimnīcās.

Maršals Kirils Moskaļenko vēl nav teicis savu vārdu.

Jau Brežņevam nākot pie varas, Andropovs sāka kultivēt draudzību tieši ar tiem partijas funkcionāriem, kas bija pratuši iegūt Brežņeva uzticību. Jau 1973. gadā Andropova vārds daudzos gadījumos tiek minēts kopā ar Gromiko, Ustinovu, Čerbikovu, Suslovu, Pomarevu, Zamjāķinu un citiem. Kad 1975. gadā Suslovs bija noraizējies par ultrāreakcionāriem spēkiem rietumu pasaulē, Andropovs norādīja, ka imperiālisms pats par sevi nemainīšoties un starptautiskais sasprindzinājums nerodoties pats no sevis. Jau tad viņš brīdināja no detantes iziršanas un ieteica sākt aktīvu cīņu, lai to paturētu. Soli pa solim Andropovs bija savās rokās savilcis visus pavedienus, lai izšķirīgā brīdī pēc Brežņeva nāves pārņemtu visu varu.

Partijas ģenerālsekretāra amatam viņš bez grūtībām pievienoja padomju bruņoto spēku augstāko pārraudzību, un tāpat pēc viņa pavēles paklausīgais politbirojs Andropovu iecēla arī prezidenta amatā. Bet tieši Andropova karjēras kalngalā sākuma pirmajos mēnešos pēc viņa savu kaulaino roku jau bija izstiepusi nāve. Apbrīnojamā kārtā, pārciešot vairākas kritiskas lēkmes, Andropovs tomēr spēja paturēt varu savās rokās līdz pat šī gada sākumam, un tikai janvāra otrā pusē politbirojs sāka lūkoties pēc Andropova pēcteča.

Droši vien bailēs par savu nākotni vecīgais politbiroja vairākums par kompartijas

Maršals Nikolajs Ogarkovs jau parādījās Andropova laikā.

jauno ģenerālsekretāru ievēlēja kādreizējo Brežņeva labo roku konservātīvo birokratu Konstantīnu Čerņenko. Gaidītā padomju bruņoto spēku patieso reprezentantu maršalu Nikolaja Ogarkova un Kirila Moskaļenko uznākšana politiskā skatuvē nenotika, bet iespējams, ka viņi savu vārdu vēl teiks.

Andropova bēres izvērtās par liela apmēra starptautisku aizkulišu konferenci, kuras panākumus vēl pāragri izvērtēt. Kā zināms, prezidents Rēgens, paklausot saviem padomdevējiem, uz Andropova bērēm nebrauca. Viens otrs amerikānis gan iedomājās, ka Rēgens, ierodoties Maskavā, pakalpotu ASV un Pad. savienības saspīlēto attieksmju uzlabošanai. Divi ievērojami amerikāņu diplomāti — Dr. Kisingers un Zbigņevs Bžezinskis, Rēgenu brīdināja nebraukt, jo padomju mentālitātē politbirojs to varētu iztulkot kā amerikāņu vājuma pazīmi. Viceprezidents Bušs Maskavā tomēr nodeva Rēgena vēstījumu, ka prezidents, ja tas būtu nepieciešams, sēdīsies pie viena galda ar Pad. savienības jauno vadību, lai atrastu ceļus atbruņošanās un citu sāpīgu problēmu atrisināšanā.

LEBANONAS NĀKOTNE SVARU KAUSOS

Kamēr visas pasaules acis bija pievērstas Maskavai, starptautisko sarežģījumu laika deglis nepielūdzami sprakšķēja tālāk Lebanonā. Prezidenta Rēgena izšķiršanās par Beirutas tuvumā novietoto 1600 amerikāņu flotes kājnieku pārvietošanu vai atvilkšanu uz Lebanonas piekrastē noenkurotiem amerikāņu kara kuģiem daudziem sagādāja pārsteigumu, un atskanēja pat balsis, ka amerikāņi ir gļēvi kapitulējuši šajā rietumu pasaulei stratēģiski tik svarīgajā telpā. Aizsardzības ministrs Veinbergers steidzās norādīt, ka tas ir tikai taktisks manevrs un ka ASV militārā klātiene Vidējos austrumos paliks.

Stāvoklis Lebanonā sarežģījās pēc tam, kad ministru prezidenta Vasana valdība iesniedza demisiju un musulmaņu opozicijas politiskie vadoņi prasīja prezidenta Gamajela gāšanu. Flotes kājnieku pārvietošana jau sākusies, un to cer pabeigt mēneša laikā. Kaut arī prezidentu Gamajelu uzskatīja jau par likvidētu, viņš tomēr no sava posteņa nav atteicies un, pieteicot plašu politisku reformu programmu, cer vēl šī mēneša beigās sastādīt valdību, kas apmierinātu Lebanonas dažādo novirzienu frakcijas.

Nav šaubu, ka Sirijas prezidents Asads ir vainojams pilsoņu kara izraisīšanā Lebanonā. Valodas, ka aiz Asada stāv Kremlis, nav bez pamata, bet te jāpiezīmē, ka gaidītā politbiroja locekļa Alujeva ierašanās Damaskā nenotika. Varbūt ka tas notika per-

Mubaraks nobažījies par Ēģiptes nākotni.

sonāla pārmaiņu dēļ Kremlī. Ja Gamajels patiesi kristu un Lebanonas armija pajuktu, tad droši vien notiktu Lebanonas dalīšana, kuras ziemeļu daļu pagrābtu Sirija, bet dienvidu territoriju, varbūt pat Beirutu ieskaitot, paņemtu Izraēla.

Pagājušā nedēļā prezidents Rēgens Vašingtonā apspriedās ar Jordānas karali Huseīnu un Ēģiptes prezidentu Muba-

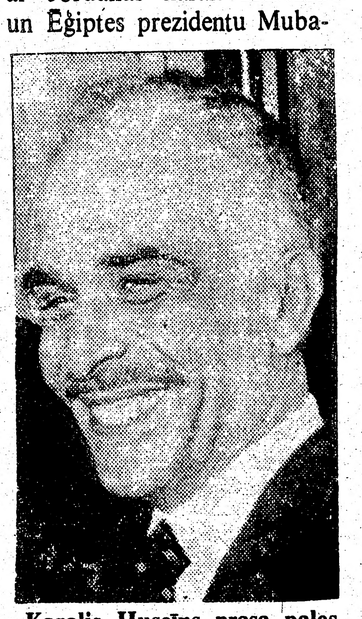

Karalis Huseīns prasa pales tīniešu jautājuma nokārtošanu.

raku. Ja amerikāņi Ēģiptei un Jordānai piešķir līdzekļus militāras palīdzības ietvaros, tad tas tikai norādīs, ka Rēgens patiesi pārvērtē Vidējo austrumu stratēģiju, lai pasargātu amerikāņu intereses, lai kas notiktu Lebanonā.

No otras puses, kā Huseīns, tā Mubaraks Rēgenam prasa beidzot likt svaru kausos palestīniešu problēmu. Tas nozīmētu Izraēlas izvākšanos ne tikai no Lebanonas, bet arī no okupētās Jordanas upes rietumkrasta territorijas.

RM

NSM

ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOME LTD.

Thomas L. Morrison — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Tel. 924-1408

RŪPĪGA UN SMALKJUTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

Ratas Optical

Igauņu uzņēmums.

219 Danforth Ave,
Toronto, Ont. M4K 1N2
465-6251

Atvērts pirmd. - piektd. 10—18
sestdienās 10—15

- Gatavojam pēc acu ārsta paraksta brilles un visāda veida kontakta lēcas.
- Rāmji lielā izvēlē.
- Izkārtojam acu pārbaudes.
- Latviešiem 10% atlaide, ieskaitot brilles uz Latviju.

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

E. Kreišmane — Es un pīlādžkoks, st.	$10.00
Latvju Enciklopēdija I d.	$48.00
J. Soikāns — Mākslas kritikas un esejas	$32.00
T.L.B. — Paaudzes paaudzēm, rakstu krājums	$15.00
A. Arājs — Garīgs apskats, rakstu kr.	$ 7.00
Latvija Šodien 1983.	$12.00
J. Mednis — Lūdziet	$ 2.50
Angļu—latviešu vārdnīca 40.000 vārdu	$56.50
Angļu—latviešu vārdnīca 20.000 vārdu	$25.00
M. Kalmane — Laikam līdzi. dz.	$12.00
Rūgtais Apenis Nr. 56.	$ 3.50
Teach Yourself Latvian	$ 9.00
K. Kezbers — Rumba, rom.	$12.50
T. Brence — Ik brīdi svētī sirds, dz.	12.50
A. Melnalksnis — Rotaļas	$ 6.75
Ād. Šilde — Pasaules revolūcijas vārdā	$19.00
J. Klīdzējs — Otrais mūsos, rom.	$20.00
Eg. Grīslis — Toreiz un tagad ticībā, esej.	$18.00
A. Zemdega — Varšavā neaizmirst, impres.	$ 9.50
L. Ozolkalne — Pārnākšana	$ 9.00
K. Pētersons — Dieva meklētāji	$14.00
Vai alņi ēd suņus? Bērnu gr.	$ 5.50
K. Arums — Aõgārnā māja, pasakas	$ 7.50
J. Veselis — Māras sauciens	$15.00
Ticības spēkā, rakstu kr.	$12.00
E. Andersons — Latvijas bruņotie spēki	$38.00
Alma Bēne — Pērnā Zīle, dz.	$14.50
V. Mangulis — Latvia in the wars of the 20th C.	$26.25
M. Grīns — Latviešu gads, gadskārta un godi	$35.00
O. Šmits — Žēlastības brīnumi	$ 4.00
Dz. Zeberiņa — Es esmu visur	$13.00
Edg. Andersons — Latvijas vēsture 1920—1940 Ārpolītika I d.	$41.00
A. Melliņš — Uz klusuma spieķa, dzej.	$12.00
O. Liepiņš — Tālos atspulgos, atm.	$24.00
K. Šidars — Aiz ezera balti bērzi, rom.	$16.00

Piedāvā dāvanām: gleznas, rotas, keramiku, ādas un koka izstrādājumus, kā arī citas mantas.

DV GRĀMATNĪCA, 491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921 - 7121. Pasta sūtījumiem 10% piemaksa.

Darba laiks: no pirmd. — piektd. pl. 11—19.30 vak.
sestdienās pl. 9—13.00 dienā

DV GRĀMATNĪCAS NODAĻA-SALONS, 4 Credit Union Drive, Toronto, Ont. M4A 2N8, tālr. 757-1482.

Darba laiks: no otrdienas līdz piektdienai
no pl. 15.00—20.00
sestdienās no pl. 10.00—15.00
svētdienās no pl. 12.00—15.00

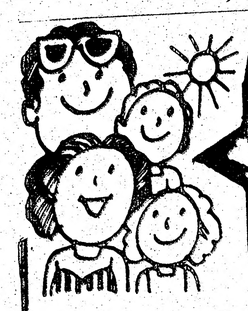

Grupu lidojumi uz Dziesmu dienām Minsterē 1984

AR Air Canada jeb Luftl ısa

Cena Kanadas dol. 869, bērniem līdz 11 g. 549, plus 12.50 dol. nodoklis, turp un atpakaļ, ieskaitot busu uz Minsteri, apdrošināšanu u.c. Pērkot pirms 29. febr., 50 dol. lētāk.

Lidojumi: *27. jūlija vakarā*
29. jūlija vakarā.

Par svētkiem un naktsmājām zvanīt **Monikai Jonānei, tālr. (416) 536-5235.**

Par ekskursiju braucieniem zvanīt Inesei Grodnis uz Avenue Rd. biroju.

HELLO WORLD TRAVEL LTD.

RICHMOND HILL 884-2122 10520 Yonge St. N. Richmond Heights Plaza

AVENUE RD. N. 789-5304 1843 Avenue Rd. (6 blks. North of Lawrence)

UNION STATION 368-7451 65 Front St. West Arrivals Concourse

ZIEDI UN DĀVANAS

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502

ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ
LATVIEŠU DAILAMATNIEKU DARBI
ĀDĀ, KOKĀ — KERAMIKA, AUDUMI
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS

Māra Lūsis un Inta Tauriņš

Andrejs M. Stikuts
B.A., L.L.B.
ADVOKĀTS
20 Queen Street West, Suite 1104, Box 48, Toronto, Canada M5H 3R3
Tel. (416) 977-8720

C. OTTWAY
ĀRSTNIECĪBAS AUGU SPECIĀLISTS
463—5125 300 Danforth Ave M4K 1N6
Augi — dabisks veselīgs uzturs — vitamīni
Bezmaksas padomi un laipni pakalpojumi angļu un igauņu valodā.

GRUPU LIDOJUMI UZ

DZIESMU DIENĀM MINSTERĒ

1984.G.

Pavadonis prof. Dr. Gunars Šubiņš

NR. 1 — 29. JŪL. — 6. AUG. $1190.00 (US $975.00)
NR. 2 — 29. JŪL. — 12. AUG. $1330.00 (US $1090.00)

Ieskaitīts lidojums turp un atpakaļ, viesnīca un brokastis, visi transferi u.c.

* Iespējama atgriešanās arī vēlāk — bez piemaksas
* Pieejamas daudzas Eiropas tūres, Oberammergauas spēles, Euralpases un Studentu pases.

Rezervācijas jau pieņem

ATLAS TRAVEL SERVICE
103 RONCESVALLES AVE, TORONTO, ONT. M6R 2K9
Tel.: (416) 531-3519
Runājam latviski

HAMILTONA

● Kristus ev. lut. latviešu draudzes Hamiltonā gada sapulci 22. janvārī vadīja priekšnieks O. Bērztīss. Draudzes darbs visās nozarēs bijis ļoti sekmīgs, tomēr draudzes locekļu zaudējumi pagājušā darbības gadā bijuši lieli — mirušī 13 locekļi un no draudzes izstājušies dzīves vietas maiņas dēļ — 13. Kristīti 4 bērni, 3 iesvētīti un draudzē iestājies 1. Cenām ceļoties, draudzes budžets izpildījies ar iztrūkumu, kādēļ pilnsapulce nolēma paaugstināt draudzes gada minimālās nodevas: sievietēm 80 dol. un vīriešiem 90 dol. gadā. Budžetu pieņēma 60.800 dol. apmērā. Pēc satversmes noteikumiem padomē vairs nedarbosies G. Ķikauka un A. Šuškovs. Viņu vietā ievēlēja Uldi Dāboliņu un R. Dzelmi. Uz nākamiem 3 gadiem pārvēlēja O. Bērztīsu un A. Amoliņu. Līdzšinējam revidentam E. Lūķim aizejot atpūtā, kas šai amatā bijis 26 gadus, viņa vietā par revidentu ievēlēja G. Ķikauku. Sapulcē piedalījās 50 draudzes locekļu. Konstruēšanās sēdē par draudzes priekšnieku izraudzīja V. Dāboliņu un sekretāru O. Bērztīsu. Februārī paredzēts pilnīgi nobeigt ērģeļu remontu, jo vajadzīgās daļas ir jau pienākušas. Ērģeļu remonts un pārbūve maksā 20.000 dol. Šo summu draudzes locekļi arī gandrīz jau saziedojuši. Padomes ievešana amatā notika svētdien, 29. janvārī, dievkalpojumā.

● Latviešu skola Hamiltonā svētdien, 29. janvārī, bija rīkojusi Draudzīgā aicinājuma pēcpusdienu ar Latviešu leģiona 40 gadu atceri. Uzrunu par Draudzīgo aicinājumu teica 4. ģimnazijas klases audzēknis Ernests Magrics. Pēc tam runāja DV KV vicepriekšsēdis un DV CV loceklis Arvīds Kalupnieks. Viņš pakavējās pie DV organizācijas dibinātāja, DV ilggadējā priekšnieka, goda priekšnieka un leģiona pulkveža Viļa Januma biogrāfijas un pulkv. V. Januma fonda. Fonds dibināts pirms 10 gadiem. Katru gadu no šī fonda līdzekļiem 1.000 dol. piešķir latviešu jaunatnei — latviskās izglītības un ziņas veicināšanai, kā skolām, tautas deju kopām un jaunatnes organizācijām. Šogad puse no šīs balvas — 500 dol. piešķirti Latviešu skolai Hamiltonā, kas ir vecākā latviešu skola Kanadā. A. Kalupnieks pasniedza ilggadējai skolas pārzinei Elzai Gulbei čeku par 500 dol. Tāpat DV Hamiltonas nod. priekšnieks V. Dāboliņš pasniedza apsveikumu no nodaļas un Hamiltonas latviešu draudzes.— Referātu par latviešu leģionu, tā dibināšanu un kaujas gaitām lasīja latviešu skolas skolotājs komp. Imants Sakss. Referātu ar deklamācijām un dziesmām illustrēja skolas audzēkņi I. Saksa klavieru pavadījumā. Nobeigumā bija filmas izrāde par Latviešu leģionu. Skolas vecāku padome bija sarūpējusi kafijas galdu. **J. G.**

Mācītājs Eduards Kergis

Jauns bauslis

Jaunu bausli es jums dodu, ka jūs cits citu mīlat, kā es jūs esmu mīlējis, lai arī jūs tāpat cits citu mīlētu. No tam visi pazīs, ka jūs esat mani mācekļi, ja jums būs mīlestība savā starpā.

Jāņa ev. 13, 34, 35.

Šie jaunās derības — evangelija — vārdi saka, ka Jēzus uztverē ticīgo cilvēku savstarpējā mīlestība ir jauns bauslis. Tā, un ne citādi, Jēzus to te apzīmē. Bet vispārējais mīlestības bauslis jau arī Jēzus Kristus laikā cilvēkiem nebija jauns. To cilvēki jau pazina agrāk, piemēram, Vecajā derībā: ,,Tev būs Dievu, savu Kingu, mīlēt no visas savas sirds un no visas dvēseles, un no visa sava prāta. Un tev būs savu tuvāku mīlēt kā sevi pašu.'' 3. Moz. gr. 19,18; Moz. gr. 6,5.

Kas tad ir jauns šai Jēzus dotajā pavēlē — bausli? Tiesa — Veco mīlestības bausli Dievs deva tautai, caur tautas vadoni Mozu, Sinaja kalnā: Tev būs savu tuvāku mīlēt kā sevi pašu! _bet šis Jaunais mīlestības bauslis tiek teikts no Jēzus Kristus šaurai ļaužu grupai — mācekļiem, lai viņi to praktizē starp tiem, kam ir patiesa ticība uz Jēzu. Un šis jaunais bauslis tad skan: ... ka jūs cits citu mīlat (ne kā sevi pašu), bet kā es (Jēzus) jūs esmu mīlējis! Tas tad tiešām ir kas jauns, pēc kā visiem kristiešiem jācenšas.

Lai to patiesi izpildītu, ir tad tikai labi jāizprot: Kāda tad īstenībā ir šī Jēzus parādītā mīlestība?

1) Vispirms tā ir pilnīga mīlestība. Tur nav egoisma, kas mīlēdams rūpētos par savu labumu. Tur nav greizsirdības, kas rīkotos kādu īpašu apsvērumu dēļ. Tur nav gara stāvokļa vai omas, kas mīlētu tikai, kad iepatīkas. Visā cilvēka dzīvē nav tāda momenta, kas palicis ārpus Jēzus Kristus mīlestības. Lūk — ja Jēzus tā mūs mīlējis, tad tā jādara arī mums, jāmīl pilnībā.

2) Jēzus mīlestība ir piedevēja mīlestība — visos dzīves apstākļos. Tā ir aktīva ne tikai dzīves parastās situācijas, bet arī tad un tur, kad un kur ir naids, uzbrukums, ievainojums un notiek pat iznīcināšanas draudi. Šī mīlestība darbojas pēc principa: kaut brāļa nodarījums būtu sarkans kā asinis, mīlestībā tas top mazgāts balts kā sniegs. Jo visur tā ir piedevēja mīlestība.

Un 3) — Jēzus mīlestība pret mums ir Golgatas ciešanās nopelnīta — Glābēja mīlestība. Tā to izsaka arī 1. Jāņa 3, 16: ,,No tā mēs esam nopratuši mīlestību, ka Viņš savu dzīvību par mums atdevis; tad arī mums pienākas atdot savas dzīvības par brāļiem.''

Protams, mēs katrs varam arī apzināties, ka šāds jauns mīlestības bauslis ir ārpus mūsu spējām to izpildīt. Un tomēr, ja vien mēs patiesi gribam, mēs to varam; ja neaizmirstam lūgt palīgā Dieva žēlastību. Darīsim tā! Lai caur to Visuvarenais Dievs tad dod mums savu garu, kas kā spēks piepilda mūs ar Jēzus Kristus parādīto — Jauno mīlestību. Tur tad mēs iespējam mīlēt citus. Jēzus Jaunā baušļa ietvaros. Lai Dievs žēlastība katram uz to palīdz!

,,Sirds mīlestību glabā Un neaizmirst vairs tā,
Ka, ciezdams mūsu labā, Mirst Kristus Golgatā.
Šo mīlestību svētu Lai mūžs mans tālāk nes,
Un tā kā Viņš lai spētu Ik brālim piedot es.''

Dz. Gr. 69:1,3.

Toronto ziņas

● Sv. Andreja baznīcā 19. februārī pl. 17 koncertēs ansamblis Auseklis no ASV. Diriģenti Imants Mežaraups un Ralfs Augstroze. Programmā latviešu komponistu garīgā mūzika. Piedalās solisti Laura Padega (vijole), Edgars Zālīte (ērģeles), Silvija Erdmane (soprāns), Inta Augstroze (meco soprāns), Dagnija Bērziņa (soprāns). Koncertu organizē Sv. Andreja draudzes koris. Sv. Andreja draudzes 35 gadu darbības atceri atzīmēs 18. martā pl. 15 dievkalpojumā un jubilejas svinībās, reizē atzīmējot arī māc. J. Cālīša pirmos 10 draudzē nokalpotos gadus.

● Pēc ilgākas slimošanas Sanibruka slimnīcā 1. februārī 57 g. vecumā mirusi Lūcija Lizinska, dzimusi Italijā, precējusies Anglijā ar latviešu vīru un iemācījusies latviski runāt. Nelaikē atstāj Markhamā vīru Osvaldu, meitu Lidiju un dēlus Robertu un Paulu. Aizgājēju no Markhama apbedīšanas mājas uz Highland Memorial Garden kapsētu izvadīja māc. A. Briedis. Izvadīšanā dziedāja vīru koris Viesturs diriģentes V. Maksiņas vadībā.

● Reliģisko pārdomu pēcpusdienā 8. februārī Centrā māc. J. Cālītis ciklā svētuma sargi referēja par Dr. Albertu Šveiceru. Referātu noklausījās ap 80 apmeklētāju. Māc. J. Cālītis pastāstīja, ka Alberts Šveicers bijis trīskārtīgs doktors: medicīnas, teoloģijas un mūzikas. Viņš ir viena no lielākām personībām, jo bijis pašaizliedzīgs kalpotājs citiem cilvēkiem. Šveicers dzīvojis no 1875.g. līdz 1965. gadam. Sākot ar 30 gadu vecumu, sācis strādāt par ārstu un reizē misiones darbu Afrikā, Kongo kolonijā. Šveicera ētikas pamats ir cieņa pret dzīvību. 1953. gadā Šveicers saņēma Nobela prēmiju. Māc. J. Cālītis apskatīja Šveiceru galvenokārt kā teologu. Viņš daudz pētījis Jauno derību. Šveicera uzskats bija, ka nav tik svarīgi iepazīt Kristus miesīgo dzīvi, bet iepazīt pēc gara, kas izpaužas Kristus mācībā ,,Par tik, par cik mums ir Jēzus gars — par tik mēs pazīstam Jēzu.'' Šveicera dzīves filozofija: ,,Par cik mēs savu kristietību parādām darbos, izpaužas kalpošana citiem cilvēkiem.''

MONTREALA

● Tautas deju kopas Ačkups 5. februārī Latviešu centrā rīkotā Meteņu mielastā piedalījās apm. 130 personu. Viss noritēja bez starpgadījumiem, un katra dalībnieka un dalībnieces acu skats raudzījās, lai viesiem nekā netrūktu. Tā omulīgās sarunas auga augumā, un Mērnieku laiku prāģeri tās uz laiciņu varēja apklusināt, dziedot pilnā sastāvā — kvintetā, kurpretim duetā dziedot bija jāpadodas skaļākai, omulīgai apmeklētāju urdoņai. Žēl! Būtu patīkami pavērot pielikto darbu. Balsis labas, svaigas. Derētu vairāk parūpēties par mikrofona novietojumu duetam. Un kāds mēģinājums vairāk nemaz par sliktu nebūtu visiem! Tikai — vai tos iespējams iekārtot aktīviem dalībniekiem, kas piedalās šur tur citur arī vai labāki sakot — visur?

Pirms sarīkojuma, kad bija zināms, ka pieteikušies ap 80, Ačkupa saime jutās gandarīta par publikas atsaucību.

D.V.

Jauna grāmata - GARĪGS APSKATS

Iznākusi māc. A. Arāja redakcijā. Sniedz informāciju par reliģiskās dzīves notikumiem gan starptautiskā laukā, gan latviešu draudzēs. Bagāti ilustrēta. Sarakstīšanā piedalījušies 18 autori. Starp tiem:

archibīsk. A. Lūsis, prāv. A. Grosbachs, Dr. M. K. Gulbis, māc. P. Urdze, māc. J. Mednis, māc. J. Šmits, vēsturnieks T. Puisāns, Ž. Zentiņš, māc. A. Arājs u. c.

Cena Kanadā 7 dol., ASV un citur 6 amer. dol. Dabūjama draudžu grāmatu galdos, DV grāmatnīcās Toronto un L. Rumaka grāmatnīcā Ņujorkā. Var pasūtināt arī pie redaktora, iesūtot samaksu un 1 dol. pasta izdevumiem, uz adresi: 9 Kingsbridge Court, Apt. 402, Willowdale, Ont., Canada M2R 1L6

Ja es netaisnību turētu savā sirdī, tad Kungs, tas Visuvarenais, mani nebūtu uzklausījis (Ps. 66:18).

Bezmaksas kristīgu literātūru un kasetes ar garīgu dziesmu ierakstiem jūs varat saņemt, rakstot māc. J. Šmitam, Box 465, Surrey, B.C. V3T 5B7.

BAZNĪCU ZIŅAS

TORONTO

SV. JĀŅA DRAUDZE

Draudzes kanceleja atvērta otrdienās, trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 līdz 17, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

19. februārī pl. 11 dievkalpojums, māc. J. Cālītis, teol. kand. Edgars Liepiņš.

26. februārī pl. 11 dievkalpojums, māc. K. Kuškēvics, stud. teol. A. Elberts.

4. martā pl. 11 dievkalpojums, piedalās māc. Art. Dūmiņš un teol.stud. A. Elberts. Pēc dievkalpojuma draudzes gada sapulce.

4. martā pl. 18 pulkv. O. Kalpaka un Latvijas brīvības cīnītāju piemiņas dievkalpojums.

11. martā pl. 11 dievkalpojums, māc. A. Celms un teol. kand. E. Liepiņš.

18. martā pl. 11 dievkalpojums, māc. J. Cālītis un teol. stud. A. Elberts.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-8403, 8 Rolland Rd., Toronto, Ont. M4G 1V5. Māc. J. Cālīša runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10—12 un no 18—19. Citā laikā, iepriekš sazinoties.

19. februārī pl. 15 dievkalpojums; pl. 17 garīgs koncerts dievnamā, piedalās ansamblis Auseklis no Quakertown, Pens., ASV. Diriģents Imants Mežaraups. Organizē Sv. Andreja dr. koris.

26. februārī pl. 11 dievkalpojums.

4. martā pl. 13 dievkalpojums angļu valodā; pl. 15 dievkalpojums; pēc dievkalpojuma draudzes gadskārtējais bazārs.

11. martā pl. 11 draudzes gada svētku dievkalpojums, draudzes padomes un darbinieku ievešana; dievgalds.

14. martā pl. 19.30 Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojums ar dievgaldu; dievkalpojums kopīgs visām draudzēm.

14.—18. martam Klusā laika pārdomu vakari.

18. martā pl. 15 dievkalpojums.

25. martā pl. 11 dievkalpojums lieliem un maziem; pirms dievk. pankūku brokastis, sagatavos dāmu komiteja.

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Celms: 47 Lord Roberts Drive, Scarborough, Ont., M1K 3W1, tālrunis 267-3507. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Ave.

19. februārī pl. 13. dievkalpojums.
26. februārī pl. 13 dievkalpojums.
4. martā pl. 13 dievkalpojums.
11. martā pl. 13 dievkalpojums.
18. martā pl. 13 dievkalpojums.
25. martā pl. 13 dievkalpojums.
1. aprīlī pl. 13 dievkalpojums.
8. aprīlī pl. 13 dievkalpojums.
15. aprīlī pl. 13 dievkalpojums.

BRAMPTONAS DRAUDZE

Bramptonas latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi notiek Grace United Church dievnamā: 156 Main Street, North Brampton, Ont. Māc. A. Briedis, 44 Marrylin Cr., Toronto, Ont. M4B 3C6, tālr. 757-2739.

KATOĻU DRAUDZE

Prāvests Dr. B. Kokins, 67 Curzon St., Apt. 315, Toronto, Ontario, M4M 3J3, tālrunis (416) 466-7037. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College St. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā, pl. 13.00.

BAPTISTU DRAUDZE

Māc. A. Arājs, 9 Kingsbridge Court, Apt. 402, Willowdale, Ont. M2R 1L6, tālr. 638-3822. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr.dievnamā.

Toronto latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 16 Walmer Rd. baptistu draudzes dievnamā.

Lūgšanas sanāksmes notiek katru trešdienu pl. 19.30.

GAISMAS TELEFONS — ticības stiprināšanai 635-8582 atkal atjaunots un darbojas 24 stundas. Programmas latviešu valodā, maina 2 reizes nedēļā.

HAMILTONAS DRAUDZE

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālrunis 385-9838. Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19—21. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

19. februārī pl. 10.30 bērnu dievkalpojums, svētdienas skola un bībeles klase; pl. 11 draudzes dievkalpojums; pl. 12 — ,,Testamenti'', Skaidrītes Bultes referāts.

26. februārī pl. 16 draudzes dievkalpojums.

4. martā pl. 10.30 bērnu dievkalpojums, svētdienas skola un bībeles klase; pl. 11 draudzes dievkalpojums. Kalpaka un Latvijas atbrīvotāju piemiņa.

MONTREALAS DRAUDZE

Prāv. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal, P.Q. H4B 2G6. Tālr. 489-3224. Montrealas latv. ev. lut. Trīsvienības dr., Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcell Ave.

18. februārī, sestdien, pl. 17.00 evaņģ. stunda draudzes namā.

19. februārī pl. 13.30 dievkalpojums baznīcā. Darbinieku svin. solījums. Evaņģeliz. stunda. Māc. M. Ķirsons.

26. februārī pl. 13.30 dievkalpojums baznīcā.

OTAVAS DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv. Pēteŗa lut. baznīcā, 400 Sparks St.

19. februārī pl. 14 dievkalpojums Sv. Pēteŗa baznīcā ģimenēm. Piedalās jaunieši un bērni.

26. februārī dievkalpojums nenotiks.

4. martā pl. 14 dievkalpojums Sv. Pēteŗa baznīcā. Draudzes gada sapulce. Darba kārtu paziņos nāk. Draudzes Vēstīs. Lūdzam atzīmēt šo datumu.

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac.
100 Huntley St., Toronto,
no pirmd. — piektd. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta. Bufalo TV stac. 29, 700 Club, ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakaros.
Radio FM CBN 107.1
24 stundas. Tel. 889-3126.

KLAUSIETIES ,,LABĀS ZIŅAS'' RAIDĪJUMU

uz īsajiem viļņiem 6155 KHZ
49 metr. band
Sestdienās plkst. 10.30 vakarā
Vadītājs Dāvids Miķelsons,
60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont.
M9V 2B4
tālr. 749-0832

LATVIEŠU MISIJAS RADIO RAIDĪJUMS ,,BRĪTIŅŠ AR DIEVU''

nepārtraukti
29 gadu gājumā
katru svētdienas rītu no
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM
no Niagaras WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis
106 Dorset Rd., Scarboro,
Ont., tālr. 261-4218
Latviešu misijas

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmdienas — trešdienai, iesk.,no pl. 14 — 22,
ceturtd. no pl. 14 — 24,
piektd., sestd. no pl. 12 — 24,
svētdienās slēgts.

VALUBE
JEWELLERY LTD.
Zeltkaļi
ALDONA KORMS un
TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

Fotografisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.
(416) 863-1166
BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD.
287 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2
We believe every picture counts

Lielākais latviešu veikals Toronto
BROADVIEW DELICATESSEN
141 Danforth Ave, tel. (416) 465-9905
un
POKO'S MEAT
376 College Str. (tuvu pie Bathurst), Toronto, Ont.
tel. (416) 922-1300
Piedāvā:
- liela izvēlē eiropiešu gaumē gatavotus gaļas izstrādājumus,
- žāvētus tītarus, zivis,
- pašu ceptu rupjmaizi, pīrāgus, ķimeņmaizītes, smalkmaizītes, jubileju kliņģerus u.c. gardumus.
- klāj viesību galdus.

Īpašnieki Ausma un Jānis Miķelsoni

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —
Speciālizējies kontaktlenžu nozarē.
Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.
1586 Bloor St. W., Toronto.
Tel. 535-6252.

Humphrey Funeral Home
A. W. Miles Chapel
1403 Bayview Avenue, Toronto
(at Davisville)

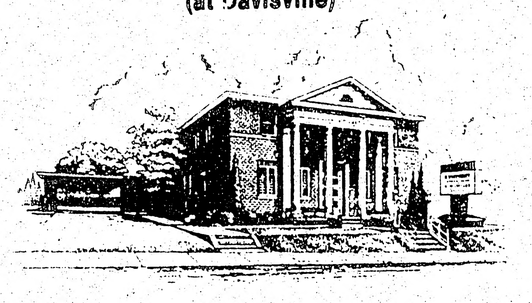

Toronto centrā vislabāk situētais bēru nams — tuvu Sv. Jāņa, Sv. Andreja un Sv. Barnabas baznīcām. Smalkjutīgi pakalpojumi latviešu ģimenēm katrā laikā. Bēru namu vada Humphrey ģimene jau trešā un ceturtā paaudzē.
487-4523

Alcan Building Products Authorized Dealer
Māju īpašnieki!
Ir trīs veidi, kā var ietaupīt ar ALCAN SIDING
Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem
1) **Ietaupa darbu un laiku**
2) **Instalācijas un apkures izdevumus**
3) **Uzlabo izskatu un līdz ar to palielina mājas vērtību, ieskaitot ALCAN 20 gadu garantija**
- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGUS
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
534-2864 *Īpašnieks Artūrs Mīme*
2226 Dundas St. W., Toronto, M6R 1B3

R. S. KANE Ltd.
APBEDĪŠANAS BIROJS
4812 Yonge Street
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale, Ont.
221—1159

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.
Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19 2/3 märc. netto
LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ
Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtdien un piektdien no pl. 9.00 — 17.00.
Piektdienās vēlākā laikā — iepriekš sazinoties pa telefonu
Sestdienās no pl. 9.00 — 16.30, trešdienās birojs slēgts.
Jūnijā, jūlijā un augustā — atvērts trešdienās, slēgts sestdienās.
BALTIC Exporting Co.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5
tālr. 531-3098

PIEMINEKĻI
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto
M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

DOWNTOWN WOOLS, ARTS & CRAFTS
Īpašn. Elza Avots
9 Queen St. East (pie Simpsona un Yonge).
Lielā izvēlē dažādu rokdarbu materiāli.
Padomi rokdarbu jautājumos.
TEL.: 368-5011

Latviešu nams Toronto
IZĪRĒ TELPAS
SARĪKOJUMIEM UN VIESĪBĀM
Pēc vēlēšanās nama dāmu komiteja rīko
GODĪBU GALDUS
491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5
Tel. 922-2931

Ātri, glīti un lēti
iespiežam
dažādus ielūgumus
Tel. 466-1514

Murray E. Newbigging
BĒRU MĀJA
- **Izjusti personīgi pakalpojumi**
- **Pastāvīga kapella**

M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.
Auto novietošana. Tel. **489-8811, 489-8002**

Vētra jau otru dienu trako ap māju. Koku zari kā norautas rokas gubām uz ceļa. Tumši zari, bez dzīvības mirdzuma. Tas pazuda lapu kaudzēs, sadega kā ugunskuri savās skaistajās krāsās liesmodami. Un — visa apkārtne noslīka pelēkumā.

Lita šīs divas dienas dzīvo pa māju. Uz skolu nav ko domāt tikt! Radio ziņo, ka pāri lielajam ceļam guļ nogāzti koki un skolas autobuss pagaidām tur netiek garām.

Lita nedara nekā šajā vētras laikā. Vai tad nebūtu darāmā? Augšas istaba jāiztīra, nu jau pusgads kopš vecāmāte nomira. Viņa varētu pati šajā istabiņā iekārtoties — tā ir vissiltākā visā mājā. Bet — kaut kā rokas neceļas tur ko kārtot.— It kā negribas sajaukt visu vecāsmātes nolikto, iekārtoto. Tēvs un Andis vairākkārt aizrādījuši, lai taču Lita pārvelkas no aukstā lejas kambaŗa uz otru stāvu.

,,Varbūt rīt'', Lita sev saka, ,,jā, varbūt rīt. Šodien jāpiezvana uz kaimiņiem, ja tālruņa vadi būs kārtībā. Jāuzzina, ko dara Svens un Hāga. Tie vistuvākie kaimiņi. Un Hāga ir Litas draudzene, lai arī gadu par viņu vecāka. Un gudrāka, un skaistāka un — jā, skolā zēni vienmēr tikai ap Hāgu, ne jau Litu.—

,,Es esmu pelēka, Lita runā ar sevi, ,,kā šī rudens diena. Pelēka. Hāga ir krāsaina kā nesen košās lapas kļavās Tāda viņa ir! Un Andim viņa ne virsū neskatās, tagad, kad ir astoņpadsmit gadu veca un tēlo pieaugušo! Agrāk gan visi kopā pa kokiem kāpaļāja, rīkoja skriešanās sacīkstes, kaitināja viens otru ar dažādām bērnišķīgām muļķībām. Tā vairs nav! Un — žēl—. Litai patiesi ir žēl, ka tā vairs nav! Tā esot pieaugšana. Tēvs to vienmēr atgādina — ,,Nu tu esi pieaugusi. Sešpadsmit gadu vecs es darīju lielo darbus. Tev tūlīt būs septiņpadsmit'-''

Skaidrs! Kā tad citādi. Tēvs dzīvoja citā pasaulē. Dzimis citā zemē, kuŗu sauc par dzimteni. Vecāmāte bieži raudāja par dzimteni kā par bāŗa bērnu. Māte? Ne māte. Taču nē! Litas māte ir dāma. Viņa vada lielu veikalu pilsētā, un viņai ir draugs. Nu jau sen —.

Lita šorīt atceras, kā māte aizgāja — desmit gadus atpakaļ. Desmit! Mīļā diena! Tas taču nemaz neliekas tik sen.

Viņi visi stāvēja lielajā farmas istabā.

,,Man te pietiek!'', māte vēsi teica, ,,Es tādēļ nestudēju ekonomiju, lai slauktu govis. Ja tu esi ieaudzis zemē, audz vien dziļāk. Viņa tevi aprīs. Agri vai vēlu. Ko lielu divos gados esam paveikuši? To, ka tavu balto govju pulks ir pieaudzis par desmit galvām? Un — rokas tulznu pilnas un vecā māja smird un jaunu tu nespēsi uzcelt ne desmit gados, ne divdesmit — jā — ne simts —.Tad te būs pilsēta. — Esmu tevi brīdinājusi: Nepērc farmu. Tā nav mums piemērota. Pilsētā visādas iespējas. Arī bērniem. Taisni bērniem te nav jāiegrimst zemē.''

Lita atceras, ka stāvēja vecāsmātes brunčos ieķērusies, sūca pirkstu līdz sāpēm, rija asaras pa laikam. Andim toreiz bija 10 gadi. Tēvs tam tikko bija uzdāvājis pirmo zirgu. No tā jau nu viņš gan nešķirtos. Zirgs puikam bija visa dzīve, tāpat kā Svenam kaimiņos. Mātes aiziešanu Andis it kā neņēma par pilnu. Kā tādu joku. Viņš pat muļķīgi smaidīja, vecāku sarunā klausīdamies.

Vecāmāte klusēja, un viņas cietie siltie pirksti glāstīja Litas matus.

Tēvs stāvēja piesarcis. Litai likās, ka viņš varētu pārplīst, un tad visas dusmas izgāztos ārā, un viņš sacītu mātei: — ,,Brauksim uz pilsētu! Visi!''

Nekā! Viņš to nesacīja, tikai sārtums sejā pieņēmās.

,,Brauc vien —'', to tēvs izteica tādā gaŗā elpā — ,,Mēs jau gan iztiksim.''

,,Tad labi —'', māte noteica, kā ar nazi nogriezdama sarunu.

Lita sūca pirkstu, un vecāmāte piespieda savu vaigu viņas pakausim.

''Nabaga bērni'', viņa teica.

Litai sāpēja mute, pirksts un mazā sirds. Kaut kas viņas dzīvē bija saplīsis, kā kādreiz porcelāna lelle.

Otrā dienā māte aizbrauca. Viņa apmīļoja Litu, piespieda Andi pie sava sāna, noskūpstīja vecomāci un iesēdās mašīnā, priecīgi smaidīdama. Tik eleganta viņa izskatījās! Kā modelis, kas rotāja veikalu katalogu lapas.

,,Tad nu dzīvojiet laimīgi Vilku mežā!'' viņa uzsauca palicējiem. Svena tēvs, kaimiņš, aizveda māti uz staciju.

Vilku mežā! Tāds nu bija šī skaistā meža nosaukums. Kaimiņi, kas šeit mita ilgāk kā Rūtu ģimene, stāstīja, ka niknākās ziemās redzēti mežmalā vilki. Tas vēl vairāk kārdināja bērnus izskriet starp eglēm un apsēm gan ziemā, gan vasarā. Meklēt piedzīvojumus — šī vēlēšanās mīt gandrīz katrā bērnā.

Mežs vēl vienmēr bija neizpētīta vieta. Arī pēc desmit gadu nodzīvošanas tā malā. Sīkie dzīvnieciņi bieži parādījās Rūtu pagalmā. Dažs nosmirdināja, cits izrakņāja atkritumu kaudzi; vāveres nokoda mazos gurķīšus dārzā—. Taču vilku gan vēl neviens te nebija redzējis.

Vecāmāte bija sameklējusi sēņu vietas. Tādas esot bijušas Latvijas mežos — gaileņu vietas, barviku pakalniņi, beciņu, bērzlapīšu laukumiņi —.

Lita to visu uztvēra kā daļu no dzīves farmā, meža malā. Visi bērni skolā zināja par sēnēm, ogām, meža dzīvniekiem. Tā bija viņu ikdiena.

Tikai — visā Litas klasē nebija neviena bērna, kuŗa vecāki bija šķīrušies. Tas sāpēja, pat kaitināja. Bija jau labi šad tad palielīties — ,,es braukšu uz pilsētu pie mātes ciemos. Mēs iesim uz baletu. Māte vedīs mani uz slavenu restorānu, kuŗā pusdieno tikai mākslinieki —''. Jā, tās runas bija kā plāksteris uz sirds vainām. Vairāk nekas—. Un viena otra lepnāka kleita vai jaka, vai kurpes, ar kuŗām laukos nevarēja staigāt aso papēžu dēļ. Skolas sarīkojumos vienīgi varēja palepoties — ,,zinait, māte man tās atsūtīja...''

Lauku bērniem tāpat bija savi prieki, tikai te mazāk pievērsa vērību ārišķībām. Zēni lielījās ar saviem jājamajiem zirgiem, gaļas bullīšiem vai — visvairāk — medību bisēm. Meitenes gatavojās saimnieču lomām, mācījās konzervēt augļus, saknes — būt praktiskām.

Tā Lita bieži sajuta, ka īsti neiederas viņu pulkā. Pat Hāga vairāk interesējās par mājturības lekcijām nekā par Litas modes žurnāliem. Tos māte viņai cītīgi piegādāja. Televīzijā jau redzēja to skaisto, raibo pilsētas dzīvi...Dažreiz Lita ilgojās pēc tās —. Andis tad viņu nosauca par apdullušu un vecāmāte pienāca ar savu mieru un teica: ,,Pilsēta, meitiņ, zināmā plāksnē ir elle — Tur ātri vien var sadegt, ja esi no mīksta koka.''

Tā jau bija. Vecāmāte bieži pieminēja debesis un arī elli un lasīja bībeli katru dienu.

Tāpat braucieni uz netālo baznīcu piederēja pie ikdienas. Darbdienu vakaros tur bieži notika zālē kursi vai teātŗa mēģinājumi bērniem vai kas cits. Svētdienās turp devās visa Rūtu ģimene, un šajās dienās mājās valdīja tāda sevišķa saticība un labestība. Katrs centās, lai otru neievainotu. Jā —, kamēr vēl dzīvoja vecāmāte...

Tagad daudz kas ir citādi.

Lita atraujas no loga. Vilku mežā jau brien tumsa, un vētra mazliet norimusi. Vismaz nav vairs sajūtas, ka mājas jumts ar divi pirkstiem turas pie sienām un drīz aizlaidīsies —.

Tēvs ar Andi nāk no kūtīm. Abi slaidi, pasmagiem soļiem. Abiem biezi tumši mati. Abiem zodā dziļa bedrīte. Abiem kopējas valodas.

Lita ir palikusi kā ārpusē. Viņu tēvs vairs nepiespiež iet āra darbos. Saimnieks Rūtās var būt tikai viens. Un tas būs Andis.

,,Skolojies'', teica tēvs. ,,Cik spēsim, palīdzēsim. Mācies. Sievietei vēl vairāk nekā vīrietim noder gudra galva. Tev tāda ir. Vismaz grāmatu gudrībā. Dzīve pati iedos to otru—. Vilku meža apkārtnē derēs ir skolotājas, ir rakstvedes, ir slimnīcu māsas.

Noklaudz verandas durvis. Vējš tās grabina visu dienu, it kā māja pati saltu un bītos —.

Bītos? No kā? Taču nē!

Lita pastumj krēslu pie lielā galda. Nāk vakariņu laiks. Nāk nakts miers... Vecāmāte vienmēr teica — ,,Iesim pie miera''. Pie miera? Tāda jau nekur nebija. Pat nakts atpūtas stundās nē. Nekad! Varbūt tad, kad —. Varbūt vecāmāte nu ir ,,pie miera'', tur, kur viņa ir. Kā viņa ticēja par dzīvi Dieva pagalmos, par mūžīgo prieku —. To jau Lita viņai novēl no sirds!. Cik tad te, dzīvē, viņai — vecaimātei, bija prieka? Vismaz ārēji likās, nav maz. Dēls un vīrs pazuda kaŗa laukos. Meitai izjuka laulība. Vai tas nesāpēja?

,,Liec nu vakariņas galdā,'' tēvs saka un ieiet mazgāšanās istabā. Andis vēl kavējas virtuvē. Varbūt izlūko skursteni virs pavarda? Vētra dažreiz tur izrauj kādu ķieģeli. Andim rūp mājas labklājība. Viņam ir 20 gadu. Viņš ir liels cilvēks.

Un viņa?

Ko nu! Tikai topošs cilvēks. Tikai veidojas. Brīžam kļūst līdzīga gluži mazam bērnam. Tad, piemēram, kad savā vaļā skrien pa Vilku mežu, kā ķerdama rītdienu —.

Kāda būs rītdiena?

Vakar māte piezvanīja. Lai aizbraucot, pirms sākas lielie sniegi —. Būšot Litai sapirkt drānas ziemas sanāksmēm.Nu jau viņa varbūt ejot uz deju vakariem. Un tā — citus sīkumus. Vienmēr apprasās par suni — Vipu. Tas viņas audzināts, nu jau vecs un slinks un resns —. Tas ir, par ko Lita runāja ar māti.

Viņa uzliek uz galda balto ,,rožu'' bļodu ar gaļas sacepumu. Tīkama sīpolu un paprikas smarža izgaro no tās. Kartupeļi plītskrāsnī līdz pārsprāgšanai tukli un gatavi. Skābo gurķīšu šķīvis pašā galda vidū un maizes kukulis. Kopš vecāsmātes vairs nav, Rūtas pērk maizi no Hāgas un Svena mātes.

(Turpinājums sekos)

ASTRAS APGĀDĀ
IZNĀKUSI JAUNA GRĀMATA
J. Soikana
Mākslas kritika un esejas
Cena Kanadā 32 dol., ASV 30 dol. Dabūjama visās latviešu grāmatnīcās vai Astras apgādā:
c/o Mrs. Anna Tichovskis
P.O. Box 365, Post. St. D.
Toronto, Ont. M6P 3J9 Canada.

Kokle
PĀRDODAMA. Turpat pasūtināmas nesamās kastes.
Tel. 488-2075.

GUNARS CONSTRUCTION
izdara visāda veida **pārbūvju un piebūvju darbus,** ieskaitot **plumbing un elektrību.**
Lūdz zvanīt **889-5076.**

Mārtiņš Jurjāns
ADVOKĀTS UN NOTĀRS
560 Danforth Ave., Suite 201, Toronto, Ontario, M4K 1R1
Tel. (416) 466-1101

Ansis Semenovs
B.A., L.L.B.
ADVOKĀTS UN NOTĀRS
1039 Woodbine Avenue, Toronto, Ontario, M4C 4C2
Tel. (416) 429-6002

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

SAVIENOTĀS VALSTIS

ŅUJORKA

● Ņujorkas latviešu baptistu draudzes ilggadējais mācītājs A. Eglītis slimo jau vairākus gadus. Viņa veselības stāvoklis nav uzlabojies, tas ir apmēram tāds pats kā pirms gada. Mācītājs uzturas pie dēla Mineapolē, kur viņam izdara fizioterapiju. Draudzes loceklis Magnus Šilings arī slimo. Viņam iekaisušas roku locītavas, kas neļauj pat rakstīt vēstules. Ar fizioterapiju viņa ķermeņa kreisās puses paralize ir mazinājusies.

● Ņujorkas latviešu baptistu draudzes mācītājs Mārtiņš Jansons apkalpo arī Bostonas baptistu draudzi, katru otro mēneša svētdienu dodoties uz Bostonu vadīt dievkalpojumu. Ņujorkā baptistu dievkalpojumi notiek pirmajā un trešajā mēneša svētdienā Medisona avēnijas baznīcā. Ņujorkas latviešu baptistu draudzes koris paredzējis piedalīties Apvienoto latviešu baptistu apvienības koŗu 35. dziesmu dienās 29. aprīlī Toronto.

● Igauņu laikraksts ,,Vaaba Eesti Sona, kas iznāk Ņujorkā, aizvadītajā gadā zaudējis redaktoru un divus redakcijas darbiniekus. Avīzi vada redaktors Haralds Raudseps ar techniskiem darbiniekiem. Nav sekmējies atrast ne jaunu otru redaktoru, ne redakcijas darbiniekus. Jaunā paaudze nepilnīgas valodas pārzināšanas dēļ nevar šos pienākumus uzņemties, bet vecā paaudze savās vecumdienās negrib strādāt.

● Ņujorkas laikrakstā krievu valodā Novoje Ruskoje Slove 14. janvāŗa numurā Vinokūrovs kādā rakstā norāda, ka latvieši, igauņi un lietuvieši glābuši žīdu gimenes no iznīcināšanas. Pēdējā laikā baltiešus samērā liekākā skaitā apvaino sadarbībā ar vāciešiem kaŗa laikā, dažiem pārmetot pat žīdu iznīcināšanu. Decembrī šis žurnālists kādā citā rakstā tai pašā laikrakstā bija norādījis, ka baltiešiem un ukraiņiem vajadzētu dibināt kopējas organizācijas un atmest savas nacionālās organizācijas. Jaunajā pasākumā varētu iesaistīties tie, kas dzimuši cara Krievijā vai vēlākajā Padomju savienībā.

● Rudolfs Turks iesniedzis Ņujorkas latviešu organizāciju padomei priekšlikumu dibināt vēstures pētīšanas institūtu, kuŗā apskatītu vai latviešiem vajadzētu organizāciju, kādu ieteic krievu laikraksts, kā arī pētīt arī citas līdzīgas vajadzības vai gadījumus.

● Jonkeru baznīcas sarīkojumu zālēs pēc dievkalpojuma 29. janvārī visas Ņujorkas latviešu pamat un vidusskolas piedalījās kopējā Draudzīgā aicinājuma atcerē. Bronksas pamatskola dejoja tautas dejas un izrādīja ludziņu ,,Zaķīša pirtiņa.'' Ņudžersijas pamatskola arī dejoja tautas dejas, deklamēja un dziedāja tautasdziesmas, Longailendas skola izrādīja pasaku no Šīrmaņa Krikša grāmatas un deklamēja. Bronksas vidusskola deklamēja dzejoļus, piemērotus Draudzīgam aicinājumam, un skaitīja Kārļa Ulmaņa aforismus, bet Longailendas vidusskola iepriecināja ar deklamācijām. Sarīkojumu vadīja Bronksas vidusskolas skolēns Richards Skulte. Pēc azaida lieliem un maziem sekoja skolēnu nodarbības divos stāvos. Katrai vecuma grupai bija atsevišķi stendi. Lielākajiem prasīja atjautības jautājumus vai latviešu valodas gramatikas jautājumus, mazākie varēja parādīt savu veiklību un panākumus skriešanā. Atkarībā no panākumiem un atbilžu pareizības, dalībnieki ieguva no viena līdz pieciem ,,latiem.'' Par tiem ,,veikalā'' varēja iegādāties saldumus un citus sīkumus, bet par vairākiem ,,latiem'' arī lelles un lielākus priekšmetus. Apmeklētāju kopā ar skolēniem bija ap 300. Vk

SV. PĒTERSBURGA

● Dzejnieka Leonida Breikša atceres sarīkojumu 22. janvārī latviešu baznīcas telpās ievadīja ar dievkalpojumu māc. Fr. Kramiņa vadībā. Sarīkojumu sabiedriskās telpās atklāja draudzes valdes priekšsēdis Dr. E. Spunde. Viņš runāja par dzejnieku kā religisko dziesmu sacerētāju. Dzejnieka māsa Tamara Čaure referēja par Leonidu Breikšu, runājot par viņa bērnību, jaunekļa gadiem, aizvešanu uz Sibiriju, par viņa dzīvi un darbiem. Rakstniece Lucija Bārene atstāstīja L. Breikša romāna ,,Maldugunis'' saturu. Angelika Kļaviņa lasīja viņa dzejas, vairāk pieskaŗoties patriotiskiem motīviem. Sarīkojums beidzās ar kopīgi nodziedātu L. Breikša dziesmu ,,Svēts mantojums.'' Apmeklētāji pakavējās pie dāmu komitejas rīkotās kafijas un cepumiem. Dzejnieka māsa Tamara Čaure bija puškojusi altāŗu ar ziediem un sarīkojuma telpās novietojusi brāļa uzņēmumus. Sarīkojumu kuplināja solisti Izolde Pulciņa-Baumane ar divām dziesmām, V. Grinbergs ar solo dziesmu un kopā ar I. Vilmani duetu.

L. Bārene

LOSANDŽELOSA

● Losandželosas apkārtni 26. un 27. janvārī piemeklēja spēcīgas vētras, kas nogāza vai sapostīja kokus, bet Svētās Anas vējš aizdedzināja arī vairākas mājas kalnu apgabalos ārpus Losandželosas. Dažas mājas aizdegās Lakanadas pilsētā. Latviešu Teodora un Ritas Pētersonu māju apkārtnē magnolijai ceļa malā nolauza zarus, bet kādu vecu priedi uz mājas zemes sašķēla divās daļās. Līdzīgi postījumi notikuši vairāku citu latviešu mājās. Elektrība nedarbojās apmēram 26 stundas. Svētās Anas vējš ir divas gaisa strāvas, aukstā un siltā, kas savienojas un pa kalnu starpām pūš ar lielu spēku. Kad aizdegas sausie krūmi vai zāle, tad uguns ātri izplatās. Vk

GRAND RAPIDI

● Draudzīgā aicinājuma atceri latviešu skolā ievadīja māc. J. Mednis ar dievvārdiem 28. janvāŗa rītā pirms mācību sākuma. Uzrunā arī skolas pārzine māc. V. Fricsone norādīja, ka mācīties pašu skolā ir ne tikai Dieva dāvana, bet arī privilēģija. Lasīt referātu par Draudzīgo aicinājumu bija aicināta šīs pašas skolas skolotāja Vanda Daukste, kas pirms gadiem to beigusi un tagad māca citus. Viņa norādīja, kādas iespējas rodas, ja tiek pavērts ceļš uz latvietību, kā to panākt, kā paplašināt zināšanas tālākā virzienā un ko tas dod. Referente izpelnījās jūsmīgus aplausus. Ar priekšnesumiem piedalījās visi skolēni, sākot ar visjaunākiem. Bija daudz apsveicēju.

Kupls devums sagaidāms no Latviešu kreditsabiedrības, kas, saskaņā ar noteikumiem, vēl jāapstiprina gada sapulcē. Jo sevišķi bagātīgs bija grāmatu klāsts, dažiem to bija pilns klēpis, un tās dāvāja arī paši skolēni. Beigās vēl runāja skolas padomes priekšsēde Ilze Runka, izsakot pateicību par laba vēlējumiem, veltēm un aicinot ikvienu pakavēties pie brokastu uzkodām un kafijas.

● Latviešu pensionāru biedrības šī gada pirmā mēneša sanāksme notika 30. janvārī Latviešu biedrības namā un bija veltīta Draudzīgā aicinājuma atcerei. Par grāmatu likteņiem gadu gaitās runāja Aleksandra Geriņa. Sanāksmi atklāja biedrības sab. kult. nozares vadītāja A. Tālberga, norādot uz iespējām pensionāriem darboties ne tikai savā organizācijā, bet ārpus tās citos darba laukos.

PALĪDZIET ZELTA ĀBELEI ZIEDĒT

Dāvinait grāmatas savai skolai — savai pirmajai skolai! Valsts prezidenta Kārļa Ulmaņa Draudzīgā aicinājuma vārdi, kas uz mūžīgiem laikiem ierakstīti un paliks latviešu tautas kultūras vēsturē. Nekāda vara tos nevarēs izdzēst. Vai šie vārdi, panākumi, kādi bija šo vārdu iespaidā, nesāk gaŗajā trimdas laikā mums jau aizmirsties — izbālēt no atmiņas. Rodas jautājums: kādu iespaidu šie vārdi šinīs laikos atstāj uz mums?

Cik dāvinām, cik pērkam grāmatas? Tās lasa un pērk lielāko tiesu tikai vecā paaudze, kam ierobežoti līdzekļi. Dāvinām draugiem un tuviniekiem uz visādām atceres dienām dažādus mazvērtīgus niekus, bieži vien dārgus dzērienus — tā dzīvo, rakstīto vārdu izmainot pret ,,lēcu virumu''. Nesen biju kādā latviešu kolonijas sarīkojumā, kur pēc literārā vakara bija arī mantu izloze. Kungi par mājās ceptu kūku vai ,,paju'' sasolīja no 8—10 dol. gabalā, bet grāmatas bija pārdotas tikai dažas. Skumji... To pašu varēja vērot, lasot svētku laikrakstu ziņojumus attiecībā uz ,,tirdziņiem'' — izpirkti visi ,,gardumi'', bet ne grāmatas, kas būtu vēl varbūt

Detroitas DV vanadžu vokālais ansamblis Astras Kalniņas vadībā ar labiem panākumiem uzstājies latviešu sarīkojumos Austrumkrasta un Vidienes latviešu centros.

Referente sniedza arī dažus ieteikumus, un vēlāk par tiem debatēja, ko varētu darīt, lai kultūras vērtības, ko savāc un apzina, neietu zudumā. Pārrunās tomēr varēja dzirdēt vienu otru skumjāku domu izpaudumu, kā laikrakstu un grāmatu lasītāju skaita samazināšanos, jo vecā paaudze pamazām aiziet no dzīves skatuves, jaunatni stipri ietekmē asimilācija. Pensionāru biedrības priekšnieks J. Sulainis pasniedza biedrības pateicības rakstus par ilgo un čaklo darbu, kas palīdzējušas kārtot saimnieciskās lietas un klājušas sanāksmēs azaida galdus, M. Šokai un A. Stagarei. Dažas tādus rakstus saņēmušas jau agrāk. Pensionāru sanāksmes notiek visai rēgulāri, reizi mēnesī, un tajās aicināti piedalīties ikviens, arī tie, kas nebūtu šīs organizācijas biedri. Valde līdz šim centusies izkārtot šīs pulcēšanās, lai tajās varētu noklausīties referātus par juridiskiem, medicīniskiem, kultūras dzīves (literatūras) jautājumiem, ceļojuma aprakstus u.t.t., aicinot referentus ne tikai no pašu mājām vien. Vērtīga daļa ir pārrunas, debates, kas būtu izvēršamas plašāk. V. Z.

ROČESTRA, N.Y.

● Krusta draudzes gada sapulci ar svētības vārdiem ievadīja māc. T. Zīraks. Viņš draudzi apkalpoja līdz pagājušā gada 1. decembrim, kad devās pelnītā atpūtā pēc 33 gadu darba draudzē. Aizgājušā gadā notikuši 23 dievkalpojumi, draudzē kristīti 3, iesvētīti 3, salaulāts viens pāris, miruši 2. Draudzē 160 iesvētītu draudzes locekļu un 18 bērnu. Ilggadējais draudzes gans pateicās par labo sadarbību draudzes dzīvē. Tās vadību ar pagājušā gada 1. decembri uzņēmies māc. Ivars Gaide no Kanadas. Par draudzes valdes darbību un norisēm draudzes dzīvē ziņoja valdes priekšsēdis O. Sniedze, bet par rosmēm dāmu komitejas darbā komitejas priekšn. D. Sarma. Komitejā 14 aktīvu dalībnieču. Ziņojumu par svētdienas skolas darbību nolasīja skolotāja L. Dzintara. Skolā mācās 11 bērnu, 50 proc. no jauktu laulību ģimenēm, bet ar labām latviešu valodas zināšanām. Pārskatu par skolas financiālo stāvokli deva Andris Kalniņš. Par skolotājiem darbojas Skaidrīte Džonsona, Aina Serdāne, Lisa Dzintara un Austra Vilka. Lai pateicība par viņu pašaizliedzīgo darbu jaunās paaudzes labā. Par ALA un Latvijas Brīvības Fonda aktīvitātēm ziņoja Dr. Z. Bērzups. Pag. gadā fondā iestājušies 7 dalībnieki. Latviešu pārstāvja pie etnisko grupu bloka (V. Auzāna) ziņojumu nolasīja J. Mednis, bet par Rīgas 28. gaidu pulciņa darbību ziņoja Dr. B. Āna. Pārskatu par revīzijas komisijas darbības rezultātiem deva A. Serdāne. Ar visām balsīm pieņēma draudzes kasieres R. Aistrautes sastādīto kases pārskatu un tekošā gada budžetu 14.850 dol. apmērā. 1983. gadā apgrozījums draudzes kasē 20.165 dol. Nodeva draudzes vajadzībām tekošam gadam 70 dol., plus 5 dol. LELBAi no katra iesvētītā draudzes locekļa. Pensionāri ar maksājumu grūtībām var lūgt samazinājumu. Kasiere R. Aistrauta paskaidroja par dažiem budžeta paragrafiem.

Draudzes valdē šinī gadā darbosies: valdes priekšsēdis — P. Sniedze, viņa vietnieks A. Kalniņš, sekretārs A.Aistrauts, kasiere R. Aistrauta, viņas plaigs M. Cubīns un valdes locekļi J. Siliņš un J. Karlsons. Gada sapulcē piedalījās 24 proc. balstiesīgo draudzes locekļu. **A. Sed.**

attaisnojams svētku laikā. Padomāsim par to! Pasargāsim mūsu dzīvo vārdu, kamēr vēl nav par vēlu. Padomāsim par mūsu gara darbiniekiem, kas blakus grūtajam maizes darbam nododas vēl grāmatu vai citāda veida — zinātnisku vai vēsturisku rakstu rakstīšanai.

Vai tā būtu dzeja vai proza, ir skaisti dāvināt grāmatas un līdz ar to neaizmirst un uzturēt dzīvu mūsu tēvu valodu. To no mums prasa mūsu senči — mātes, kas pie skala uguns iemācīja ābeci, vēlāk arī rakstīto vārdu — caur verdzības gadu simteņiem. Neviena tauta nevar pastāvēt, kas neprot un nevar saglabāt dzīvu savu valodu. Runāsim visi latviski, lasīsim latviski! To darīdami, atbalstīsim arī mūsu jaunās sirdis, kas tikko ir iesākušas izteikt savas domas žurnālos — Mazputniņš un Jaunie Zvani, kur ir iesākušas čakli rakstīt studente Ingrīda Cāzere, Lauma Cenne un mazā 9 g. vecā Inga Malēja — vijolniece. Lai viņu darba neapsikst.

E. Alka.

Kalni-
ešu sa-
tros.

3, iesvētī-
pāris, mi-
0 iesvētītu
18 bērnu.
s gans pa-
rbību drau-
ību ar pa-
cembri uz-
Gaide no
udzes val-
isēm drau-
ldes priekš-
et par ros-
ejas darbā
D. Šarma.
dalībnieču.
dienas sko-
a skolotāja
mācās 11
jauktu lau-
ar labām
zināšanām.
s financiā-
ndris Kal-
em darbo-
sona, Aina
zintara un
pateicība
zīgo darbu
labā. Par
īvības Fon-
oja Dr. Z.
ā fondā ie-
ki. Latvie-
tnisko gru-
zāna) ziņo-
Mednis, bet
idu pulciņa
r. B. Āna.
zijas komi-
ultātiem de-
visām bal-
udzes kasie-
astādīto ka-
ekošā gada
ol. apmērā.
zījums drau-
dol. Node-
adzībām te-
) dol., plus
no katra ie-
ocekļa. Pen-
jumu grūtī-
mazinājumu.
uta paskaid-
budžeta pa-

ē šinī gadā
priekšsēdis
ņa vietnieks
etārs A.Ai-
. Aistrauta,
ubīns un val-
iliņš un J.
sapulcē pie-
balstiesīgo
A. Sed.

as čakli rak-
trīda Cāzere,
n mazā 9 g.
a — vijolnie-
a neapsikst.
E. Alka.

Anšlavs Eglītis

Zelta globu bankets

28. janvārī Holivudas ārzemju preses apvienība 41. reizi dalīja Zelta globus par labākajiem sasniegumiem filmās un televīzijā 1983. gadā. Pēdējos gados nostiprinājies ieskats, ka Zelta globi (par kuŗiem šogad balsoja 73 aktīvie biedri) ir priekšspēle Filmu Akadēmijas Oskariem (par kuŗiem balso ap 4.000 akadēmijas locekļu), jo akadēmija palaikam ar gluži niecīgām novirzēm atkārto Zelta globu godalgas.

Šogad globu bankets bija pulcinājis ap 100 patlaban aktīvāko filmu un televīzijas aktieŗu un režisoru, to starpā pat ,,superzvaigzni'', par populārāko dziedoni pasaulē atzīto spānieti Hulio Iglesias, kas gan nekandidēja uz globiem, bet bija ieradies tikai kā viesis. Sakarā ar to pie ieejas svinību telpā bija uzbūvēts īpašs fotografu stends, kuŗā fotografi blīvējās piecās rindās cits virs cita un nepārtraukti darbināja savas zibenspuldzes.

Zīmīgi, ka šogad, pretēji dažam labam citam gadam, lielāko ievērību izpelnījās tēlotāju, ja ne tieši vecā, tad briedīgākā paaudze. Dažs labs aktieris un aktrise, kuŗu karjēra pamazām tuvojas ,,dabiskam'' nobeigumam, sasparojās jauniem sasniegumiem, kaut vai pārejot citā katēgorijā, piem. no mīlētājas par ,,varoņa māti'' vai taml.

Drāmatisko filmu nozarē izvirzījās ,,Iemīlēšanas noteikumi'' (Terms of Endearment), kas saņēma globus kā labākā drāma — par Dž.Bruka (Brooks) scenāriju, par Širlijas Meklēnas (McLean) tēlojumu galvenajā un Džeka Nikolsona (Nicholson) sniegumu palīglomā. Filma aplūko parastas amerikāņu ģimenes parastās sadzīves problēmas. Šis žanrs guvis jo plašu ievērību; arī pagājušajos gados godalgoja izrādes ar līdzīgu saturu. Filma risinās kā komēdija un iekļūst drāmu katēgorijā tikai ar diezgan nejaušu traģisko noslēgumu.

Atskanējušas balsis par trešās — traģikomēdijas vai ,,dzīves'' katēgoriju iekārtošanu, jo dzīvē palaikam traģiskais jaucas kopā ar komisko. Par sniegumiem drāmu galvenajās lomās ar līdzīgu balsu skaitu globus saņēma Roberts Duvals (Duvall) par nedziedināmi slima dziedoņa tēlojumu filmā ,,Tender Mercies'' un anglis Toms Kortnijs (Courtenay) virtuozo premjēra sulaiņa un ģērbēja tēlojumu teātŗa filmā ,,Ģērbējs'' (The (Dresser).

Komēdiju un mūziklu nozarē godalgoja Barbras Streizandes filmu ,,Jentls'' (Yentl), kas vēstī par žīdu meiteni, kas pārģērbjas par zēnu, lai drīkstētu studēt Talmudu,kas sievietēm aizliegts. Streizande saņēma globus arī kā pag. gada labākā režisore, lai gan šinī arodā mēģinājās pirmo reizi. Preses konferencē viņa izteicās, ka, nevarēdama lepoties ar zināšanām režijā, paļāvusies tikai uz savu instinktu. Šā vai tā, viņas filmā visai uzskatāmi un ,,autentiski'' notēlojas apstākļi Austrumeiropā pirms 1. Pasaules kaŗa un arī pārģērbtās jaunavas ērmotās un nereti kļūmīgās gaitas. Par izcilākiem komiskiem tēlotājiem apbalvoja angļu aktieŗus Maiklu Keinu (Cain) un Džuliju Valteri par sniegumiem atjautīgajā un ,,intellektuālajā'' komēdijā ,,Izglītojot Ritu'' (Educating Rita). Skatuves aktrisei Valterei šī pirmā filmu loma, kuŗā viņa pārsteidz skatītājus ar virtuozo ātrrunu un negaidītām komiskām puantēm. Par drāmatisku sasniegumu palīglomā filmā ,,Silkvuda'' (Silkwood) globu saņēma dziedātāja Šer (Cher), kas izteicās, ka nolēmusi pievērsties nopietnām drāmatiskām lomām.

Par iespaidīgāko filmas pavadmūziku un dziesmu globus saņēma Džordžio Moroders (Moroder) sakarā ar dinamisko filmu ,,Zibeņdancis'' (Flashdance).

Ārzemju filmu katēgorijā izvirzījās Ingmara Bergmaņa ģimenes eps ,,Fannija un Aleksandrs'', kas tēlo Zviedrijas vidusšķiras sadzīvi ap gadsimtu maiņu.

Televīzijā par izcilāko drāmatisko seriju atzina ,,Dinastiju'' (Dynasty) un par veiksmīgāko drāmatisko tēlotāju — jau otru gadu pēc kārtas apbalvoja Džonu Forsaitu (Forsythe) un Dženu Vaimanu (Wyman — prezidenta Rēgena pirmo sievu) par ļauni intriģējošas vecmāmiņas tēlojumu serijā ,,Falcon Crest''. Globu saņemot, viņa izteicās, ka esot par vecu, lai justos laimīga, bet diezgan jauna, lai pieņemtu balvu ar pateicību. Televīzijas komisko seriju katēgorijā godalgoja dinamisko ,,Slavu'' (Fame), kuŗā darbojas liels skaits gados visai jaunu tēlotāju. Par izcilāko televīzijas komiķi atzina Džonu Riteri (Ritter) no serijas ,,Trīs ir kompānija'' (Three's Company), bet palīglomu kategorijā Džoanu Kasidi (Cassidy) no serijas ,,Bafalo Bils'' (Buffalo Bill).

Televīzijā pastāv speciālfilmu resp. mini-seriju katēgorija, mini-serijas ilgst tikai 3—4 vakarus. Šis žanrs iegūst arvien lielāku nozīmi. Šinī nozarē lauvas tiesu globu saņēma Austrālijas eposs ,,Ērkšķu putni'' (Thorn Birds) kā labākā miniserija, par labāko Ričarda Čemberlēna (Chamberlain) sniegumu galvenā lomā, un Barbaras Stenvikas un Ričarda Kīlija (Kiley) sniegumiem palīglomās. Globu saņēma arī dziedātāja Anna Margreta par traģisko un asaraino slimas mātes tēlojumu speciālfilmā ,,Kas mīlēs manus bērnus?'' (Who Will Love My Children?)

Gadskārtējo Sesila De Milla balvu par vispārējiem sasniegumiem filmu mākslā piešķīra Paulam Ņumanim (Newman), kas kopš 30 gadiem turējies filmu aktieŗu izlasē, tēlodams rindā ievērojamu filmu.

Interesanti bija izraudzīti godalgojamie dziesmu dziedātāji — Daiena Karola (Carrol), Franks Stalons (Stallone) un sevišķi Billijs Havsijs (Hufsey), kas sparīgi dziedādams dziesmu ,,Maniaks'', pārsteidza skatītājus ar iestarpinātu akrobatisku virpuļdeju, mezdams atmuguriskus kūleņus un griezdamies kā vārpsta uz galvas vidus, ar kājām gaisā. Nekas tamlīdzīgs vēl nebija redzēts. Globu banketos palaikam redz jo ekstrāvagantus ģērbus, bet visu pārtrumpoja Šeras mini vakartērps, ko daži uzlūkoja par pārdrošu līdz piedauzībai. Bet ekstrāvaganti tērpi arvien bijuši Šeras speciālitāte.

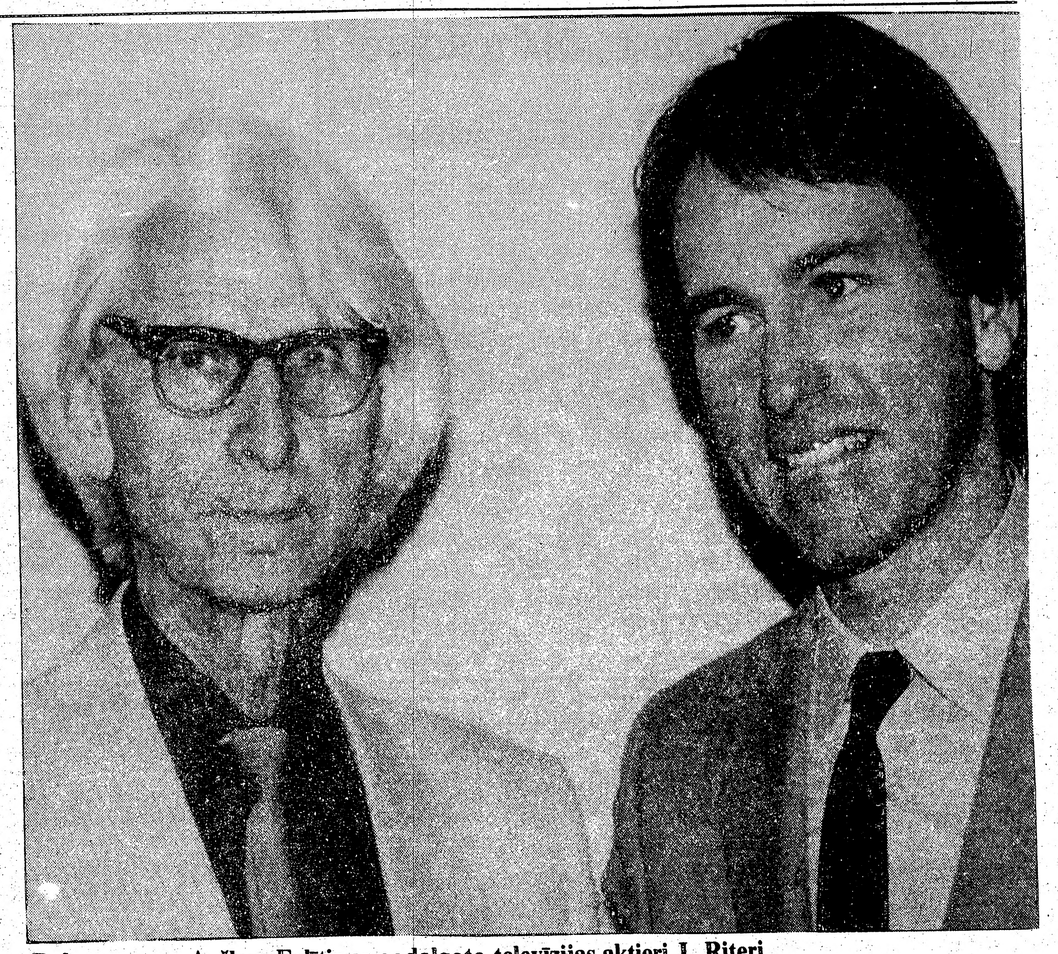

Raksta autors Anšlavs Eglītis ar godalgoto televīzijas aktieri J. Riteri.

Jaunie autori!

Jūsu sacerējumus lietpratīgi sagatavo publicēšanai.

- **Izvērtē**
- **Novērš valodas kļūdas**
- **Rediģē**
- **Sagatavo salikumu**
- **Iekārto manuskriptu iespiešanai**
- **Palīdz aprēķināt publicēšanas izdevumus vai sagādā izdevēju**

Kvalificēti lietpratēji romānu, atmiņu, dzeju grāmatām, kā arī organizāciju periodiskiem izdevumiem.

Tuvāka informācija:
Latvian Publishing Consultants
38 Morningside Ave,
Toronto, Ontario
M6S 1C4

L.N.A.K.

1984.g. KULTŪRAS DIENU SARĪKOJUMI

Piektdien, 24. februārī, Sv. Jāņa baznīcas zālē

Pl. 19.30

Mākslinieku vienības LATVIS izstādes atklāšana.

Sestdien, 25. februārī, Latviešu Centrā

Pl. 14.00—17.00

Kā rodas Lāčplēši.....*Arvēds Celms*
No Ķikuļu Jēkaba līdz Kronvaldu Atim.....*Arnolds Lūsis*

PĀRTRAUKUMS

Kā pasaule mums ļāva piedzimt un nomirt.
Gunārs Šubiņš
Kultūra — tautas sirdsapziņas spogulis?...*Inta Purva*

Pl. 17.00—19.00

PUSDIENU PĀRTRAUKUMS

Pl. 19.00

Kad jautras melodijas ar anekdotiem kopā vijas — (pastaiga pa brīvās Rīgas bulvāriem)

Dziedātājs Arnis Akselis ar laikmetīgām balādēm.
Ingrīda Vīksna, Irma Liepsala, Inta Purva, Mārtiņš Derums, Rūdolfs Norītis un Krišs Sidars — ar smaidīgām atmiņu ainavām.
Vakaru kopā savijis Juris Dzeguze

Priecīga sadzīve *Arņa Akseļa* ģitaras pavadījumā.

BĀRS un GARDI ĒDIENI

Svētdien, 26. februārī, Latviešu Namā

Pl. 14.00—17.00

Kā vīzes pelnīja laķenes.....*Tadeušs Puisāns*
Latviskā dailes izpausme.....*Aleksandrs Gugāns*

PĀRTRAUKUMS

Jaunkareivis.....*Valdis Tikiņš*
Ak, kaut man Dāliņa kājas būtu.....*Žanis Zentiņš*

PUSDIENU PĀRTRAUKUMS

Pl. 18.00

1) Latviešu mūzika — tilts pāri laikam un telpai — referāts ar skaņu „bildēm''.....*A. Šturms*

STARPBRĪDIS

2) Jaunbalss īskoncerts ar dziesmām, ko Reitera koris ienesa pasaules forumā.....*dir. Dace Šmita*

Ērgļu ligzdas medus

30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534-0563
S. Vasarājs

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA TORONTO
aicina pieteikties

piemērotu personu pārvaldnieka amatam

Pārvaldniekam jābūt spējīgam sekmīgi vadīt kreditsabiedrību. Kandidātam jābūt atbildīgai personai, kuŗa ir parādījusi spējas izdomā un agresīvā vadībā, spēj atrast un sekmēt peļņu nesošus darījumus, kā arī sekmīgi sadarboties ar kreditsabiedrības biedriem, darbiniekiem un valdi, kuŗai viņš būs atbildīgs. Zināšanām jābūt grāmatvedībā, financiālu darījumu kārtošanā, uzņēmumu vadībā, aizdevumu pārzināšanā un skaitļotāju lietošanā.

Atalgojums attiecībā no kvalifikācijām un darba pieredzes. Lūdzu pieteikties līdz 1984.g. 1. martam, rakstot:

,,Mr. T. E. Kronbergs,
President,
Latvian Credit Union Limited,
491 College Street,
Toronto, Ontario,
M6G 1A5

Atjaunojiet abonementu LATVIJA AMERIKĀ
un dāviniet to saviem draugiem, lai nodrošinātu informāciju par notikumiem pasaulē.

Lūdzu sūtiet LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu $40.00
☐ 6 mēnešiem $21.00
☐ 3 mēnešiem $12.00

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

Jauns abonents ☐ pagarinājums

Čeku lūdzu rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING, LTD. vārda
125 Broadview Ave., Toronto, Ontario M4M 2E9

MULTICULTURALISM

Kopš 1971. gada daudzkultūrālisms ir virzījies uz priekšu lieliem lēcieniem.

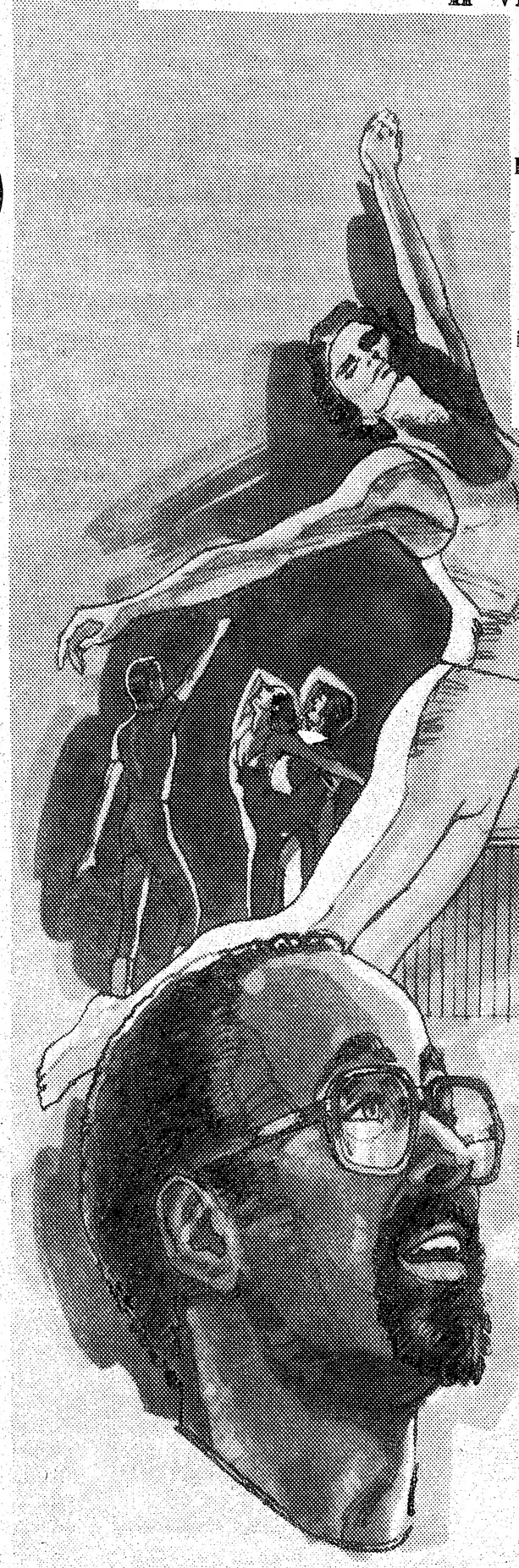

JAUTĀJIET EDIJAM TUSENTAM (EDDY TOUSSAINT)
Edija Tusenta deju trupa ir uzstājusies neskaitāmas reizes un Kanadā izpelnījusies jūsmīgu uzņemšanu.

Kas gan šajā lietā būtu neparasts?

Grupas direktors Edijs Tusents ir kādas etniskas grupas loceklis, kas ar savu devumu ir kuplinājis Kanadas kultūru.

Tuvākai informācijai sazinaties ar the Secretary of State office vai rakstīt:

Communications Directorate
Section "M"
Department of the Secretary of State
Ottawa K1A 0M5

Multiculturalism... it's a reality!

Šo sludinājumu latviski tulkojis laikraksts Latvija Amerikā.

Multiculturalism Canada
Hon. David M. Collenette
Minister of State

Multiculturalisme Canada
Hon. David M. Collenette
Ministre d'Etat

Canada

Beidzies izdevēja mūžs

Rietumvācijā Eitinā 1983. gada 19. decembrī 76 gadu vecumā miris izdevējs Andrejs Ozoliņš. Savu apgādu viņš nodibināja jau bēgļu aprūpes laikā un turpināja izdot grāmatas, kad visi bēgļi bija izvietoti.

Andreja Ozoliņa apgāds, sākumā Icehoē, vēlāk Eitinā, izdeva latviešu skolām nepieciešamās vācu valodas, ķīmijas, dažas matēmatikas un vairākas paša sarakstītās ģeografijas grāmatas. Tāpat vāciski latvisko un svešvārdu vārdnīcu. No tautas gara mantām Ozoliņš pats pirmais izdeva latviešu māklas, sakāmvārdus, parunas un nerātnās tautasdziesmas.

Bez tam A. Ozoliņš izdeva vairākas dzejoļu grāmatas, starp tām Andreja Pablo Mierkalna pirmo grāmatu Atlantida, Nikolaja Lečmaņa, bet pārspieda Jāņa Grota Dziļos sniegos un Elīnes Zālītes Sila ziedi. Pašu autoru romānus Ozoliņš izdeva maz. Pārspieda gan kādreiz slavenо Ivandes Kaijas Iedzimto grēku un arī otra Latvijā palikušā autora Jāņa Sārta grāmatu Pievīltie. Vairāk viņš pievērsās tulkojumiem un izdeva toreiz vācu visvairāk pirktos darbus Torvalda Trieciens uz Berlīni un Tādas bija beigas un T. Plivjē Staļingradas traģēdija. Visas trīs grāmatas stāsta par kaŗa beigām un vācu armijas sabrukumu. Bez tam iznāca vairāki citi tulkojumi.

Kādu laiku A. Ozoliņš iespieda jauniešu žurnālu Ulubele un pats izdeva žurnālu rokdarbniecēm. A. Ozoliņa spiestuvē vairākus gadus iespieda DV Mēnešrakstu un laikrakstu Latvija.

Lielākais Andreja Ozoliņa devums latviešu trimdas kultūrai ir Latvju rakstu izdevums trijos sējumos ar dzudzkrāsainiem rakstu paraugiem un tekstu latviešu un franču valodā.

Latvijā Andrejs Ozoliņš strādāja par skolotāju Rīgā un līdztekus universitātē studēja ģeografiju. Grāmatu izdošanu viņš sen jau pārtrauca un, triekas pievarēts, vairākus gadus bija saistīts pie gultas. **P.B.**

VAGA 6. n-rs **iznācis**
ZIŅAS UN DOMAS PAR LATVIEŠIEM
Pieprasait 2 paraugnumurus.
164 Willowdale Ave. Willowdale, Ont. M2N 4Y6, Canada.

K. MARKITANTS CONSTRUCTION
veic visāda veida galdniecības darbus — piebūves, pārbūves, remontus. Zvanīt vakaros
222-1827

Kārļa Suntaža būvdarbi,
Metro lic. B 2494.
Būvē jaunas mājas un vasarnīcas. Izdara pārbūves, remontus, krāsošanas un mūrēšanas darbus. Sagādā atļaujas.
Zvanīt 751-6829.

Anna Strauta

MĀJAS MĀTEI

Jugoslavu gaļas sacepums
(4 pers.)

1/2 mārc. vērša gaļas kubiņi, 1/2 mārc. cūkas gaļas kubiņi, 1/2 m. jēra gaļas kubiņi, 6 ēdamk. olīvu eļļas, 2 sasmalcināti sīpoli, 2 ķiploku daiviņas, sasmalcinātas, 1 mazs sarkans pipars, bez sēklām un sakapāts, 1 mazs zaļais pipars, bez sēklām un sakapāts, mazs olu augs, sasmalcināts, 1 1/2 mārc. tomāti, bez mizas, sakapāti, sāls un pipari, paprika, 1/4 mārc. zaļās pupiņas, notīrītas un sagrieztas 2 collu gabaliņos, 1 tase zirņu, svaigi vai sasaldēti, 1/2 mārc. zukini, notīrīti un sagriezti.

Krāsns temp. 350°F. Sagriež gaļu sīkākos kumosos. Ietauko cepamo trauku ar pusi no eļļas un ieliek gaļu, sīpolus, ķiploku, piparus, olu augu un tomātus. Apkaisa ar sāli, pipariem, papriku un pārlej atlikušo eļļu. Uzliek vāku, cep krāsnī 1 1/2 stundu vai kamēr gaļa mīksta, ja nepieciešams, pievienojot nedaudz ūdens, lai gaļa nepiedegtu. Pēdējās 20 min., pirms gaļa gatava, pieliek pupiņas, zirņus, zukini. Liek galdā nekavējoties.

Variācijas: iepriekš minētām sastāvdaļām pievieno 1/2 tases rīsu ar 6 ēdamk. no katra veida buljona vai līdzīgu daudzumu vīna un tomātu sulas. Var gatavot arī tikai ar jēra gaļu.

Var arī gatavot ar teļa gaļu ar tomātiem un zirņiem, bez olu auga un zukini, pievienojot 1/2 mārc. vīnogas bez sēklām.

Mandeļu kūka

1 tase sviesta, 2 tases ļoti smalkā cukura, 2 1/2 tases miltu, 1/2 tējk. cepamā pulv., 5 olas, 2/3 tases rozīņu, 2/3 tases korintu, 2/3 tases rozīņu bez sēklām (sultana), 1/3 tases (candied) ķiršu, 1 apelsīna noberzta miziņa, 1 citr. noberzta miziņa, 1/2 tējk. kanēļa, 1/2 tases mandeļu.

8 collu diametrā kūku pannu izklāj ar ietaukotu vaska papīru. Krāsns temp. 325°F. Ar elektrisko putotāju sajauc cukuru ar sviestu, kamēr masa kļūst gaiša un viegla. Pievieno olas pa vienai, pēc katras labi saputojot. Ar metalla karoti pievieno miltus līdz ar cepamo pulveri un garšvielām, sajauc, bet uzmanās, lai nepārputo, tad mīkla sakritīs. Masu ielej kūku pannā, nolīdzina, virsū uzliek mandeles. Cep 2 stundas. Pārbauda, vai izcepusies.— Nogriež siltumu un patur krāsnī vēl 10 min. Izņem no krāsns un ļauj pannā atdzist. Uzliek uz režģa, kamēr pilnīgi atdzisusi. Noņem vaska papīru.

Roberts Zuika

Vēstule draugiem tur un šeit

PĀRDOMAS UN PIEZĪMES AUTRĀLIJAS CEĻOJUMĀ

(Turpinājums)

Zinu, ka tas ir patīkams darbs, atpūta, atbrīvošanās no ikdienas darbu saspīlējuma, koncentrējuma. Neviens tevi nerāj, neapvaino, neskauž, zini, ka par šo rūpību saņemsi simtkārt atpakaļ ēnas, krāšņa zieda smaržas, zaru glāsta veidā, par ko atkal priecāties un apbrīnot.

Kaspara dzīvojamā māja papildināta ar veselu istabu un mazgājamo telpu pārveidojumu. Latvisko priekšmetu, grāmatu izvietojums gar sienām un plauktos liek domāt, ka te Svennes būtu jau dzīvojuši ilgus gadus. Uzcelta arī auto garāža, kas izlietojama vajadzības gadījumā par mājas sīku lietu darbnīcu. Mājas priekšpusē skaists zāļu laukums. Tam apkārt un ap māju puķes, košuma krūmi grupās un atsevišķi. Viss tik apkopts, glīts, svaiguma pilns! Ejot no vienas mājas uz otru pa apaļām cementa plāksnēm izliktu taciņu, gājējam virs galvas pārlīkušas košuma krūmu zaru rokas, kas it kā sacenšas viena ar otru gājēja noglāstīšanā. Un tā mēs staigājam appaijāti rītos un vakaros, vēlās naktīs no kultūrdienu sarīkojumu mēģinājumiem, koncertiem, izrādēm.

Man liekas, ka mājas labā gara uzturētāja ir Zelma. Viņai nav nekas jāsaka, pietiek ar klātieni. Vectēvs Kaspars, kā jau skolotājs, audzinātājs, ar mazbērniem arvien runā tikai latviski. Ilze un vecāmāte reizēm izlīdzas pēc vajadzības, īpaši tēva Vorena klātienē, un pārpratumu nav nekādu — pavērti abu valodu logi itin plaši! Latviešu skola, latviešu tradiciju kopšana mazbērnos ieaug ar interesi. Priecīgs notikums, kad jāpošas uz kultūrdienu tautasdeju priekšnesumiem, kad varēs izpriecāties mūsu skaistajos tautastērpos!

Lietuvju klubā

Pie Svennēm mēs neesam vienīgie tālie viesi. No Adelaides vienlaikus ar mums ciemojas arī Mežaka kundze. Viņa agrāk dzīvojusi Londonā, Anglijā. Tur aizvadīto gadu atmiņu pēdās staigājot, mūsu pārrunās piebiedrojas daudz tā laika kopīgu draugu un paziņu.

Vakarā pulksten 18.00 — pēc atklāšanas sarīkojuma — dodamies uz Sidnejas latviešu teātŗa izrādi modernajā Erindēlas centra zālē, Vaniasas priekšpilsētā, Kanberas dienvidos. Patika Kārļa Gulberga rūpīgais Blaumaņa Trīnes grēku iestudējums, ko noskatījās ap 600 apmeklētāju. Pēc tam šīs kultūrdienu pirmās dienas nobeigumā vēl satikšanās balle lietuvju klubā. Uz to neaizejam, jo diena jau tā pārbagāta. Rītu agri sākas koŗu mēģinājumi tai pašā lietuvju kluba zālē.

Lietuvju klubs ir palielā vienstāva ēkā, kas laikam arī viņu īpašums. Tajā paprāva zāle, kas vajadzības gadījumā vēl paplašināma, bibliotēka, bārs, kafejnīca, kuŗas vienā sānā spēļu telpa, un vēl citas mazākas telpas. Noprotu, ka latvieši un lietuvji šai pilsētā draudzīgi sadzīvo, izīrē telpas dažādām vajadzībām un sagādā arī maltītes. Arvien ļaudīm pilna manāma kafejnīca un spēļu telpa. Pie galdiņiem sasēduši draugi ēd vai priecīgās valodās malko kādu dzērienu. Spēļu telpā šīm naudas ,,sitamām'' mašīnām maģisks pievilkšanas spēks. Visapkārt dažādi trokšņi, klaboņa, skanēšana. Rokas norauj sviras vai ,,spaida'' pogas, jo puskrēslā paslēpušās aparātu šaurās rijīgās mutes nav piepildāmas. Pa reizei šur un tur arī kas izbirst, ko citi nevar nedzirdēt, un tas vēl vairāk pārējos sakairina. Satiekam tautiešus, kas jau mājās apgādājušies ar sīknaudu, lai šeit izmēģinātu laimi. Ir interesanti vērot, kā viss še notiek. Mans kaŗa biedrs un korists Laiva, ko sen gadus nebiju saticis, jau roku izmēģinājis, šo to arī laimējis. Esmu bez sīknaudas, jo Amerikas metalla ripiņas te neder. Viņš iekārdina mani ar trim monētām un aicina piebiedroties, varbūt laime tepat paslēpusies un gaida! Šai azardā viegli ,,pazaudē galvu''. Lūk, izbirst arī! Atdodu parādu un— nauda taču pelnot naudu — turpinu ,,sist'' lielākās cerībās ar laimētā pārpalikumu, bet itin drīz esmu tikpat ,,bagāts'' kā sākumā. Tālāk nē! Pietiek! Atceros: kādā citā vietā, salās, priekš gadiem desmit atvaļinājumā, daudz lielākā ,,uzņēmumā'' nekā šis, nospēlēju piecus dolarus. Tur varēja vēl vieglāk iekarst un vēl vieglāk iekrist. Tur kāds cits, laikam naudīgs vīrs, kāršu spēlē 20 minūtēs aizlaida vējos 14 tūkstošus dolaru! Mums, skatītājiem, aizrāvās elpa un vārdi iesprūda kaklā, bet spēlmanis pasmīnēja un aizgāja... pie turpat atvērtā bankas lodziņa, lai papildinātu tukšo kabatu. Mēs teicām: cik gan ātri un viegli paspēlēt ,,muižu''! No šīm vietām jo tālāk, jo labāk. Bet ir jau kāds, kas par to priecājas...

28. decembŗa rītā mēs ar Kasparu jau laikus dodamies uz koŗu mēģinājumu. Vīru korim sākumā, tad jauktajiem. Tie, kas jau ieradušies, palīdz sakārtot krēslus vakarvakara piedancotajā zālē, kur liekas, ka satikšanās priekos sakultais gaiss vēl nav paspējis norimt. Bet tam arī šai rītā nav citu izredžu, jo nāk klāt arvien jaunas satikšanās un ilgas neredzēšanās.

(Turpinājums sekos)

Cik līdzīgas šīs gleznas!

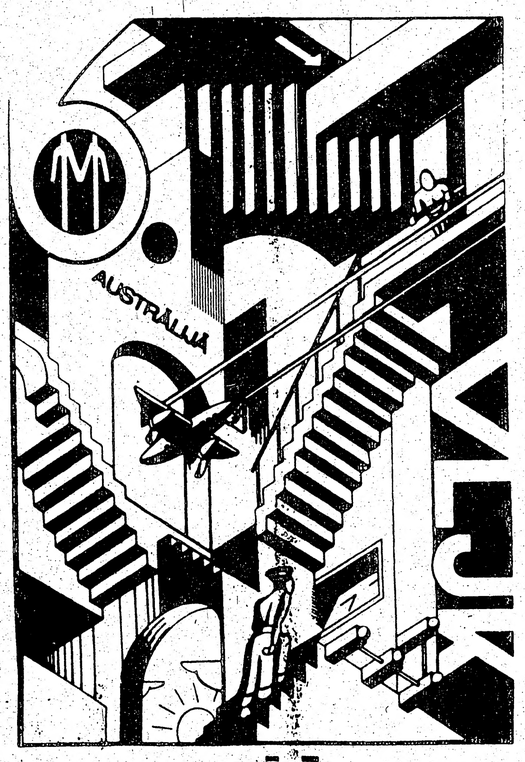

6. Vispasaules latviešu jaunatnes kongresa emblēma.

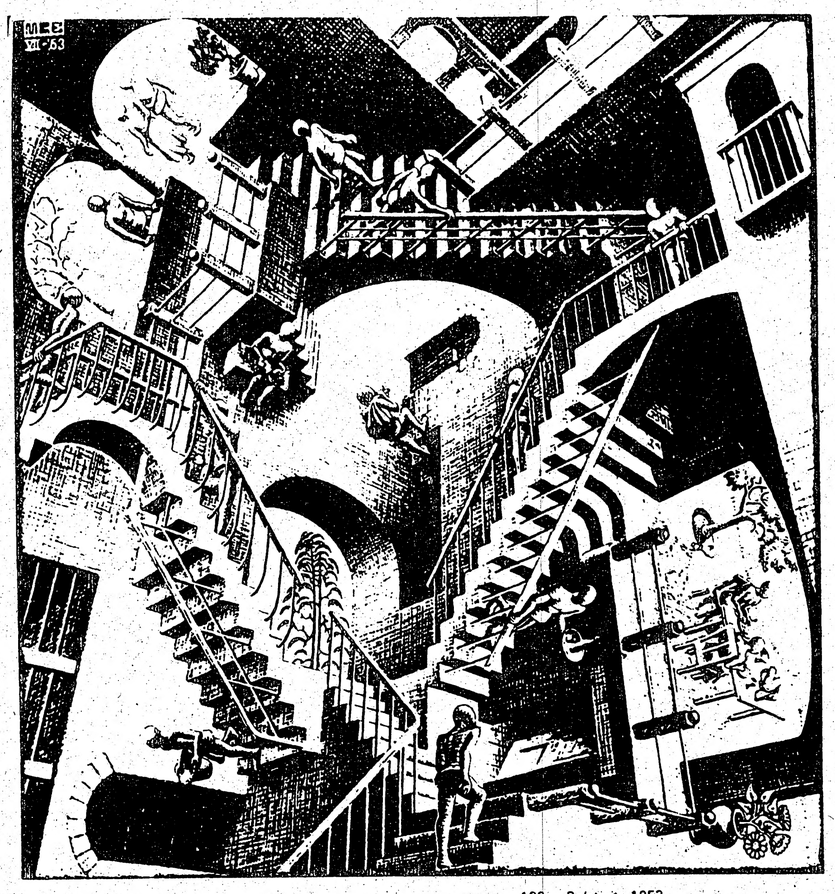

188 *Relativity* 1953
Lithograph, 272 x 293 (10¾ x 11½")
Signed and dated: *MCE VII-'53*
Book 1967, no. 67; Cat. 1968, no. 106

6. Vispasaules Latviešu Jaunatnes Kongresa emblēmu ar saukli ,,Pastāvēs, kas pārvērtīsies'' — rīkotāju lietpratēju vērtēšanas komisija par labāko atzina un pieņēma torontieša B. Rubesa iesūtīto metu. Uzņēmums redzams kreisajā pusē, bet labajā pusē redzams holandiešu mākslinieka M.C. Eshera 1953. gadā radītais darbs ,,Relativity 1953'' — Litografija 272 x 293 cm izmēros. Salīdzinot abus zīmējumus, varētu izsaukties: Cik līdzīgas šīs gleznas! Laika sprīdis no 1953.g. līdz 1983.g. ir krietni liels, bet acīm redzot brīnišķīgā kārtā inspirācija devusi to pašu iedvesmi diviem autoriem. Pastāvēs, kas pārvērtīsies.

Darba ļaužu delegācija vecīgajā politbirojā pēc Andropova bērēm.

Tie paši vēži...

(Turpinājums no 1. lp.)

kos. Ustinovs ir politiskais maršals, un nav jāaizmirst, ka Andropova laikā jau parādījās pirmie patiesie padomju bruņoto spēku rezultāti ģenerālštāba priekšnieka maršala Ogarkova un stratēģisko raķešu spēka kādreizējā komandiera un Pad. savienības aizsardzības ministrijas ģenerālinspektora Kirila Moskaļenko personā.

Ogarkovs un Moskaļenko droši vien teiks izšķirīgo vārdu varbūtējā Vašingtonas un Maskavas atbruņošanās sarunu dialoga turpinājumā. Bet nesteigsimies notikumiem priekšā. Varbūt ka maza iepazīšanās ar jaunievēlēto Pad. savienības kompartijas ģenerālsekretāra biografiskiem datiem un politiskās karjēras kāpnēm mums dos iespēju novērtēt šo vīru, kam liktenis iespēlējis rokās varu visai pasaules civilizācijai tik izšķirīgā laika posmā.

Konstantīns Čerņenko dzimis 1911. gada 24. septembrī Sibirijas ciematā Bolšaja Tes, Krasnojarskas apgabalā. Viņa pirmie gadi komūnistu partijā nav nekādu izcilu panākumu vainagoti. Nodienējis no 1930. 1933. gadam robežapsardzībā, viņš pēc astoņu gadu darbības komjaunatnē un propagandistu kursos, 31 g. vecumā tika iecelts par Krasnojarskas apgabala sekretāru. Droši vien viņš bija labs kalpiņš, ja biedri Maskavā, kara kritiskākā laikā — 1943.g. ļāva viņam divus gadus studēt Partijas augstāko organizātoru skolā. Izmēģinājis roku propagandas un aģitācijas darbā, Čerņenko nonāca 1948. gadā Moldāvijā. Te 1950. gadā par centrālkomitejas 1. sekretāru bija atsūtīts Leonīds Brežņevs.

Saskare ar Brežņevu noteica Čerņenko tālāko karjēru. Kad vēlāk Brežņevs kļuva par Pad. savienības augstākās padomes priekšsēdi, viņš izvēlējās Čerņenko par savu personiskā sekretāriāta vadītāju. Kā Brežņeva uzticības vīrs Čerņenko iepazinās ar padomju varas mašīnērijas anatomiju. Viņš bija arī centrālkomitejas galvenā departāmenta pārzinis. Šis departaments kontrolēja visu saraksti un sekoja arī slepeniem dokumentiem. Čerņenko piedevām vēl pārraudzīja arī centrālkomitejas administrātīvo īpašo departamentu, kas kontrolē ne tikai robežsargus un policiju, bet seko politiskiem strāvojumiem armijā.

Čerņenko izglītība ir gauži trūcīga, ja arī ievēro to, ka viņš divus gadus mācījies neklātienes kursos Kišinevas paidagoģiskā institūtā.

Kaut arī Brežņevs Čerņenko nosūtīja uz 1975.g. Helsinku konferenci, tagadējā kompartijas ģenerālsekretāra pieredze ārpolitikā ir tikpat trūcīga kā saimniecisko problēmu atrisināšana pašā sarkanā imperijā. Čerņenko neesot piedalījies politikas veidošanā, bet bijis tikai Brežņeva ausis un acis un gādājis, lai priekšniecības rīkojumi tiktu izpildīti. Un tomēr Brežņevs mirstot vēlējās redzēt Čerņenko kā savu pēcteci.

Šodien politiskie visziņi apgalvo, ka Čerņenko būšot tikai pagaidu līderis ar ierobežotu varu. Nesenā vēsture mums atgādina, ka šāds pieņēmums, kas balstās uz individa necilo pagātni, var izrādīties aplams. Kas paredzēja, ka prezidents Harijs Trumens, prezidents Anvars Sadats un pāvests Jānis Pauls kļūs lielas vēsturiskas personības?

Brežņevs, godinot Čerņenko 70 g. dzimšanas dienā, teica: „Konstantīns bieži sagādā man pārsteigumus ar pārdrošu pieeju lietām, ar radošu domu pilniem ieteikumiem un lēmumiem, kam nav nekāda sakara ar pieņemtiem standartiem..."

Runā, ka 1980. gadā Čerņenko esot pretojies sarkanarmijas invāzijai Afganistānā. Čerņenko spējām radīt pretēju ieskatu koalīciju droši vien bija izšķirīga nozīme ceļā uz partijas ģenerālsekretāra amatu.

Tāpat kā Brežņevs, viņš uzskata detanti par svarīgu faktoru, bet šai detantei jādanco pēc Kremļa mūzikas.

Viceprezidents Bušs, premjere Tačere, kanclers Kols un droši vien arī Kanadas ministru prezidents Trudo no Maskavas mājā pārvedīs savus iespaidus tālāko rietumu un austrumu attieksmju veidošanai.

Varbūt ka rietumu politiskiem bēŗu viesiem nepagāja gaŗām politbiroja atvadu vārdos iepītā fraze: „Andropovs bija arī visas pasaules komūnisma apbrīnots un uzticīgs vadonis!" Vai tā nav Brežņeva doktrīnas atgādināšana par sociālisma resp. komūnisma ekspansijas un uzvaras triumfa plāniem visā pasaulē.

Varbūt pēdējās nedēļas notikumus dažos vārdos amerikāņu televīzijas reportieŗiem izteica kāda gados veca, drosmīga padomju pilsone: „Vai nav vienalga — kā būs, tā būs. Mums jau neviens neprasa!"

Mazā komūnistu partijas kliķes saujiņa turpinās valdīt pār miljoniem. Tikai tad, kad vēstures lielākās bērēs kapā guldīs nejēdzīgo komūnistisko režīmu, līdz ar sēru mūziku ieskanēsies arī ilgi aizliegtās brīvības pirmie zvani. Maskavas Kremlī notikušās izdarības latviešu tauta novērtēs ar skopiem vārdiem: „Tie paši vēži..."

Aleksandrs Ķegumnieks.

IEVĒLĒTA PRESES BIEDRĪBAS VALDE

Latviešu Preses Biedrības vēlēšanu komisija šavā 8. februāŗa sēdē, kuŗā piedalījās vēlēšanu komisijas priekšsēdis prāv. Jānis Turks, sekretārs Ernests Broze, loc. Jānis Balks un līdzšinējās centrālās valdes loceklis Vilis Miķelsons, iepazinās ar atpakaļ saņemtām vēlēšanu zīmēm un konstatēja, ka vēlēšanās piedalījušies 183 LPB pilntiesīgie biedri. Pēc nodoto balsu skaits LPB centrālā valdē ievēlēti: Ojārs Jēgens, Kārlis Ķezbers, Vilis Miķelsons, Sigurds Rudzītis un Ilze Šīmane.

Revīzijas komisijā ievēlēti: Jānis Balks, Edgars Penikis un Velta Čakāne.

Vēlēšanās piedalījušies ASV, Kanadas, Vācijas, Anglijas un Dienvidamerikas LPB kopu biedri, pie kam visaktīvākie bijuši ASV dzīvojošie — 82 proc. no kopas biedru kopējā skaita. E. B.

Ticība tautas...

(Turpinājums no 10. lp.)

dāvā pilna laika latviešu valodas studijas; vienīgā, kuŗā iespējams iegūt plašu un pilnīgu akadēmisko izglītību un „minor" latviešu valodā. Ar šo programmu latviešu valodu atzīst par akadēmisku priekšmetu. Galvenais, šī programma dod mūsu jaunatnei necerētu iespēju turpināt augstvērtīgu latvisko izglītību pēc vidusskolas beigšanas. Tas ir ieguvums, ko vēl papildina iespēja akadēmisko gadu pavadīt latviskā vidē — Latviešu Studiju Centrā.

Studiju Centrs ir ALAs īpašums, kuŗā dzīvo akadēmiskās programmas studenti. Pilnīga latviska izglītība nav iegūstama tikai universitātes kursos. Tikpat svarīga ir latviskā vide studentiem ārpus lekcijām, kur, kopīgi dzīvodami un kopīgi mācīdamies, viņi izkopj latviešu valodu un ieaug latviskajā kultūrā. Par šāda centra celšanu akadēmiskās programmas studentiem lēma ALAs kongress 1981. gadā Losandželosā un uzdeva valdei to īstenot. Īsā laikā ALAs valdes priekšsēža Jāņa Riekstiņa sapratīgā un pašaizliedzīgā vadībā, nama finansēšana kļuva iespējama ar ziedojumiem un aizdevumiem. Celtni iesvētīja decembrī, un pirmā gada studenti 1982. gada janvārī ievācās jaunajā vēl nenobeigtajā mītnē. Novērtējot mirušā priekšsēža lielos nopelnus celtnes īstenošanā, ALAs kongress 1983. gadā Bostonā ar visām balsīm nolēma Latviešu Studiju Centru nosaukt Jāņa Riekstiņa vārdā.

Centrs atrodas 15 minūšu gājienā no universitātes, studentu korporāciju mītņu rajonā. Ēka vien ir novērtēta par nepilnu pus miljonu dolaru, bet par zemi, ēku un iekārtu ALA ir izdevusi 385.000 dol. Atmaksājamie aizdevumi vēl ir 83.000 dol., un viens ēkas spārns vēl neizbūvēts. Mītnē ir istabas 22 studentiem un saimniecības pārzinei, virtuve, ēdamzāle un sanāksmju telpas. Pēdējās notiek semināri, kas papildina akadēmisko programmu ar tematiem folklorā, mūzikā, reliģijā, mākslā, aktuālitātēs, vēsturē un citās nozarēs. Centrā patlaban iekārto plašu bibliotēku, kuŗas pamatā ir latviešu literātūrzinātnieka Jāņa Bičoļa ģimenes dāvinātās grāmatas.

Jāņa Riekstiņa Latviešu Studiju Centra uzturēšanu pārzina ALAs valdes iecelta saimniecības padome Dr. Ulža Šmidchena vadībā. Bez viņa padomē ir ALAs priekšsēdis Dr. V. Klīve, priekšsēža vietnieks V. Kārklis un Kalamazū dzīvojošie Lilija Klaumane, Adolfs Artmanis, Valdis Muižnieks un Kārlis Zobs. Ikdienā saimniecību pārrauga Maira Bundža, kas strādā arī bibliotēkas iekārtošanas darbā. Studenti telpas īrē no ALAs. Īres maksa kalkulēta, lai tā segtu uzturēšanas izdevumus. Tā ir zemāka par telpu īri RMU studentu kopmītnēs, kur sākumā uzturējās pirmā gada studenti.

Jāņa Riekstiņa Latviešu Studiju Centra celšana parāda latviešu sabiedrības ticību tautas nākotnei un brīvībai. Mēs neesam šo centru cēluši tikai šodienai, bet daudziem nākošiem gadiem. Šāda centra vajadzību apšauba tikai tie, kas zaudējuši ticību nākotnei. Studiju centra izveidošanu atbalsta ne tikai sabiedrības vairākums, bet arī latviešu centrālās organizācijas — ALA, PBLA, LNAK, LELBA, Daugavas Vanagi.

Uz ikvienu latvieti lai runā DV centrālās valdes pieņemtā atzinuma vārdi: „Aicinām DV saimi brīvajā pasaulē atbalstīt Latviešu Studiju Centru Kalamazū. Šim atbalstam jāizpaužas trīs veidos. pirmkārt, jāturpina materiālais atbalsts centra uzturēšanai un paplašināšanai; otrkārt, jārūpējas par stipendiju sagādāšanu centīgiem latviešu studentiem; treškārt, jāpopulārizē centra darbs un nozīme, cenšoties piesaistīt tam latviešu studentus no visām brīvās pasaules zemēm. Tikai tādējādi mēs nodrošināsim centra pastāvēšanu, garantējot mūsu nacionālpolitiskā, sabiedriskā un kultūras darba nākotni."

Valdis Kārklis,
ALAs valdes priekšsēža vietnieks.

Priekšdarbi mūsu laikraksta rēgulārai ieskaņošanai lentēs pavirzījušies jau tik tālu, ka drīzumā varēs iznākt pirmais laikraksta numurs skaņās.

Pateicoties tautiešu un organizāciju atsaucībai, laikrakstu skaņu lentē varēs saņemt ne tikai neredzīgie invalidi, bet arī ikviens, kam gadu vai slimības dēļ būtu nepieciešamība saņemt laikrakstu skaņās.

Lūgums organizācijām un individiem nekavējoties pieprasīt tuvāku informāciju un norādījumus, kam sūtīt.

Rakstīt „LA" skaņās
125 Broadview Ave,
Toronto, Ont. M4M 2E9
tālrunis 465-7902 vai
vakaros 762-5254.